

Кыргыз Республикасынын маданият, маалымат,
спорт жана жаштар саясаты министрлиги

Министерство культуры, информации,
спорта и молодежной политики
Кыргызской Республики

БУБУСАРА БЕЙШЕНАЛИЕВА АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК МАДАНИЯТ
ЖАНА ИСКУССТВО УНИВЕРСИТЕТИ

КЫРГЫЗСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВ
ИМЕНИ БЮБУСАРЫ БЕЙШЕНАЛИЕВОЙ

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Министерство образования и науки Кыргызской Республики
Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат, спорт жана жаштар
саясаты министрлиги
Министерство культуры, информации, спорта и молодежной политики
Кыргызской Республики

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети - 55 жыл

Кыргызский государственный университет культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой - 55 лет

Бишкек – 2022

Кыргызский Государственный
университет Культуры и Искусства
им. Б. Бейшеналиевой
ЧИТАЛЬНЫЙ ЗАЛ

УДК 378

ББК 74.03 (3 кир)

Б 41

Б41 Б. Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана
искусство университети - 55 жыл, Бишкек: 2022 - 150 б.
Кыргызский государственный университет культуры и искусств имени
Б. Бейшеналиевой - 55 лет, Бишкек: 2022 - 150 с.

ISBN 978-9967-9307-3-5

Тексттердин авторлору: Абдылдаев Ф.А., Абышев К.Н., Абдыкадырова А.А.,
Арстанбек уулу Асылбек, Бейшеналиева М.И., Бугучиев Т. Н., Жакиева Г.Б.,
Жолдошбекова С.А., Жумалиева Ч.К., Жумашев Т.Ө. Иманкулова Н.С.,
Искендерова Ж., Көрпөбаева М.К., Көчөрбаев С.Б., Нурматов К.Н., Макеева
К.Т., Маматкулов А.А., Сатыбалдиев Э.К., Токтогулов А.К., Турумбаева Ч.М.,
Турдалиева А.А., Шейшеналиев Э. Ш.

Жооптуу редакторлор: Чотонов М.М., Тулобердиев К.К., Турумбаева Ч.М.,
Искендерова Ж., Бугучиев Т.Н., Расулова М.М.

7199

48970

Алгачкы сөз

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети Кыргыз мамлекеттик искусство институту болуп 1967-жылы негизделген. Анын ачылышы Кыргыз Республикасындагы жогорку кесиптик билим берүүнүн бекем пайдубалын түзүп, маданият жана искусство тармагындагы улуттук кадрларды үзгүлтүксүз даярдоону жана санынын өсүшүн камсыз кылган.

Республикадагы музыкалык-чыгармачылык багыттагы биринчи жогорку окуу жайынын 55 жылдыгына арналган бул китеpte Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство Университетинин түзүлүш тарыхынын бардык маалыматтары камтылган. Кыргыз совет тунгуч балеринасы, СССРдин эл артисти Бұбусара Бейшеналиеваның өмүрү өзгөчө орунду ээлейт, анын көркөм жана аткаруучулук чыгармачылыгы биздин өлкөдөн тышкary жерлерде да кенири белгилүү болгон.

Андан ары окуу жайды жетектеген ректорлор, университеттин алгачкы окутуучулары, ардактуу бүтүрүүчүлөрү, университеттин түзүмү жөнүндө маалыматтар чагылдырылып, түзүлгөн факультеттер, кафедралар тууралуу маалымат берилип, алар түзүлгөн алгачкы күндөн тарта билимге ээ болгон улуттук кадрларды даярдоо, ошондой эле кенири массага көркөм-эстетикалык тарбия берүү милдетин аткарып, жылдан-жылга республиканын көркөм чыгармачылык турмушунун кадыр-барктуу жана популярдуу борборлорунун бири болуп калды.

Студенттердин да, окутуучулардын да окуу-методикалык, тарбиялык жана концерттик ишмердүүлүгү, республикалык жана эл аралык масштабдагы ар кандай сынактарга, фестивалдарга катышканыгы тууралуу маалыматтар камтылган.

Университеттин бүтүндөй жашоосу үчүн илимий изилдөө иштерине маанилүү роль таандык. Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети

институт статусунда да, университет статусунда да иштей баштагандан тартып Кыргызстандагы чыгармачылык илимий ойлордун биринчи борборуна айланган, анын ийгиликтүү өнүгүүсү профессионалдык музыканын жетишкендиктерин илимий жактан өнүктүрүүгө жана жайылтууга, музыканы, улуттук фольклордун казынасын, театрдын, кинонун жана телевидениенин тарыхы жана теориясын, хореография жана социалдык-маданий ишмердигин изилдөөгө өз салымын кошкон жана кошуп келе жаткан жогорку окуу жайы.

Бүтүрүүчүлөр менен байланышка, уюмдар жана мекемелер менен кызматташууга, университеттин эл аралык байланыштарына тиешелүү иштердин түрлөрү баса белгilenет. Бардык бөлүмдөр сейрек кездешүүчү жана мааниси боюнча баалуу сүрөттөр менен бекемделет.

Маданият жана искусство жаатында кадрларды даярдо ордосу болгон Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети – өлкөдөгү кадыр-барктуу жогорку окуу жайлардын бири, анын бүтүрүүчүлөрү кыргыз маданиятын өнүктүрүүгө жана көнүри жайылтууга активдүү көмөктөшүп, музикант-аткаруучулардын, актерлордун, театр жана кино режиссерлорунун, социалдык-маданий ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү көнүри профилдеги адистердин наамын ар-намыс менен алып жүрөт.

4

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети – республиканын маданият жана искусство мекемелери үчүн жогорку квалификациялуу жана көп тармактуу адистерди даярдоонун алдыңкы борбору болуп калган республикадагы биринчи музыкалык-чыгармачылык окуу жайы. Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинде катталган юридикалык жактын күбөлүктөрү бар (каттоо № 13310-3301-У-е, ОКПО коду 02246840, ЖИБнын № 0065533 сериясы). Менчиктин формасы мамлекеттик, уюштуруу-укуктук формасы - мекеме, жайгашкан жери: 720005, Бишкек ш. Жантөшев көчөсү, 113.

Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университетинин тарыхы 1967-жылы Кыргыз ССР Министрлер Советинин 1967-жылдын 30-августундагы № 482 «Кыргыз мамлекеттик искусство институтун уюштуруу жөнүндө» токтому кабыл алынгандан башталат. Искусство институтунун ачылышында жана өнүгүшүндө көрүнүктүү мамлекеттик ишмер, республиканын Экс-маданият министри Күлүйпа Кондуchalованын ишмердүүлүгү чоң роль ойногон.

1974-жылы окуу жайга кыргыздын чыгаан балеринасы, СССРдин эл артисти Б.Бейшеналиеванын ысымы ыйгарылган.

СССРдин эл артисти Бұбусара Бейшеналиева алдыңкы балет чеберлеринин бири. Анын чыгармачылыгында Кыргызстандын балет искусствоунун калыптануу тарыхы чагылдырылган. Ал улуттук хореографиянын негизин түптөгөн, өзүнүн ишмердиги менен кыргыз классикалык бийинин өнүгүү жолдорун аныктаган алгачкы бийчилердин бири болгон.

Бұбусара Бейшеналиеванын өнөрү эл алдында таанылуу. Ага алып баруучу жол – кыргыз балет сахнасында жараган эң сонун образдар, бир сөз менен айтканда, искусствоунун эң кереметине – балет искусствоуна арналган бүткүл өмүрү, үзүрлүү, татаал эмгек.

Жаш балеринанын тарбияланышы, анын бий жана актёрдук чеберчилигинин калыптанышы белгилүү этаптардан өткөн. Классикалык, элдик-мұнәздүү жана тарыхый бийлердин сабактары, музыка, грим, актёрдук чеберчилик боюнча сабактар – ушунун баары табигый түрдө чыгармачылыкта башкы нерсеге – жаркын хореографиялык образды түзүүгө алып келген.

Бұбұсара өзүнүн классынын окуучулары менен бирге С.М. Киров атындагы театрдын спектаклдеринде катышканда өзгөчө толкунданууну сезген. Г. Уланова, О. Иордан, Т. Вечеслова, Н. Дудинский, Ф. Балабина менен бир спектаклде бийлөөгө, "Париждин жалыны", "Тоолордун жүрөгү", "Бахчисарай фонтаны", "Лауренсия", "Ромео жана Джульетта" сыйктуу советтик балеттин этаптуу спектаклдеринин жаралышынын күбөсү болууга, "Ак куу көлү", "Уктап жаткан сулуу", "Жизель" балеттерине көп жолу катышууга – мындай бакыт ар бир артисттин колунан келе бербейт. Бул жылдар аралығында театрдын аткаруучулук стили өркүндөтүлүп, инновациялык тайманбас, чоң идеялык теманы издеөгө негизделген жана аны ишке ашыруунун ойлонулган жана негиздүү эксперименталдык формалары балетте өнүгүп-өстү, ошондуктан Бұбұсаранын Ленинградда окуган жылдарында "эстетикалык заряд" канчалык чоң күчкө ээ болгонун элестетүүгө болот.

Бұбұсара Бейшеналиеванын Кыргыз опера жана балет театрынын сахнасында дебюту 1941-жылы болгон. Ал кыргыз театры тарабынан жаңыдан коюлган "Коппелия" балетинде мазурканы бийлеген. Бул күнду кыргыз балеринасы Б.Бейшеналиеванын чыгармачылык өмүр баянынын башталышы десек болот.

Бұбұсара женил жана өзгөчө жагымдуу бийлеген. Ойлуу, бир аз муңайым көздөрү менен бул сүйкүмдүү бийчиге көнүл бурган көрүүчүлөр бекеринен эмес. Кыргыз театрынын балетмейстерлери балет спектаклдериндеги жооптуу ролдорду жөндөмдүү бийчиге көбүрөөк ишене башташат.

Бейшеналиеванын биринчи башкы ролу бир актылуу «Селкинчек» балетиндеги жупуну кыргыз кызы Зайнураннын партиясы болгон. Жаш аткаруучу актёрдук маселени аткарышы керек болчу.

Ошол кездеги кыргыз балетинде бир катар кызыктуу аткаруучуларды белгилеп жатып, спектаклдин рецензенти А.Александров "биринчи кезекте жаш бийчи Бубусара Бейшеналиеваны белгилей кетүү керек. Анын тышкы келбети, чоң көркөм мунөзү жана жакшы мектеби ага пластикалык улуттук бийде, мунөздүү бийде жана классикада өзүн көрсөтүүгө эң бай мүмкүнчүлүктөрдү берет. Балетте абдан зарыл болгон улуу музыкалуулугу анын бардык кыймылдарын оркестр менен органикалык айкалыштырууга жардам берет, ошону менен музыканын жана бийдин кооз гармониясын, стилин жаратат. Мындан ары талыкпаган эмгек менен Б.Бейшеналиева чыныгы биринчи класстагы бийчи болуп чыгаары талашсыз» (Александров А. «Кыргыз балетинин жаш кадрлары». «Советская Киргизия», 1943, 12-февраль). Классикалык жана советтик балет репертуарынын эң татаал партияларынын аткарылышы Бейшеналиеванын өзгөчө артисттик индивидуалдуулугунун мунөзүн аныктады, анын негизги өзгөчөлүгү – бийдин жаркындыгы жана оригиналдуулугу, драмалык темпераменти, стилин сезүү, образды кылдат талдай билүү, көп кырдуу образды калыптай билүү.

Б.Бейшеналиеванын бий ёнөрү лиризм менен баатырдыкка, жалындуу пафоско, куу юморго багынган.

Классикалык бий артисттин алдында эң кенири чыгармачылык горизонтторду ачып, анын адамдык маңызын жана болуп көрбөгөндөй кумарлардын жалынын ачууга, «адам рухунун» жашоосун ачууга мүмкүнчүлүк берген.

Ал эми бул балеринанын көрүнүктүү ишине жалпы таанууну алып келди – замандаш Асельдин жана "Чолпон" балетинен классикалык сыйкырчы Айдайдын, Б.Асафиевдин "Бахчисарай Фонтаны" балетинен Мариянын ролу, П.Чайковскийдин «Ак куу

көлүндө» Одетта - Одилиянын, С.Прокофьевдин «Ромео жана Джульетта» спектаклиндеги Жульеттанын ролу.

Б.Бейшеналиеванын өмүрүнүн жана чыгармачылыгынын негизги даталары.

1926-жыл, 17-май – Кыргыз ССРнын Кант районунун Таш-Төбө айылында туулган.

1936 - жыл – Ленинград мамлекеттик хореографиялык окуу жайына кирген.

1939-жыл, май, июнь – Москва шаарында кыргыз адабиятынын жана искусствоосунун 1-декадасынын катышуучусу.

1941 - жыл - Улуу Ата Мекендиң согуштун башталышына байланыштуу Фрунзе шаарына эвакуацияланган.

1941 - жыл, 23 - август – Кыргыз музыкалык театрынын окуу-көмөкчү балет тобуна кирген.

1943- жыл, 6-февраль – Зайнура. "Селкинчек" В.Власов, В. Фере.

1943-жыл, 15-сентябрь – Опера жана балет театрынын труппасына балет бийчиси болуп котурулган.

1944-жыл, 30-декабрь – Чолпон. М. Раухвергердин «Чолпон» балети.

1946-жыл – «1941-1945-жылдардагы Улуу Ата Мекендиң согуштагы каарман эмгеги үчүн» медалы менен сыйланган.

1947-жыл, 15-февраль – Раймонд. А. Глазуновдун "Раймонд" балети. Кыргыз ССРнин Жогорку Советинин Президиумунун 18-апрелдеги Указы менен Кыргыз ССРнин эмгек сицирген артисти наамы ыйгарылган.

1947-жыл, 20-декабрь – Лиза. Р. Дригонун «Сыйкырдуу флейта».

1948-1949 – Ленинград хореографиялык окуу жайында А. Я. Ваганованын өркүндөтүү классында окуу.

1949-жыл, 15-декабрь – Мария. Б.В. Асафьевдин "Бахчисарай фонтаны".

1950-жыл, 5 - январь – Одетта-Одилля. П. И. Чайковскийдин "Ак куу көлү".

1950-жыл, 10-февраль – Зарема. Б.В. Асафьевдин" Бахчисарай фонтаны".

1950-жыл, 1-март – Тао-Хао. Р. М. Глиэрдин" Кызыл мак".

1950-жыл, 9-апрель – Түлкү. И.Морозовдун" Доктор Айболит".

1950-жыл, 31-декабрь – Анар. В. Власовдун, Ф. Ференин «Анар» (балетмейстерлери В. Козлов, Н. Тугелов).

1951-жыл, 28-сентябрь – Вакхан. Ш. Гунонун «Вальпурги түнү».

1953-жыл, 10-март – Баатыр эне. С Рахманиновдун «Жаз келет» (балетмейстер И. Ковтунов).

1953-жыл – Бухарестте өткөн жаштардын жана студенттердин IV Дүйнөлүк фестивалына катышкан.

1953-жыл, 5-декабрь – Айдай. М.Раухвергердин" Чолпон".

1954-жыл, 25-февраль – Лючия. В.Юровскийдин" Италиянын асманы астында".

1954-жылы - Кыргыз ССРнин Жогорку Советине депутат болуп шайланган.

1954-жыл – Кыргыз ССРнин Жогорку Советинин Президиумунун 23-мартындагы Указы менен Кыргыз ССРнин Эл артисти наамы ыйгарылган.

1955-жыл, 25-июнь – Эсмеральда. Р.Глиэрдин, С.Василенконун, Ц.Пунинин «Эсмеральда».

1955-жыл, сентябрь – Орто Азиянын жана Казакстандын искусство чеберлеринин коллективинин курамында Кытай Эл Республикасындагы советтик-кытайлык достуктурн айлыгына катышшуу.

1955-жыл, 13-декабрь – Сайра. «Жазғы Ала - Тоо» В Власов, В.Фере.

1956-жыл, 10-ноябрь – Аврора. «Уйкудагы сулуу» П.И. Чайковский.

1957-жыл, 31-март – Анар. В.Власовдун, В.Ференин «Анар» (балетмейстер Н. Холфин).

1957-жыл – Москвада өткөн жаштардын жана студенттердин Бүткүл дүйнөлүк VI фестивалына катышкан.

1957-жыл – СССР Маданият министрлигинин “Эмгектин мыктысы” төш белгиси менен сыйланган.

1958-жыл, 1-март – Айдай. М.Раухвергердин «Чолпон» (жаны редакциясы).

1958-жыл, октябрь - Москва шаарында Кыргыз искуствоосу менен адабиятынын экинчи декадасынын катышуучусу.

1958-жыл – Кыргыз ССРнин Жогорку Советине депутат болуп шайланган.

1958-жыл – СССР Жогорку Советинин Президиумунун 1-ноябрдагы Указы менен СССРдин Эл артисти деген ардактуу наам ыйгарылган.

1959-жыл, май-сентябрь – М.Раухвергердин «Чолпон» фильм - балети.

1960-жыл, март – Каирде өткөн советтик фильмдердин кинофестивалына катышшу.

1960-жыл, 8-март – Эмгек Кызыл Туу ордени менен сыйланган.

1960-жыл, 19-июнь – Зейнеп. К.Молдобасанов, Г.Окуневдин «Куйручук».

1961-жыл, 12-февраль – Фанни. И. Штраустун «Улуу вальс».

1961-жыл, 17-декабрь - Медора. А.Адана, Л.Делибанын «Корсар».

1962-жыл, 11-май – Джульетта. С.Прокофьевдин «Ромео жана Джульетта».

1962 - СССР Жогорку Советинин депутаты болуп шайланган.

1963-жыл, 24-январь - Лауренсия. А. Крэйндін «Лауренсия».

1963-жыл, 18-август, - П.И. Чайковскийдин «Франческа да Риммини».

1963-жыл – «Балерина Б.Бейшеналиева», «Кыргызфильм» тасмасы.

1964-жыл – «Эмгектеги каармандығы үчүн» медалы менен сыйланган.

1966-жыл, 24-май – Сильфида. Ф.Шопендин «Шопениана».

1966-жыл, ноябрь-декабрь – Москва жана Ленинград шаарларында кыргыз адабияты менен искусствосунун чыгармачылык отчетунун катышуучусу.

1966-жыл, 9-апрель – Китри. Л. Минкустун «Дон Кихот».

1967-жыл, июль – Улуу Октябрь социалисттик революциясынын 50 жылдыгына карата Москвадагы кыргыз искусствосунун жумалыгынын катышуучусу.

1967-жыл, май – Чехословакияда ССРдин партиялык-өкмөттүк делегациясынын мүчөсү.

1967-жыл, 28-октябрь – Асель. В. Власовдун «Асель».

1969-жыл, сентябрь-октябрь – Кыргызстандын Өзбекстандагы жана Латвиядагы маданият күндөрүнүн катышуучусу.

1970-жыл, январь – Сириядагы Кыргыз ССРинин маданият күндөрүнүн катышуучусу.

1970-жыл, 6-март – Солист. М. Равелдин «Болеро».

1970-жыл, 5-апрель – Ленин ордендуу Кыргыз мамлекеттик академиялык опера жана балет театрында «Асель» балетинде Аседдин ролун аткарғандыгы үчүн Кыргыз ССРинин адабият жана искусство жаатындагы Токтогул атындагы Мамлекеттик сыйлыгы ыйгарылган.

1970 жыл – В.И. Лениндин туулганынын 100 жылдыгынын урматына Ардак Юбилейлик медалы менен сыйланган..

1970-жыл, июнь-июль – Москвадагы Кыргыз мамлекеттик опера жана балет театрынын гастролдук спектаклдеринин катышуучусу.

1973-жыл, 10-май – дүйнө салган.

Университет Кыргызстандын маданият жана искусство тармагы үчүн 5 минден ашық жогорку квалификациялуу адистерди

даярдады. Алардын арасында СССРдин жана Кыргыз Республикасынын эл артисттери, СССРдин жана Кыргыз Республикасынын Токтогул атындагы мамлекеттик сыйлыктарынын лауреаттары, ошондой эле республиканын эмгек сицирген артисттери жана маданият ишмерлери. Айрым бүтүрүүчүлөр жогорку сыйлыктарга ээ болушту – Социалисттик эмгектин Баатырлары, "Манас" ордендеринин кавалерлери жана башкалар. Бүтүрүүчүлөрдүн арасында орто звенодогу менеджерлер бар, алар республиканын аймактарындагы маданият жана искусство мекемелеринин көбүн жетектейт, ошондой эле республиканын театралдык жана оюн-зоок мекемелерин жетектейт.

1993-жыл окуу жай учүн бурулуш жыл болду, анда эки окуу жайга – Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик искусство институтуна жана Кыргыз мамлекеттик консерваториясына бөлүнүү болду, КМИИнун эки факультети уюшулган консерваториянын негизи болуп калды, ал эми институтта социалдык-маданий ишмердүүлүктүн менеджери, фольклордук-этнографиялык ансамблдин жетекчиси сыйктуу жаны факультеттер жана жаңы адистиктер пайда болду. Хореографиялык искусство бөлүмү ачылды. Институт драма жана кино актерлорун жана режиссёрлорун, кинорежиссерлорду, киноэкономисттерди, телевидение жана кинооператорлорду, үн режиссерлорду, киносценаристтерди, театр сынчыларын, андан кийин теле көрсөтүү жана радио уктуруу режиссерлорун даярдай баштады.

ЖОЖду негиздеген алгачкы күндөрдөн тартып бул жерде композиция кафедрасынын башчысы, Кыргыз Республикасынын эл артисти, Токтогул атындагы мамлекеттик сыйлыктын лауреаты, профессор М.Абдраев, жеке ырдоо жана опера даярдоо кафедрасынын башчысы, СССРдин эл артисти, профессор С.Кийизбаева, институттун биринчи ректору профессор Т.Б.Мусурманкулов, профессорлор, Кыргыз ССРинин эл артисти Н.Давлесов, Кыргыз Республикасынын эл артисти, СССРдин Мамлекеттик сыйлыгынын лауреаты У.О. Сарбагишев, Кыргыз

12

Республикасынын эл артисттери, хормейстерлер С.Ю. Юсупов, К.И. Алиев, Кыргыз Республикасынын эл артисттери А. Асакеев, Т.М. Мураталиев, КР маданиятына эмгек сицирген ишмерлер О.Абдылдаев, А.Укурчинов, Б.Мамбеталиев, КР искусствоосуна эмгек сицирген ишмерлер, режиссерлор, профессор Ж.А. Молдобаев, Э.Токтогулов, Ж.Абылқадыров, Б.Абдылдаевдер иштешкен.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 28-августундагы № 470 токтому менен окуу жайдын материалдык-техникалык базасын мындан ары чыңдоо, маданият, искусство, кинематография, маалымат, телевидение мекемелерине адистерди даярдоонун сапатын жогорулаттуу максатында, Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик искусство институту Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университетине өзгөртүлгөн (мындан ары КММИУ).

Бул өзгөртүүлөр менен кайра түзүүлөрдүн түпкү максаты маданият жана искусство чөйрөсүндө жаңы идеяларды жана милдеттерди жаратууга, иш-аракеттерди пландаштырууга жана башкарууга жөндөмдүү жаңы муундагы менеджерлерди калыптандыруу болуп саналат. Университет маданияттын жана искусствоонун мамлекеттик жана өкмөттүк эмес секторлорунда талдоочу, консультант, ар кандай денгээлдеги жетекчилердин көнөшчиси, комплекстүү социалдык-маданий долбоорлорду жана инвестициялык программаларды иштеп чыгуучулар, эксперттер жана менеджерлер катары иштей турган адистерди даярдоого багытталган.

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети маданият жана искусство тармагына жогорку квалификациялуу адистерди даярдоо боюнча окуу-методикалык, илимий-изилдөө жана көркөм-чыгармачылык ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө мамлекеттик билим берүү стандарттарын жетекчиликке алып, 55 жылдык мааракесине карата дээрлик чоң ийгиликтерге жетише алды.

даярдады. Алардын арасында СССРдин жана Кыргыз Республикасынын эл артисттери, СССРдин жана Кыргыз Республикасынын Токтогул атындагы мамлекеттик сыйлыктарынын лауреаттары, ошондой эле республиканын эмгек сицирген артисттери жана маданият ишмерлери. Айрым бүтүрүүчүлөр жогорку сыйлыктарга ээ болушту – Социалисттик эмгектин Баатырлары, "Манас" ордендеринин кавалерлери жана башкалар. Бүтүрүүчүлөрдүн арасында орто звенодогу менеджерлер бар, алар республиканын аймактарындагы маданият жана искусство мекемелеринин көбүн жетектейт, ошондой эле республиканын театралдык жана оюн-зоок мекемелерин жетектейт.

1993-жыл окуу жай үчүн бурулуш жыл болду, анда эки окуу жайга – Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик искусство институтуна жана Кыргыз мамлекеттик консерваториясына бөлүнүү болду, КМИИнун эки факультети ующулган консерваториянын негизи болуп калды, ал эми институтта социалдык-маданий ишмердүүлүктүн менеджери, фольклордук-этнографиялык ансамблдин жетекчиси сыйктуу жаңы факультеттер жана жаңы адистиктер пайда болду. Хореографиялык искусство бөлүмү ачылды. Институт драма жана кино актерлорун жана режиссёрлорун, кинорежиссерлорду, киноэкономисттерди, телевидение жана кинооператорлорду, үн режиссерлорду, киносценаристтерди, театр сынчыларын, андан кийин теле көрсөтүү жана радио уктуруу режиссерлорун даярдай баштады.

ЖОЖду негиздеген алгачкы күндөрдөн тартып бул жерде композиция кафедрасынын башчысы, Кыргыз Республикасынын эл артисти, Токтогул атындагы мамлекеттик сыйлыктын лауреаты, профессор М.Абдраев, жеке ырдоо жана опера даярдоо кафедрасынын башчысы, СССРдин эл артисти, профессор С.Кийизбаева, институттун биринчи ректору профессор Т.Б.Мусурманкулов, профессорлор, Кыргыз ССРинин эл артисти Н.Давлесов, Кыргыз Республикасынын эл артисти, СССРдин Мамлекеттик сыйлыгынын лауреаты У.О. Сарбагишев, Кыргыз

Республикасынын эл артисттери, хормейстерлер С.Ю. Юсупов, К.И. Алиев, Кыргыз Республикасынын эл артисттери А. Асакеев, Т.М. Мураталиев, КР маданиятына эмгек сицирген ишмерлер О.Абдылдаев, А.Укурчинов, Б.Мамбеталиев, КР искусствоосуна эмгек сицирген ишмерлер, режиссерлор, профессор Ж.А. Молдobaев, Э.Токтогулов, Ж.Абдықадыров, Б.Абдылдаевдер иштешкен.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 28-августундагы № 470 токтому менен окуу жайдын материалдык-техникалык базасын мындан ары чындоо, маданият, искусство, кинематография, маалымат, телевидение мекемелерине адистерди даярдоонун сапатын жогорулатуу максатында, Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик искусство институту Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университетине өзгөртүлгөн (мындан ары КММИУ).

Бул өзгөртүүлөр менен кайра түзүүлөрдүн түпкүү максаты маданият жана искусство чөйрөсүндө жаңы идеяларды жана милдеттерди жаратууга, иш-аракеттерди пландаштырууга жана башкарууга жөндөмдүү жаңы муундагы менеджерлерди калыптандыруу болуп саналат. Университет маданияттын жана искусствоонун мамлекеттик жана өкмөттүк эмес секторлорунда талдоочу, консультант, ар кандай денгээлдеги жетекчилердин көнөшчиси, комплекстүү социалдык-маданий долбоорлорду жана инвестициялык программаларды иштеп чыгуучулар, эксперттер жана менеджерлер катары иштей турган адистерди даярдоого багытталган.

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети маданият жана искусство тармагына жогорку квалификациялуу адистерди даярдоо боюнча окуу-методикалык, илимий-изилдөө жана көркөм-чыгармачылык ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө мамлекеттик билим берүү стандарттарын жетекчиликке алып, 55 жылдык мааракесине карата дээрлик чон ийгиликтөрge жетише алды.

ЖОЖдун өзгөчөлүгүнө жараша Б.Бейшеналиева атындағы КММИУнун негизги миссиясы – интеллектуалдык элитаны, чыгармачыл ой жүгүрткөн, маданият жана искусство тармагында эффективдүү иштөөгө жөндөмдүү жогорку квалификациялуу адистерди даярдоо, маданият жана искусство чөйрөсүндө жаңы билимдердин жана технологиялардын булагы катары билим берүү системасын, фундаменталдык жана прикладдык илимди өнүктүрүү, Кыргыз Республикасынын региондорун өнүктүрүү үчүн эл аралык байланыштарды чындоо. Б.Бейшеналиева атындағы КММИУ – Кыргызстандын маданият жана искусство чөйрөсүндөгү ири жана жалгыз университети, анын базасында билим берүү жана илимий чыгармачылык потенциалдарды бириктириүүгө болот жана кыргызстандык жана чет өлкөлүк студенттерге билим берүүнүн жогорку сапатын, маданиятты жана искусствоону, экономиканы өнүктүрүү жана региондордун социалдык-маданий жана билим берүү маселелерин чечүү үчүн илим сыйымдуу заманбап технологияларды биргелешип иштеп чыгууга жана киргизүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Негизги максаты – чыгармачылык активдүүлүктү жогорулатуу, көркөм чыгармачылык демилгени калыптандыруу, өз алдынча ой жүгүртүүсүн өнүктүрүү. Университеттин бүткүл профессордук-окутуучулар жамааты окуу сабактарынан тышкary профессордук-окутуучулук курамы үчүн да, студенттер үчүн да тиешелүү илимий-чыгармачылык, илимий-практикалык конференцияларды, семинарларды, симпозиумдарды үзгүлтүксүз откөрүп турушат.

Университеттин негизги стратегиялык максаттары:

- университет - маданият жана искусство чөйрөсүндө атаандаштыкка жөндөмдүү адистерди даярдоодо акыркы билим берүү технологияларын иштеп чыгуучу жана колдонуучу заманбап билим берүү борбору;
- университет жаңы чыгармачылык билимдерди жаратуучу жана заманбап чыгармачылык искусствоонун жогорку

технологияларын практикага киргизген чыгармачылық, илимий-методикалык борбор болуп саналат;

- университет маданият жана искусство чөйрөсүндөгү технологияларды илимий-чыгармачылык өнүгүү стадиясынан тартып, алардын технологиялык таризделишине чейин трансферттөөчү инновациялык борбор болуп саналат.

Азыркы учурда Б.Бейшеналиева атындагы КММИУ төмөнкү багыттар жана адистиктер боюнча жогорку жана кошумча кесиптик билим берүү чөйрөсүндө билим берүү ишин жүргүзөт:

•жогорку кесиптик билим берүүнүн 10 адистиги: «Социалдык-маданий ишмердиги», «Актердук искусство», «Режиссура» (колдонуу тармактары боюнча), «Кино операторлук», «Үн режиссурасы» (колдонуу тармактары боюнча), "Көркөм билим берүү", "Хореография педагогикасы", "Театр таануу", "Кино таануу", "Адабий чыгармачылык".

- кошумча кесиптик билим берүү: «Социалдык-маданий ишмердиги» багыты боюнча жана Кыргыз кино мектебинде «Кино» кафедрасынын базасында маданият жана искусство кызматкерлеринин квалификациясын жогорулаттуу курсары, өз үлгүсүндөгү документти берүү менен.

Акыркы жылдары университет илимий-изилдөө, чыгармачылык-теориялык ишмердүүлүктүү күчтөүү жана материалдык-техникалык базаны чындоо багытында өзгөчө көнүл буруп келет. Учурда маданияттын жана искусствонун ар кыл багыттары боюнча 21 окутуучу кандидаттык диссертациялардын үстүндө иштеп жатышат.

Бүгүнкү күндө окуу корпусунун фойеси толугу менен ондол-түзөөдөн еттү, анын жасалгасы жаңыланды. Ошондой эле, 1-кабаттагы студенттик жатаканада мурдагы кызыл бурч 100 орундуу концерттик зал болуп кайра жасалып, керектүү жабдуулар менен жабдылган.

Акыркы 40 жылдын ичинде кыргыз элдик аспаптарынын студенттик оркестри биринчи жолу кыргыз элдик аспаптарынын

курамы менен толукталды (домра, 4 кылдуу кыл кыяк, контрабас, комуз, урма аспаптар), аккордеондор сатылып алынды, керектүү эмеректер менен жабдылган, музыкалык-теориялык сабактар, музыка тарыхы, фольклор жана салттуу музыка, сахна чеберчилиги, эстрада аткаруу, кино жана телефильмдерди монтаждоо үчүн окуу класстары (аудиториялар), хореографиялык цикл үчүн класстар толугу менен жабдылган.

Көрүнүктүү балерина, СССРдин эл артисти Б.Бейшеналиеванын эстелигинин салтанаттуу ачылышы болду.

Университеттин структурасында өзгөрүүлөр болду. Жаңы факультеттер, адистиктер ачылды, сырттан окутуу факультети маданият жана искусство чөйрөсүндө кадрлардын квалификациясын жогорулаттуу жана кайра даярдоо курстарынын 2 программы боюнча лицензия алынды.

Мындан тышкary, заманбап керектүү техникалар менен жабдылган чакан басмакана ачылды. Студенттик чыгармачылык журналынын "Жаш талант" биринчи саны жарык көрдү. Акыркы жылдары илимий-чыгармачылык ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү, ошондой эле социалдык-маданий ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү заманбап экономика жана менеджмент багытындағы негизги актуалдуу маселелерди чагылдырган "Маданият жана искусство жарчысы" журналынын кварталдык сандары чыгып турат.

Ректорлор

1. Мусурманкулов Турсун Байзакович 1967-1971-жж.
2. Давлесов Насыр Давлесович 1971-1983-жж.
3. Молдобасанов Калый Молдобасанович 1983-1986-жж.
4. Сартбаева Кайыргул 1986-1988-жж.
5. Асакеев Асанбек Асакеевич 1988-2006-жж.
6. Субаналиев Сагыналы Субаналиевич 2006-2014-жж.
7. Чотонов Мамашарип Мамытович 2014-ж. - азыркы учурга чейин

Алгачкы оқутууучулар

1. Валентина Михайловна Озмитель – орус тили жана адабияты боюнча оқутуучу – 1967 ж.;
2. Салима Бекмуратова - опера даярдоо боюнча оқутуучу -1967;
3. Марлен Болоталиевич Темирбеков – опера даярдоо боюнча оқутуучу - 1967;
4. Галина Николаевна Ахунбаева - опера даярдоо боюнча оқутуучу-1967;
5. Владимир Викторович Янковский - музыка теориясы боюнча оқутуучу-1967;
6. Мукаш Абдраев - композиция боюнча оқутуучу-1967;
7. Асанхан Жумахматов - оркестр дирижерлугунун оқутуучусу-1967;
8. Алтынбек Жаныбеков - композиция боюнча оқутуучу-1967;
9. Сайра Кийизбаева - опера даярдоо боюнча оқутуучу-1967;
10. Владимир Матвеевич Шахрай - опера даярдоонун оқутуучусу-1967;
11. Султан Юсупов - хор дирижерлугунун оқутуучусу -1967;
12. Владимир Матвеевич Фолковский - фортепиано боюнча оқутуучу-1967;
13. Вячеслава Петрович Алябьев - альт скрипка классы боюнча оқутуучу-1967;
14. Зарлык Мамбеталиев – тромbon классы боюнча оқутуучу - 1967;
15. Жакшылык Сарпекова - немис тили боюнча оқутуучу-1967;
16. Кенеш Алиев - хор дирижерлугунун оқутуучусу-1968;
17. Михаил Григорьевич Бурштин - фортепиано боюнча оқутуучу-1968;
18. Өзбек Абылдаев - хор дирижерлугунун оқутуучусу -1968;
19. Валерий Дмитриевич Губин - хор дирижерлугунун оқутуучусу-1968.

Кыргызский Государственный
Университет Культуры и Искусства
им. Б. Бейшеналиевой
ЧИТАЛЬНЫЙ ЗАЛ

Кыргызский Государственный
Университет Культуры и Искусства
им. Б. Бейшеналиевой
БИБЛИОТЕКА

20. Борис Григорьевич Глухов - композиция боюнча окутууучу-1970;
21. Кубанычбек Арзиев - опера даярдоо боюнча окутууучу -1970;
22. Алим Усманович Укурчинов - хор дирижерлугунун окутууучусу -1970;
23. Насыр Давлесов - оркестр дирижерлугунун окутууучусу -1971;
24. Болот Минжылкиев - опера даярдоо боюнча окутууучу-1971;
25. Владимир Михайлович Роман - музыка теориясы боюнча окутууучу -1972;
26. Борис Веньяминович Феферман - оркестр дирижерлугунун окутууучусу-1972;
27. Иманкулова Нуржан Солтоновна - орус тили жана адабияты боюнча окутууучу -1972;
28. Лира Кийизбаева - фортепиано боюнча окутууучу-1973;
29. Таштан Эрматов - композиция боюнча окутууучу-1973;
30. Кирал Владимир Вильгельмович -дene тарбия боюнча окутууучу -1973.

Университеттин ардактуу бүтүрүүчүлөрү

СССРдин эл артисттери

1. Калый Молдобасанов – композиция адистиги -1973-ж. аяктаган;
2. Токтакунова Самара – маданий-агарттуу иштери (МАИ), оркестр дирижерлугу -1988;
3. Чолпонбек Базарбаев –маданий-дем алуу ишмердиги -1997.

Кыргыз Республикасынын эл артисттери

1. Баяков Фахирдин - хор дирижерлугу адистиги -1971 ж. аяктаган;
2. Жумабаев Эсенгул - композиция-1972;
3. Молдокулова Эсенбубу - вокал-1972;

4. Исабаев Чалагыз - маданий-агартуу иштери (МАИ), оркестр дирижерлугу-1972;
5. Полотов Улукмыйрза - вокал-1973;
6. Казаков Түгөлбай - МАИ, оркестр дирижерлугу-1973;
7. Керимбаев Асанкалый - МАИ, оркестр дирижерлугу -1974;
8. Тагаев Калыйбек – композиция - 1974;
9. Набиева Асылкул - МАИ-режиссурा (актер)- 1976;
10. Мойдунов Эрмек - вокал-1977;
11. Мамбетакунов Молдосеит - МАИ-режиссурা -1977;
12. Чоткараева Сайракүл - вокал-1978;
13. Атагелдиев Мунарбек - кыл аспаптар-1978;
14. Шалтакбаев Чоробек - үйлөмө аспаптар-1978;
15. Мааданбеков Эсенбек - композиция -1978;
16. Атабаев Аксубай - МАИ, оркестр дирижерлугу -1979;
17. Ибраев Анарбек - вокал -1979;
18. Муратов Исабек - үйлөмө аспаптар-1979;
19. Мамашева Күлсүнбү - МАИ-1980;
20. Каниметов Жумакадыр -элдик аспаптар-1981;
21. Касымов Эркин - вокал -1981;
22. Бактыгулов Сталбек - композиция-1981;
23. Шакеева Зейнеп - МАИ, уюштуруучу-методист-1982;
24. Жолдошбеков Таштан - МАИ, уюштуруучу-методист-1982;
25. Эралиева Каныкей - композиция-1983;
26. Жумалиев Сардарбек- МАИ, оркестр дирижерлугу-1984;
27. Нурманбетова Эсенбүбү – вокал -1984;
28. Тилегенов Бактыбек – үйлөмө аспаптар -1984;
29. Бөдөшов Атайбек - МАИ, оркестр дирижерлугу -1985;
30. Матиев Сайдиdraхман - МАИ, оркестр дирижерлугу -1985;
31. Серкебаев Акылбек - элдик аспаптар -1986;
32. Турапов Керим - вокал-1987;
33. Акулова Динара - МАИ, оркестр дирижерлугу – 1988;
34. Жайнаков Апаз - МАИ, хор дирижерлугу-1989;
35. Ниязов Келдибек - МАИ, уюштуруучу-методист-1989;

36. Шатенов Бактыбек - элдик аспаптар-1989;
37. Жумакунов Рысбек – үйлөмө аспаптар-1989;
38. Сатылганова Гүлнур - МАИ, хор дирижерлугу-1991;
39. Тиленчиев Карагул - хор дирижерлугу – 1991;
40. Аманбаев Исирадин - композиция-1991;
41. Жумашев Садыр - вокал-1991;
42. Кусаков Каимбек - вокал -1991;
43. Бобков Юрий - МАИ, уюштуруучу-методист-1992;
44. Азықбаев Курмангазы – үйлөмө аспаптар -1992;
45. Мавлянова Замира - вокал-1992;
46. Асанкулова Эльвира – вокал-1993;
47. Жылдыков Талгар - вокал-1993;
48. Думанаев Чоробек - актер -1994;
49. Бекболиев Эгемберди - актер -1994;
50. Дүйшекеева Майрам – салттуу музыка жана фольклор -1997;
51. Асылбашев Мелис-режиссер-балетмейстер – 2001;
52. Сыдыков Кубан-режиссер-балетмейстер – 2001;
53. Акматова (Тумакова) Айзада - педагог-хореограф -2004;
54. Иманалиев Элмирбек – салттуу музыка жана фольклор-2004;
55. Акматалиев Сагынбек – МАИ, оркестр дирижерлугу – 2006;
56. Борбиев Берадор – социалдык-маданий ишмердигинин (СМИ) менеджери – 2007;
57. Каримов Султан – эстрада - 2007;
58. Иманалиева Айчүрөк – СМИнин менеджери - 2010;
59. Борбиев Нуртай - телекөрсөтүү жана радио уктуруунун режиссеру – 2011;
60. Чалабаев Эгемберди – драма режиссеру – 2016.
61. Мамбетов Мурат – драма режиссеру - 2022.

Кыргыз Республикасынын эл акындары

1. Козукеев Рахматилла - МАИ, уюштуруучу-методист адистиги - 1984 ж. аяктаган;

- 20
2. Болгонбаев Азамат - салттуу музыка жана фольклор -2004;
  3. Туткучев Аалы - салттуу музыка жана фольклор -2007.

Кыргыз Республикасынын эмгек сиңирген артисттери

1. Баяков Фахридин - хор дирижерлугу адистиги - 1971ж. аяктаган;
2. Касьянов Лев - кыл аспаптар -1972;
3. Бегентаева Раиса – вокал -1972;
4. Ярош Любовь - вокал - 1972;
5. Жээнбаева Гүлмира – фортепиано -1974;
6. Исмаилов Сапар - вокал - 1974;
7. Кайыпов Жолдубай – вокал - 1974;
8. Рыскулбеков Мукан - МАИ-1982;
9. Кулакматов Боромбай-элдик аспаптар-1979;
10. Арунов Бакытбек - МАИ, уюштуруучу-методист -1980;
11. Исманалиев Сайнбек - МАИ, уюштуруучу-методист -1980;
12. Букалаев Камчыбек - МАИ, оркестр дирижерлугу -1980;
13. Райимканов Анарвай - МАИ, хор дирижерлугу -1981;
14. Чокиев Турдубек – композиция – 1982;
15. Нургазиева Медергул - кыл аспаптар -1984;
16. Молдобаев Дүйшөнбек - элдик аспаптар -1985;
17. Эсенгулова Гүлмира - хор дирижерлугу-1985;
18. Байзакова Гүлзат - МАИ, хор дирижерлугу -1989;
19. Рысалиев Шерик - элдик аспаптар - 1989;
20. Адракаев Совет - үйлөмө аспаптар -1989;
21. Муратова Жамиля - хор дирижерлугу – 1992;
22. Кайыпов Өмүрзак - салттуу музыка жана фольклор -1996;
23. Качкыналиев Улан - салттуу музыка жана фольклор -1998;
24. Назаренко Светлана - эстрада - 2001;
25. Бобкова Жанета – эстрада - 2001;
26. Мухаметшина Зарина - педагог хореограф – 2003;
27. Овчинникова Елена - педагог-хореограф – 2003;
28. Мендебаиров Назым – драма режиссеру - 2003;

29. Агафонова (Кетова) Галина - театр жана кино актеру - 2005;
30. Көчөрбаев Самат – фольклор -2006;
31. Тукбулатова Светлана - педагог-хореограф - 2006;
32. Садыркулов Досмат - педагог-хореограф - 2007;
33. Сардарбеков Анарбек – СМИнин менеджери - 2012;
34. Тентимишов Болот - театр жана кино актеру - 2017;
35. Тойгонбаева Гүлнара - СМИнин менеджери - 2017;
36. Турдалиева Асель – телекөрсөтүү жана радио уктуруунун режиссеру – 2019;
37. Асаналиев Токтобек – СМИнин менеджери - 2020;
38. Кудайбергенов Борончу – СМИнин менеджери - 2022;

Кыргыз Республикасынын маданиятына эмгек сицирген шимерлер

1. Малдыбаева Жылдыз - композиция адистиги -1972 ж. аяктаган;
2. Мырзабаев Асаналы – композиция -1972;
3. Томотоев Төлөгөн - музыка теориясы -1972;
4. Асанбаев Кенжегазы – композиция, музыка тануучу - 1974;
5. Исааев Курмангазы - оркестр дирижерлугу - 1974;
6. Орунтаев Табылды – элдик аспаптар -1975;
7. Назарматов Даниял - музыка тануучу - 1976;
8. Тургунбаев Келдибек – режиссура -1976;
9. Жекшенов Калыбек - элдик аспаптар -1976;
- 10.Сарлыков Рафаел - МАИ, оркестр дирижерлугу - 1976;
- 11.Асанкулов Осмонкул - вокал -1976;
- 12.Чомоева Антонина - хор дирижерлугу – 1977;
- 13.Рагозин Геннадий - хор дирижерлугу -1978;
- 14.Лузанова Екатерина -музыка теориясы -1979;
- 15.Роменская Валентина - фортепиано -1979;
- 16.Урмамбетов Догдурбай - МАИ, оркестр дирижерлугу -1979;
- 17.Абдуллаев Адылжан – композиция -1980;

18. Алымкулов Бактыбек – элдик аспаптар -1980;
19. Турсунязов Орозбек – композиция -1981;
20. Тулобердиев Калыбек – МАИ, уюштуруучу-методист-1981;
21. Зарлыков Бактыбек - МАИ, уюштуруучу-методист-1982;
22. Жапаров Аманбек - театрдын режиссеру -1983;
23. Ниязалиева Сагынбұбы – режиссер -1987;
24. Бухман (Васильев) Леонид - МАИ, уюштуруучу-методист-1988;
25. Кунакунов Марис - МАИ, уюштуруучу-методист -1989;
26. Саламатов Тимур – композиция -1989;
27. Турумбаева Чолпон - элдик аспаптар -1991;
28. Латыпова Сырга - хореография коллективинин жетекчisi - 1997;
29. Зайнидин уулу Улан - театр жана кино актеру - 2000;
30. Касымова Мария - педагог-хореограф – 2001;
31. Оросулбаева Асылбұбу – педагог-хореограф – 2001;
32. Латыпов Эрик - хореография коллективинин жетекчisi - 1997, педагог-хореограф-2008.

Илимдин докторлору

1. Орозалиев Эрик Садыкович - элдик аспаптар адистиги -1971ж. аяктаган. Философия илимдеринин доктору;
2. Чотонов Мамашарип Мамытович - МАИ, уюштуруучу - методист – 1992. Экономика илимдеринин доктору.

Илимдин кандидаттары

1. Жутанова Малика - 1971ж. аяктаган – хор дирижерлугу - педагогика илимдеринин кандидаты;
2. Надыршина Клара - 1973 - атайын фортепиано - искусство таануу илимдеринин кандидаты;

3. Крестьянов Анатолий - 1974 - МАИ, оркестр дирижерлугу - педагогика илимдеринин кандидаты;
4. Жецинский Александр - 1976 - музыка теориясы - искусство таануу илимдеринин кандидаты;
5. Арзыкулова Анара - 1976 - атайын фортепиано - педагогикалык илимдеринин кандидаты;
6. Субаналиев Сагынаалы - 1977 - музыка теориясы - искусство таануу илимдеринин кандидаты;
7. Лузанова Екатерина – 1979 - музыка теориясы - искусство таануу илимдеринин кандидаты;
8. Тулобердиев Калыбек - 1981 - МАИ, уюштуруучу-методист - педагогика илимдеринин кандидаты;
9. Хожамуратов Айдарбек - 1981 - МАИ, уюштуруучу-методист - педагогика илимдеринин кандидаты;
10. Иманбаева Чолпон - 1983 - атайын фортепиано - педагогика илимдеринин кандидаты;
11. Муратбек Касей - 1988 - элдик аспаптар - маданият таануу илимдеринин кандидаты;
12. Жакыпов Кубатбек - 1990 – МАИ, оркестр дирижерлугу - педагогика илимдеринин кандидаты;
13. Сарбашев Эркинбай – 1993 - элдик аспаптар - юридика илимдеринин кандидаты;
14. Челпакова Сабийра - 2006 – социалдык-маданий ишмердиги (СМИ), менеджер - педагогика илимдеринин кандидаты.

КММИУнун түзүлүшү

- Окумуштуулар кеңеши, ректорат, проректорлор, окуу бөлүмү, факультеттер, окуу-көмөкчү курам (ОМБ, ОМК, студенттик кеңеш, китепкана, окуу залы, үн жазуу студиясы, компьютердик класс).
- Администрациялык-башкаруу курамы: бухгалтерия, кадрлар бөлүмү, канцелярия.
- Коомдук уюмдар: профсоюз, камкорчулар кеңеши.

Социалдык - маданий ишмердиги факультети

Кафедралар:

- Социалдык-маданий ишмердиги
- Социалдык-гуманитардык дисциплиналар
- Хореография
- Тил жана адабият
- Дене тарбия

Музыка факультети:

Кафедралар:

- Хор дирижерлугу
- Оркестр дирижерлугу
- Музыка жана ырдоо
- Эстрада
- Салттуу музыка жана фольклор
- Музыкалык – теориялык дисциплиналар
- Жалпы фортепиано

Teatr факультети

Кафедралар:

- Режиссура жана актердук чеберчилик

Кино жана теле көрсөтүү факультети

Кафедралар:

- Кино
- Теле көрсөтүү жана радио уктуруу режиссурасы
- Операторлук

Сырттан окуу, квалификацияны жогорулатуу жана кадрларды кайра даярдоо факультети

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жогорку окуу жайы болгондуктан, университет жогорку билимдүү адистерди даярдайт жана төмөнкү багыттар жана адистиктер боюнча жогорку окуу жайдан кийинки жана кошумча окутуунун кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырат:

- Актердук өнөр (драма, кино, куурчак театрынын актеру);
- Режиссура (колдонуу чөйрөсү боюнча – драма, кино, телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссеру);
- Хореография педагогикасы;
- Үн режиссурасы (колдонуу чөйрөсү боюнча);
- Оператордук чеберчилик (кинооператор, телеоператор);
- Көркөм билим берүү;
- Театр таануу;
- Кино таануу;
- Адабий чыгармачылык;
- Социалдык-маданий ишмердиги.

"Социалдык-маданий ишмердиги" адистиги төмөнкү адистиктерге бөлүнөт:

- Хореографиялык коллективинин менеджери;
- Социалдык-маданий ишмердигинин менеджери;
- Хор коллективинин менеджери;
- Элдик аспаптар коллективинин менеджери;
- Эстрадалык ансамблдин менеджери, солист;
- Эстрадалык-үйлөмө оркестринин менеджери;
- Фольклордук-этнографиялык ансамблдин менеджери.

Факультетте кошумча кесиптик билим берилет: а) "социалдык-маданий ишмердиги" бағыты боюнча маданият жана искусство кызметкерлеринин квалификациясын жогорулатуу курстары жана б) "Кино" кафедрасынын базасында киноискусство жана телевидение жогорку мектебинде квалификацияны жогорулатуу курстары, жеке үлгүдөгү документ берүү менен.

Окуу-методикалык жана илимий-изилдөө шимердиги

Б. Бейшеналиева атындагы КММИУнун окутуучуларынын окуу-методикалык иштери бир нече бағытты камтыйт: окуу китеңтерин, окуу-методикалык куралдарды даярдоо, жумушчу программаларды, мамлекеттик билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу жана бекитүү, алар КММИУнун Окумуштуулар кеңеси жана КР ББИМ тарабынан адистиктер боюнча бекитилген: "Социалдык-маданий ишмердиги", "Актердук өнөр", "Режиссура" (колдонуу чөйрөлөрү боюнча), "Киноператорлук", "Үн режиссурасы" (колдонуу чөйрөлөрү боюнча), "Көркөм билим берүү", "Хореография педагогикасы", "Театр таануу", "Кино таануу", "Адабий чыгармачылык", студенттердин өз алдынча ишин оптималдаштыруу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу жана киргизүү, дисциплиналар боюнча программаларды жана окуу-методикалык комплекстерди (ОУК) түзүү, окуу китеңтерин, макалаларды жана башка продукцияларды рецензиялоо.

2020-2021-жылдары КММИУнун өнүктүрүү стратегиясын ишке ашыруунун алкагында Кыргыз Республикасынын ЖОЖдорунун рейтингине катышып, аны Казакстан, Нур-Султан шаарындагы көз карандысыз аккредитациялоо жана рейтинг агенттиги (НААР) өткөргөн. Кыргыз Республикасынын Жогорку окуу жайларынын көз карандысыз рейтингине КММИУнун катышуусунун максаты - билим берүү кызматтарынын атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн баалоо, иш берүүчүлөр үчүн жагымдуулугун кеңейтүү, КММИУнун ишинин беделин жана натыйжалуулугун жогорулаттуу, көп сандагы окуучуларды тартуу, билим берүү программаларынын сапатынын өсүү динамикасын көрсөтүү.

Бул рейтингде КММИУ маданият жана искусство жаатында программаларды ишке ашырган ЖОЖдордун ичинен биринчи орунду ээледи. Ошондой эле КММИУнун "Социалдык-маданий ишмердиги", "Актердук өнөр" программалары биринчи орунду

ээлеп, тиешелүү сертификаттар алынды. 2020-жылы КММИУнун 20 окутуучусу КР Жогорку окуу жайларынын рейтингине кирген профессордук-окутуучулук курамынын (ПОК) алдыңкы 30 рейтингине кириши.

Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун профессордук-окутуучулук курамы КР БИМнын талаптарына ылайык түзүлгөн жана окуучулар менен иштөө үчүн кесиптик тажрыйбасы бар компетенттүү персоналга ээ. Окутуучулар окутуулуп жаткан предмет боюнча толук билимге жана түшүнүккө ээ, окуу процессинин алкагында билимди натыйжалуу жеткириүү үчүн зарыл болгон көндүмдөргө жана тажрыйбаларга ээ, ошондой эле окутуунун сапаты боюнча кайтарым байланышты уюштурушат.

2020-2021-окуу жылында Б.Бейшеналиева атындагы КММИУ 7 багыт жана адистиктер боюнча көз карандысыз программалык аккредитациядан ийгиликтүү өттү.

Илимий-изилдөө ишин камсыз кылуу жана дөнгөэлин жогорулатуу Б.Бейшеналиева атындагы КММИУну өнүктүрүүнүн азыркы этапта стратегиялык милдети болуп саналат. Университеттин профилине, ошондой эле университеттин илимий-изилдөө иштеринин планына ылайык, КММИУдагы илимий изилдөөлөрдүн көпчүлүгү искусство жана маданият таануу илимдери жаатында жүргүзүлөт.

Бүгүнкү күндө КММИУда жүргүзүлүп жаткан изилдөөлөрдүн спектри кенири – искусство жана маданият тарыхынан, маданият Экономикасынан, искусство менен маданияттын калыптанышынан жана өнүгүшүнөн тартып Кыргызстандын социалдык-маданий жана гуманитардык илимдерине чейин. Илимий-изилдөө иштерин Университеттин «Кыргыз музыкалык маданияты», «Театралдык искусство», «Социалдык-маданий ишмердиги», «Этнофилософия жана искусство» аттуу бирдиктүү изилдөө тематикасы менен кафедраларда окутуучулар жүргүзүшөт.

Бүгүнкү күндө университеtte 5 илимдин доктору, 11 илимдин кандидаты ийгиликтүү иштеп жатат. КММИУнун окумуштуулары

Эл аралык, республикалык конференцияларга катышып, РИНЦ, SCOPUS жана башка алдынкы илимий басылмаларда жарыяланган.

Ар бир окутуучу кафедранын илимий потенциалын өнүктүрүүгө ар кандай квалификацияны жогорулатуу курстарынан өтүү, илимий макалаларды, окуу куралдарын чыгаруу, маданият жана искуство маселелерине арналган конференцияларга жана тегерек столдорго катышуу менен салым кошот. Университеттин 21 окутуучусу, аспиранттар, изденүүчүлөр жана диссертациянын үстүндө жигердүү иштешүүдө.

КММИУда "Маданият жана искуство жарчысы" илимий журналы чыгарылат. Бардык чыгарылган журнал номерлери КММИУнун сайтындагы архивинде ачык жеткиликтүү.

Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун студенттери илимий-изилдөө иштерине активдүү катышат. Жыл сайын кафедралардын профессордук-окутуучулук курамынын жетекчилиги алдында факультеттердин студенттери учун ар кандай тематикалар боюнча илимий-практикалык конференция өткөрүлөт. Студенттер эл аралык жана республикалык фестивалдарда, сынактарда, симпозиумдарда көп чыгышат, жыйынтыгында алардын көпчүлүгү женүүчүү, лауреат жана дипломант болуп калышты.

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искуство университети чыгармачыл окуу жайы болгондуктан, студенттердин илимий ишмердүүлүгү сөзсүз чыгармачылык менен байланыштуу, ошондуктан студенттердин чыгармачылыгын өз алдынча илимий-чыгармачылык иш деп атоого болот.

Жыл сайын, илимий изилдөөлөрду бириктируү, жакшыртуу максатында окуу боюнча окутуучулардын жана студенттердин илимий жана кесиптик денгээлин жогорулатуу учун теориялык, илимий-практикалык жыйындар, семинарлар, тегерек столдор, илимий-изилдөө иштери жургүзүлүп турат.

«Кыргыз музыкалык маданияты», «Театр искуствосу», «Социалдык-маданий ишмердиги», «Этнофилософия жана

искусство» деген бирдиктүү илимий темага бириктирилген Университеттин кафедраларында илимий-изилдөө иштери жүргүзүлүдө.

Тарбия иштери

Университетте тарбия иштери анын профилин эске алуу менен түзүлөт. Демек, студент жаштардын аң-сезимине тарбиялык таасир этүүнүн негизги механизмдери болуп маданий-массалык иш-чараларды өткөрүү, аларды этникалык баалуулуктар менен тааныштыруу, патриоттуулукка, жаш адамдын инсандыгын адеп-ахлактык жактан өркүндөтүү, улуттук маданиятты сактоо жана өнүктүрүү, сабырдуулук, башка элдердин маданияттарына сый мамиле кылуу болуп саналат.

Деканаттар жана кафедралар сапаттуу билим, практикалык қөндүмдөр жана башкаруудан тышкary кесиптик жана социалдык тажрыйбаны камсыздайт. Ошондой эле, жаштар комитети менен бирдикте өзүн-өзү уюштуруу жана өзүн-өзү башкаруу процесстери аркылуу алардын өнүгүүсүнө салым кошуп, окуу процессине, жаны жөндөмдөрдү өнүктүрүүгө салымын кошуп келишет.

КММИУ студенттерди гармониялуу инсан катары калыптандыруу, мекенчилдикке чакыруу жана маанилүү коомдук функцияларды өнүктүрүү учун кесипкөйлүктү өркүндөтүү учун иш алышп барат.

Билим берүү мекемесинин университеттин инновациялык ишмердүүлүгүнө кошулуусу:

КММИУ гармониялуу инсандарды калыптандыруу, патриоттуулукка чакыруу жана маанилүү коомдук функцияларды өнүктүрүү учун студенттердин кесипкөйлүгүн өнүктүрүүнүн үстүндө иштеп жатат.

Университеттин инновациялык ишмердүүлүгүнө билим берүү мекемесинин кошулуушу:

- практикага багытталган окутуу системасы иштелип чыккан;

- кафедранын окутуучуларынын жана студенттеринин биргелешкен илимий-изилдөө жана билим берүү ишмердүүлүгү; кафедранын окутуучулары менен студенттеринин биргелешкен илимий-изилдөө жана окутуу иш-чаралары;
- гранттык сынактарга катышат;
- студенттердин жатаканадагы жашоо шарттарын жакшыртуу, бөлмөлөрдөн орун берүү, материалдык-техникалык жардам көрсөтүү;
- Facebook баракчасы ачылган;
- университеттин сайты ачылган; жума сайын студенттер өздөрүнүн тасмаларын көрсөтүп, талдал турушат;
- чыгармачылык стимул үчүн окутуучуларга жана студенттерге жыл сайын “Мыкты режиссер”, “Мыкты үн оператор”, “Мыкты оператор”, “Мыкты дебют”, “Мыкты сценарий”, “Мыкты продюсер”, “Мыкты тасма” номинациялары боюнча сыйлыктар ыйгарылат;
- студенттердин илимий-практикалык конференциялары жыл сайын “Социалдык-маданий ишмердүүлүктүн актуалдуу маселелери” темасында өткөрүлөт;
- чыгармачыл шыктуу окуучулардын башын бириктирген “Жаш калемгер” клубу ийгиликтүү иштеп жатат.

КММИУнун жаштарга билим берүүнүн абалын өзгөртүү менен байланышкан тарбия иштери Окумуштуулар көнешинин кабыл алган “Окутуучулардын, кызматкерлердин жана студенттердин Этикалык кодексинин” негизинде стратегиялык ресурстарды өнүктүрүүдө өзгөчө маанилүү деп эсептелет. Университеттин окутуучуларынын, кызматкерлеринин жана студенттеринин мотивациясынын деңгээлин жогорулатууга, адистерди даярдоонун сапатын жакшыртууга, КММИУнун билим берүү мейкиндигинде кадыр-баркын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатууга багытталган университеттин негизги өнүгүү программаларын жана ишмердүүлүгүн ишке

ашырууга аң-сезимдүү колдоо көрсөтүүгө көмөктөшүүчү окуупедагогикалык, илимий, тарбиялыш жана уюштуруучулук иш-аракеттеринин руханий-адеп-ахлактык негиздерин бекемдөө жана өнүктүрүү түздөн-түз максаты.

Уюмдар жана мекемелер менен кызматташуу, студенттердин өндүрүштүк-педагогикалык практикасы

Азыркы шарттарда маданият жана искусство кадрларын даярдоо милдети социалдык процесстерди талдоого гана эмес, окутуу системасын өркүндөтүүгө да өзгөчө көнүл бурууну талап кылат: мамлекеттик билим берүү стандарттарын, адистердин Моделин иштеп чыгууда жаңы факторлорду эске алуу, окуутарбиялоо процессин методикалык жактан камсыз кылуу.

Негизги максат – студенттердин чыгармачылык жигердүүлүгүн жогорулатуу, алардын демилгелерин, ез алдынча ой жүгүртүүсүн тарбиялоо, алардын билимди жана көндүмдөрдү ак ниеттүү өздөштүрүүгө болгон кызыгуусун арттыруу.

Б. Бейшеналиева атындагы КММИУда өндүрүш менен бир нече бағытта байланыш жүргүзүлүүдө:

- Уюмдар жана мекемелер менен кызматташуу;
- Маданият жана искусство мекемелеринде студенттердин өндүрүштүк практикасын уюштуруу.

Театрлар, телекөрсөтүү, киностудия, филармония, ошондой Эле орто атайын жана жалпы билим берүүчү окуу жайлар менен чыгармачылык кызматташтык жүзөгө ашырылат.

Режиссердук жана актердук курстарга кабыл алуу алардын кадрдык муктаждыктарын эске алуу менен республиканын театрларынын табыштамалары боюнча жүргүзүлөт. Университетти аяктагандан кийин бүтүрүүчүлөргө бул театрларда иштөөгө кепилдиқ берилет. Университеттин бүтүрүүчүлөрү менен облустук жана шаардык театрлардын чыгармачыл курамы толукталды:

Каракол, Талас, Нарын ш., Жаш көрүүчүлөр театры (ТЮЗ), куурчак театры, "Учур", кыргыз жана орус драма театрлары.

Дипломдук спектаклдер көрүүчүлөргө тартууланып, бул театрдын репертуарына киргизилет. Мындай кызматташтык театрлар, университет жана студенттер үчүн эки тарапка төң пайдалуу экенин практика көрсөтүп жатат.

Музыкалык адистиктердин студенттери Т.Сатылганов атындагы Кыргыз Улуттук филармониясынын "Камбаркан" фольклордук-этнографиялык ансамблинин, К.Орозов атындагы кыргыз элдик аспаптарынын оркестринин, А. Малдыбаев атындагы Кыргыз улуттук опера жана балет театрынын хорунун иши менен түздөн-түз байланышта. Кыргыз телерадиокорпорациясы жана "Кыргызфильм" киностудиясы тарабынан кино режиссурасында, үн режиссурасында, кинооператорлукта окуган студенттерге кесиптик окутуу үчүн өздөрүнүн материалдык-техникалык базаларын беришет.

Студенттердин өндүрүштүк-педагогикалык практикасы 3-5-курстарда "Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун практикасын өткөрүү тартиби жөнүндө" жобонун негизинде жүзөгө ашырылат, практика жана карьера бөлүмү тарабынан окуу-таанышшуу, өндүрүштүк жана диплом алдындагы практика программалары иштелип чыгып, Окумуштуулар көнешинде бекитилген. Студенттер маданият мекемелеринде, театрларда, киностудияларда, жалпы билим берүүчү мектептерде, мектепке чейинки мекемелерде, маданият жана эс алуу борборлорунда, балдарды коргоо борборлорунда жана реабилитациялык ж.б. мекемелерде практикадан өтүшөт.

Бүтүрүүчүлөр менен байланыш

Университет бүтүрүүчүлөрдү жумушка орноштуруу жана методикалык, практикалык жардам көрсөтүү маселелерине өзгөчө маани берет. Университеттى аяктагандан кийин салтанаттуу

бүтүрүү кечесинде ар бир бүтүрүүчүгө узатуу сөздөрү, каалоотилектери менен бирге кайтарым байланыш карточкасы тапшырылат. Кайтарым байланыш карточкасында жумушка орношкондон кийин бүтүрүүчү дарегин, иштеген жерин жана ээлеген кызматын көрсөтүп, деканаттын дарегине жөнөтөт.

Бүтүрүүчүлөрдүн жолугушуулары беш жылда бир ёткөрүлүп турат. Бул жолугушууларда бүтүрүүчүлөр өз иштери тууралуу пикирлерин айтышып, алган таасирлери менен бөлүшүшөт.

«Кызыктуу жолугушуулар клубунун» алкагында ар кайсы жылдардагы бүтүрүүчүлөр чакырылып, алар студенттер менен формалдуу эмес достук маанайда өз кесибиндеги ийгиликтери, жетишкендиктери, көйгөйлөрү тууралуу баарлашат. Алар кесиптик ишмердүүлүктүн сырлары менен бөлүшөт, окуу процессинде эмнелерге көңүл буруу керектиги айтылат. Бүтүрүүчүлөрдүн студенттер менен болгон бул жолугушуулары алардын келечектеги кесибин сапаттуу өнүктүрүүгө чон түрткү берет.

Университеттин окутуучуларынын республиканын ар кайсы аймактарына барышканда жаштарды кесипке багыттоо маселеси боюнча бүтүрүүчүлөр менен жер-жерлерде жолугушуулар уюштурулат. Маданият бөлүмдөрүндө окутуучулар тарабынан Университеттин ошол аймакта иштеген бүтүрүүчүлөрү жөнүндө маалымат чогултулат.

Жаштарга кесипке багыт берүү маселеси боюнча: Университеттин окутуучулары республиканын ар кайсы аймактарына барышканда бүтүрүүчүлөр менен жер-жерлерде жолугушууларды уюштурулат. Маданият бөлүмдөрүндө окутуучулар тарабынан университеттин ошол аймакта иштеген бүтүрүүчүлөрү жөнүндө маалымат чогултулат.

Бүтүрүүчүлөрдү сапаттуу даярдоо, келечектеги адистердин кесиптик иш чөйрөсү менен окутууну интеграциялоо, бүтүрүүчүлөрдү ишке орноштурууга көмөктөшүү жана алардын карьерасына көз салуу үчүн КММИУда практика жана карьера бөлүмү иштейт.

КММИУда ишке орноштуруу билим берүүнүн сапатынын критерийлеринин бири, эмгек рыногу менен кайтарым байланыш катары карапат. Талдоо жыл сайын жүргүзүлүп, натыйжалары программага баа берүү үчүн колдонулат.

Бұтүрүүчүлөр менен иштөөнү уюштуруу үчүн КММИУнун бүтүрүүчүлөрүнүн Ассоциациясы иштейт.

Эл аралык кызметташтык

Б.Бейшеналиева атындагы КММИУ чет өлкөлөрдүн бир катар жогорку окуу жайлары менен чыгармачылык байланыштарды жүзөгө ашырат, алардын арасында – Корей Улуттук искусство университети, Ланкашир университети (Британия), Тажик искусство институту, М. Ашрафи атындагы Казак улуттук консерваториясы, Хамза атындагы Өзбек мамлекеттик искусство институту, Россиянын театр искусство академиясы (Луначарский атындагы ГИТИС), Москва мамлекеттик маданият университети, Н.К. Крупская атындагы Санкт-Петербург мамлекеттик маданият университети, Гнесин атындагы Орус музыкалык академиясы, Казак мамлекеттик аялдар педагогикалык университети, Уфа мамлекеттик экономика жана тейлөө университети, Алматы шаарындагы "Турان" университети, З.Исмагилова атындагы Уфа мамлекеттик искусство академиясы, Чуваш мамлекеттик маданият жана искусство институту, Искусство университети (Тегеран, Иран), Синьцзян, Кытай Эл Республикасынын сүрөтчү-адабиятчылар ассоциациясынын «Манас» илимий борбору, Алтай мамлекеттик университети, Екатеринбург мамлекеттик театр институту, Красноярск мамлекеттик искусство институту, Стамбул ш. Маданият университети (Түркия Республикасы), Кемерово мамлекеттик маданият институту, Хабаровск мамлекеттик маданият институту, Казань мамлекеттик маданият институту, Д.Хворостовский атындагы Чыгыш- Сибирь мамлекеттик маданият институту, Д.С.Лихачев атындагы Россиянын маданий жана

жаратылыш мурастарын изилдөө институту, Абай атындагы Казак Улуттук педагогикалык университети, М.Х. Дулати атындагы Тараз аймактык университети (Казак Республикасы).

2017-жылы Б.Бейшеналиева атындагы КММИУ Азия маданият тармагындагы билим берүү мекемелеринин Шериктештигинин курамына кирген.

Бул байланыштар ар кандай формага ээ. Билим берүү жаатында эки тараптуу кызматташтыкты терендетүүгө умтулуп, тараптар кызматташууну төмөнкү багыттарда жүзөгө ашырышат:

1. ЖОЖдорун ортосунда маданият жана искусство чөйрөсүндөгү жогорку кесиптик билим берүү системасы боюнча, реформалар жана жаңы билим берүү технологиялары, окуу-методикалык материалдар боюнча маалымат жана документ алмашуу жүргүзүлөт;

- семинарларды, конференцияларды жана башка иш-чараларды уюштуруу жана биргелешип өткөрүү.

2. Студенттердин толук жана жарым-жартылай окуу курсуна эквиваленттүү алмашуу түрүнде кызматташуу ишке ашырылат;

- профессордук-окутуучулук курам тарабынан тараптардын Макулдашуусуна ылайык лекцияларды окуу үчүн.

3. Өз ара кызыкчылык жараткан биргелешкен изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн илимий-педагогикалык кызматкерлерди алмашуунун алкагында.

КММИУнун окутуучулары семинарларга, конференцияларга, тегерек столдорго, калыстар тобуна, ар кандай аймактык кароо-конкурстарга катышуу жана даярдоо менен, ошондой эле Борбордук Азия менен Казакстандын, аны менен катар жакынды чет өлкөлөрдүн маданият жана искусство жогорку окуу жайларында Мамлекеттик аттестациялык комиссиялардын төрагалары катары өздөрүнүн кесиптик деңгээлин дайыма жогорулатып турушат.

Социалдык-маданий ишмердиги кафедрасы

Социалдык-маданий ишмердиги кафедрасы (башчысы Бейшеналиева М.И.) Социалдык-маданий ишмердиги факультети алдыңызы болуп саналат жана жогорку квалификациядагы социалдык-маданий ишмердигинин менеджерлерин даярдайт. Кафедра маданий чөйрөнү түзүү процессине жетекчилик қылууга, адамды маданият дүйнөсүнө тартууга, калктын түрдүү топторунун күнүмдүк маданиятын калыптандырууга жөндөмдүү адистерди даярдоонун жалпы милдеттерин ар дайым чечип келген. «Социалдык-маданий ишмердиги» багытында даярдоо – жогорку деңгээлде талап кылынган багыттардын бири. Илимий божомолдор боюнча социалдык-маданий чөйрөдөгү адистерге муктаждык ырааттуу түрдө өсүүдө.

Социалдык-маданий ишмердиги кафедрасы (мындан ары – СМИ) университеттин алгачкы кафедрасы болуп саналат. 1967-жылы маданий-агартуу иштери факультетинин структурасында уюштуруулуп, «Маданий-агартуу иштеринин уюштуруучуметодисти» адистигин даярдап келген. Кафедранын биринчи башчысы болуп КРнын эл артисти, композитор А. Жаныбеков болгон. Ал кезде кафедранын курамына маданий-агартуу иштери боюнча гана адистик эмес, өздүк көркөм хор жана оркестр топторунун жетекчилери да кирген. Факультеттин уюштуруулушу менен кафедрадан өз алдынча – хордук дирижёрлук жана элдик аспаптар кафедралары бөлүнүп чыгат. Андан кийин 1985-жылы режиссёрлук жана актёрдүк чеберчилик кафедрасынын ачылышы менен театралдык коллективдердин жетекчилерин жана массалык спектаклдердин режиссёrlорун даярдоо иштери бул кафедрада жүргүзөлө баштаган.

Кафедранын өнүгүшүнө профессорлор жана доценттер Будайчиев Б.Д., Эшимбеков К.Э., Баякунов О.Б., Жунусова С.П., Молдобаев Ж.А., Степанов А.Н., Газин В.А., Курманова Н.К., Түлөбердиев К.К. көп эмгек, күч жана энергия жумашкан.

Иштеген жылдарынын ичинде кафедранын аталышы, иш бағыты жана бүтүрүүчүлөрдүн квалификациясы бир нече жолу өзгөрүүгө дуушар болгон. Кафедра 2001-жылдан бери «Социалдык-маданий ишмердүүлүк» жаңы адистигинин алқагында мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде «Социалдык-маданий ишмердигинин менеджери» аттуу бүтүрүүчүлөрүн даярдап келет.

Кафедра иштеген жылдарынын ичинде 1000ден ашык адистерди чыгарды, алар биздин республикада гана эмес, анын сыртында дагы эмгектенишет.

Социалдык-маданий ишмердүүлүк бөлүмүнүн бүтүрүүчүлөрү: ўюштуруучулук, психологиялык-педагогикалык, оратордук, коммуникативдик жана сценарийлик режиссёрлук жөндөмдерүү, рыноктук мамилелерде маданият мекемелеринин ишинин укуктук негиздерин жана экономикасын билүү, адамдар менен иштей билүүлөрү, алардын чыгармачылык активдүүлүгүн стимулдаштыруу, социалдык-маданий чыгармачылыктын эффективдүү технологияларын иштеп чыгуу жана киргизүү менен айырмаланат.

Маанилүү социалдык өзгөрүүлөрдүн шартында социалдык-маданий ишмердигинин менеджерлерин тартууга коомдун муктаждыгы күч алууда. Профессионалдык жана өздүк чыгармачыл уюмдардын жана мекемелердин иш-аракетинде социалдык-маданий ишмердигинин менеджери чоң роль ойнойт. Ошол эле учурда ал эки өнүттө аракеттенет: маданиятта чыгармачылык ишмердүүлүктүн ўюштуруучусу жана анын баалуулуктарын жаратуучу. Ушуга байланыштуу анын жалпы бағыты тұп-тамырынан бери өзгөрүп жатат, мында башкаруучулук, социологиялык жана экономикалык даярдығы өзгөчө мааниге ээ болот.

Социалдык-маданий ишмердигинин менеджери адистиги төмөнкү функционалдык жана кызметтүүк иштерди жүзөгө ашыруудан турат: маданият бөлүмдерүнүн башчысы, бардык деңгээлдеги администратордун жетекчиси, клубдук мекемелердин,

маданият жана эс алуу парктарынын, кинотеатрлардын, эс алуу борборлорунун менеджери, элдик чыгармачылык, туристтик жана жаштар борборлорунун, социалдык реабилитациялык борборлордун, театралдык жана оюн-зоок мекемелердин, коомдукмаданий типтеги мамлекеттик, жеке жана коммерциялык мекемелердин менеджери.

Мындай денгээлдеги адистерди даярдоодо кафедранын мүчөлөрүнүн кесиптик компетенттүүлүгүнө чоң маани берилip, социалдык-маданий ишмердиги кафедрасында бүгүнкү күндө ар кайсы жылдардагы мыкты бүтүрүүчүлөр эмгектенишет.

Социалдык-маданий ишмердиги кафедрасынын көп жылдык ишмердүүлүгүнүн ичинде таанылган илимий мектеп түзүлүп, ал узак убакыттан бери илимий-изилдөө иштерин тийиштүү денгээлде жургүзүп келет. Мурдагы окумуштуулардын ордуна экономика, социалдык жана педагогика илимдеринин жаңы докторлору жана кандидаттары өсүп чыкты. Кафедранын окутуучулары илимий-изилдөө иштери менен активдүү эмгектенишет, көпчүлүгү илимий изденүүчүлөр жана аспиранттар. Кафедранын базасында жыл сайын эл аралык, шаардык жана университеттик денгээлдеги конференциялар, илимий-практикалык конференциялар, семинарлар, төгерек столдор, ачык лекциялар жана ар кыл маданият ишмерлери менен чыгармачылык жолугушуулар уюштурулуп келет.

Учурда СМИ кафедрасында окуу, илимий-изилдөө жана көркөм чыгармачылыкта чоң тажрыйбасы бар профессордук-окутуучулук курам бар. 55 жылдын ичинде мыкты педагогикалык салттарда калыптанган, ийгиликтүү иштеп, билимин студенттерге берип жаткан Бейшеналиева М.И., Чотонов М.М., Түлөбердиев К.К., Жолдошбекова С.А., Касымалиева Г.М., Турдалиева А.А., Мендебаиров Н.К., Жумашов Т.Ө., Асангазиева М.Б., Келдибекова Н.К., Түлөбердиева А.К., Алмазбекова А.Ж., Айдарбеков А.А., Жээнбекова А.Ж., Майжанова Б.Дж., Касеинов Ж.А. сыйктуу таланттуу окутуучулар эмгектенишет. Алардын илимий-изилдөө

жана илимий-методикалык иштери биринчи кезекте жогорку квалификациялуу адистерди даярдоонун эффективдүүлүгүн жогорулатууга, маданияттын жана социалдык-маданий ишмердигинин актуалдуу проблемаларын иштеп чыгууга багытталган.

Хореография кафедрасы

Хореография кафедрасы Кыргыз Республикасынын Маданият министрлигинин коллегиясынын 1992-жылдын 18-майындагы Токтомуна ылайык, күндүзгү жана сырттан окуу бөлүмдөрү боюнча үч адистик менен ачылган: «Режиссер-балетмейстер», «Педагог-хореограф» («Бал бийи») жана «Бий коллективинин жетекчиси» («Хореография коллективинин менеджери»).

Кафедраны алгачкы жолу КРнын коомдук Академиясынын академиги, искусство таануу илимдеринин доктору, профессор Уразгильдеев Р.Х. жетектеген. Кафедра түптөлгөндөн тартып, анын окутуучулук курамы жогорку квалификациялуу адистер менен толукталган. Алгачкы окутуучулардын катарын КРнын эл артисттери, профессорлор – Левченко И.Е., Сарбагышов У.О., КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери Абдужалилов С.Д. өз Учурунда үзүрлүү эмгектеништи. Ошондой эле кафедрада бир топ жылдар бою бүткүл союздук фестивалдардын лауреаттары, эл аралык конкурстардын дипломанттары Литовская Т., Борбиева Л., Синюкова К., Малышева И., Аксенова Н. сыйктуу көрүнүктүү инсандар иштешкен.

Хореография кафедрасынын биринчи бүтүрүүчүлөрү – КРнын эл артисттери, эл аралык сыйлыктардын лауреаты – Асылбашев М., Садыков К., Тукбулатова С., КР эмгек сицирген артисттери Тумакова А. жана Садыркулов Д. болуп саналат.

Учурда Хореография кафедрасын Сатыбалдиев Э.К. жетектейт. Жогорку квалификациялуу окутуучулук жамааттын

курамында: Овчинникова Е., Апарина Ю., Садыркулова С., Маженова З., Садыбакасова Ж. өз салымдарын кошуп келишет.

Кафедранын негизги милдети – студенттерге сапаттуу билим берүү, кафедранын материалдык базасын жакшыртуу жана сактоо, кафедранын усулдук материалдар менен камсызданышын жакшыртуу. Кафедра студенттерге билим берүүнүн сапатын жогорулатууга өзгөчө көңүл бурат.

Хореография кафедрасында окутулуучу ар бир адистик предметтери боюнча педагогдор тарабынан атайын окуу программалар түзүлгөн. Маселен, «Композиция жана бий коюу», «Классикалык бийлерди окутуунун теориясы жана усулу», «Элдик-сахналык бийлерди окутуунун теориясы жана усулу», «Тарыхый жана тиричилиktи чагылдырган бийлерди окутуунун теориясы жана усулу», «Кыргыз элинин этнографиясы жана фольклору», «Бий жана костюмdu сахналык жактан жасалгалоо», «Дүэттик-классикалык бийди окутуунун теориясы жана усулу», «Хореографиялык бийлердин нускалары», «Хореографиялык мурастарынын нускалары», «Бий репертуары», «Хореографиялык коллектив менен иштөөнүн теориясы жана усулу», «Режиссура жана актердук чеберчилик», «Хореография искусствосунун тарыхы», «Театр тарыхы», «Грим», «Кыргыз бийин окутуунун теориясы жана усулу» ж.б.

Жогоруда аталган программалардын бардыгы күндүзгү жана сырттан окуу бөлүмдөрүнүн студенттери үчүн «Хореография коллективинин менеджери», «Педагог-хореограф» адистиктеринин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен ыңгайлаштырылып түзүлгөн.

Кафедранын бүтүрүүчүлөрү Кыргызстанда, Казахстанда, Россияда, Таджикстанда, Мексикада, Канадада жана башка мамлекеттерде эмгектенип келишет.

Социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасы

Социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасы 1967-жылы республиканын маданият системасына өтө керек болгон жогорку квалификациялуу кадрларды даярдоо үчүн жалпы билим берүүчү теориялык-гуманитардык база катарында иштей баштаган. Бул кафедранын түптөлүп, бекемдеп өсүп-өнүгүүсү – анын бириңчи жетекчилери катарында иштеген профессорлор Асанкулов К.А., Өмүрзаков С.О., Садыков А.Ж., Иваков А.Н., Саркеев Ж.С. жана Жапаров Д.С. ж.б. үзүрлүү эмгектенген жылына тура келет. Социалдык-гуманитардык дисциплиналары кафедрасынын бириңчи педагог-окутуучуларынын катарына республикада өзүлөрүнүн чоң педагогикалык жана усулдук тажрыйбалары менен кенири белгилүү болгон доценттер Вольтер Г.А., Поляков И. студенттер арасында жогорку кадыр-барькка ээ болуу менен Эмгектенишкен.

Социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасын философия илимдеринин кандидаты, профессор Жапаров Д.С. жетектеп турган мезгилде кафедраны илимий-усулдук адабияттары менен камсыздоо жана окутуучулар, студенттердин илимий-изилдөөчүлүк иштерин уюштуруу үчүн талықпай эмгектенип келишкен. Кафедранын окутуучулары жогорку окуу жайдын адистиктерине тиешелүү болгон илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүдө. Ошондуктан социалдык-гуманитардык дисциплиналары тармагында окуу-усулдук жана илимий-изилдөөчүлүк иштерин жүргүзүүнү уюштуруу – кафедранын негизги максаты болуп эсептелет.

Азыркы мезгилде социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасын маданияттын мыкты кызматкери, доценттин милдетин аткаруучу Жумалиева Ч.К. жетектейт. Учурда ал өзүнүн «Кыргызстандын улуттук-мамлекеттик курулушундагы саясий утопия жана антиутопия» деп аталган кандидаттык диссертациясынын үстүндө иштеп жатат. Кафедранын дагы бир

улук окутуучусу Сейталиева Н.Т. «Арстанбек Буйлаш уулунун чыгармачылыгындагы философиялык темалар» деп аталган кандидаттык диссертациясынын үстүндө иштеп жатат.

Социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын окутуучулары окуу-педагогикалык ишмердүүлүктөрүн жүргүзүү менен бирге, педагогикалык чеберчилигин жогорулатуу максатында конференцияларга, семинарларга, тренингдерге ж.б. иш-чараларга активдүү катышып, сертификаттарга ээ болуп келишет.

Тил жана адабият кафедрасы

Кафедра университет ачылган күндөн тартып, жаштарды тарбиялоодо жана окутууда жигердүү, көп кырдуу ишмердүүлүгүн жүргүзүп келет (кафедра башчысынын м.а. Чекеева Б.С.)

Тил жана адабият кафедрасынын түптөлүп куралуусуна жана өнүгүшүнө кафедранын алгачкы мүчөлөрү доцент Озмитель В.И. (кафедранын алгачкы жетекчиси), профессорлор Касымова Б.К. (ф.и.к.), Эмих К.Н. (п.и.д.), КРнын билим берүүнүн жана маданияттын мыкты кызматкерлери, доценттер Алтымышбаева С.Ж., Иманкулова Н.С., улук окутуучулар Сарпекова С.Н., Мелихова Л.П., окутуучу Иващенко Н.И. өндүү өз кесибин сүйгөн мыкты адистер чон салымдарын кошушкан.

Тил жана адабият кафедрасынын окутуучулары төмөнкү дисциплинарды өтөт: кыргыз тили, орус тили, англис тили, кыргыз адабияты, орус адабияты, дүйнөлүк адабият.

Кафедра окуу жай ачылган учурда түптөлгөн. Эгемендикке ээ болгон мезгилден тарта тилдерди (кыргыз тили, орус тили, англис тили) окутууга олуттуу мамиле жасалып келет. Тилдерди окутууда студенттердин жазуу жана оозеки кебине байланыштуу машыгуу иштерине, стилистикалык көнүгүүлөргө басым жасалат. Кыргыз адабияты жана дүйнөлүк адабият сабактарынан акын-

жазуучулардын чыгармачылыгынын бөтөнчөлүгү жана чыгармалардын кыргыз маданиятындагы орду менен таанышышат.

Кафедранын өнүгүшүнө доцент Иманкулова Н.С. көп эмгек жумшады. Ал көп жылдар бою кафедранын негизги адистик предметтерин алып баруу менен бирге, республикалык жана эл аралык илимий-практикалык конференцияларга, кеңешмелерге, семинар-тренингдерге активдүү катышып келет. Кыргыз жана орус тилдери боюнча лингвистикалык изилдөө иштерин жүргүзүү менен бирге бир топ окуу куралдарын чыгарууга жетиши.

Кафедрада окуу, илимий-изилдөөдө чон тажрыйбасы бар окутуучулук курам эмгектенет. Алар: кафедранын доценттери Иманкулова Н.С., Чудобаева Н., улук окутуучулар – Анарбаева Г.А., Чекеева Б.С., Расулова М.М. (ф.и.к.), Аманова С.А.

Тил жана адабият кафедрасынын окутуучулары окуу-педагогикалык ишмердүүлүктөрүн жүргүзүү менен бирге, педагогикалык чеберчилигин жогорулатуу максатында конференцияларга, семинарларга, тренингдерге ж.б. иш-чараптарга активдүү катышып, сертификаттарга ээ болуп келишет.

Учурда кафедранын окутуучулары трилингвистикалык тил маселелери боюнча фонетика-фонологиялык, грамматикалык жана лексикалык бағыттагы илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп келет. Кафедранын окутуучулары өзүлөрүнүн кыргыз тил, орус тил жана английс тил боюнча окуу-усулдук иштелмелерди даярдоонун үстүндө.

Дене тарбия кафедрасы

Дене тарбия кафедрасы 1967-жылы искусство институтунун ачылышы менен иштей баштап, анын биринчи жетекчиси болуп Эркин күрөш боюнча СССРдин спорт чебери, биология илимдеринин кандидаты, профессор Абакаров А.М. бир канча жылдар бою иштеп, өзүнүн үзүрлүү эмгеги менен кафедранын түптөлүп өнүгүүсүнө зор салымын кошкон. Анын жетекчилиги

менен кафедрада илимий-изилдөө иштери жүргүзүлүп, изилдөөнүн жыйынтыктары боюнча монографиялар басылып, жарық көргөн.

Кафедра уюшулгандан тартып, анын окутуучулук курамына жогорку квалификациялуу адистер Арямкина И., Иващенко Ю.Т. келип үзүрлүү эмгектенишкен. Кафедрада көп жылдар бою Шнайдер А.А. (педагогика илимдеринин кандидаты), Исаков В.И., Дюжев, Сивой эмгектенишкен.

Учурда дene тарбия кафедрасын доценттин м.а. Маматкулов А.А. жетектейт. Кафедрада педагогикалык чоң стажга ээ тажрыйбалуу улук окутуучулар эмгектенишет: Кирал В.В. (1973-жылдан азыркы күнгө чейин), Алсаитов О.О. (самбо боюнча СССРдин спорт чебери), ошондой эле педагогика илимдеринин доктору, профессор Анаркулов Х. Ф., педагогика илимдеринин кандидаты, доценттин милдетин аткаруучулар Айбалаев А. Ж. жана Балтабаев О. С.

Университеттин студенттери дene тарбия сабагына активдүү катышып келишет. Республикалык, шаардык денгээлде өткөн футбол, волейбол, шахмат, элдик оюндар боюнча өткөрүлгөн олимпиада жана таймаштарда байгелүү орундарга жетип, грамота жана сыйлыктарга ээ болуп, женүүчү аталышат.

Студенттерге сабак өтүүдө шарт түзүлүп, спорт аянтча курулуп, керектүү спорттук тренажёrlор менен жабдууланды. Окутуу процессинде студенттер спорттун бир нече түрүн ийгиликтүү өздөштүрүшөт.

Кафедранын окутуучулары коомдук, маданий жана спорт жаатында уюштурулган ар түрдүү семинар, тренинг, тегерек стол жана конференцияларда активдүү катышат.

Кафедранын мугалимдери дene тарбияны чындоо иш-чараларын студенттер үчүн эле эмес, мугалимдерди жана жалпы кызматкерлерди кызыктыруу үстүндө да чоң күч жумшап келет. Маселен, жыл сайын жазында жана күзүндө өтүп туруучу университеттин биринчилигине марафон өткөрүлүп, ага жалпы жетекчилик баш болуп, окутуучулар, студенттер активдүү

каташып, байгелүү орундарды багынтып келишет.

Оркестр дирижёрлугу кафедрасы

1967-жылы Кыргыз мамлекеттик искусство институту уюшулганда, элдик аспаптар кафедрасы институт менен бирге түзүлгөн алгачкы кафедралардын бири. 1971-жылы кафедранын алдында музыкалык-аткаруучулук чеберчиликке ээ жогорку квалификациялуу адистерди даярдоо максатында элдик оркестрлердин дирижёрлору, аткаруучулары жана педагог-солисттери учун атайын бөлүм ачылган.

Кафедра ачылгандан тартып анын башатында Лопченко Н.А.(1967-1971), Феферман Б.В. (1971-1986), Фебенчук Ю.И. (1986-1988), Федоров С.В. (1988-1992), Токтоналиев Ш.Т. (1992-1993), Асакеев А.А. (1993-2007) сыйктуу кыргыз искусствосуна жана маданиятына белгилүү ишмерлер эмгектениши.

Жогорку квалификациялуу адистерди даярдоого Кыргызстандагы көрүнүктүү педагогдор өзүлөрүнүн баа жеткис салымын кошушкан: Алар Феферман Б.В., Давлесов Н., Асакеев А.А., Тагаев К., Исабаев Ч., Токтоналиев Ш.Т., Сурцуков В.В., Логиненко А.Л., Гаврилов С.А., Халин В.В., Мураталиев Т., Султанмамытов Ж.С., Томотоев Т., Гуцал Л.С., Агваньянц Л.М., Сыдыкова А.А.

Учурда кафедраны КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери, доцент Турумбаева Ч.М. жетектейт. Оркестр дирижёрлугу кафедрасынын окутуучулар курамы төмөндөгүдөй: кафедранын доценттери Турумбаева Ч.М., Жихарёв В.В., Алымкулов Б.Т., КРнын эл артисттери жана эмгек сицирген артисттери Жумакунов Р., Кулакматов Б.Ж., Рысалиев Ш., Мурат Касей (маданият таануу илимдеринин кандидаты), улук окутуучулар Дудников А.Б., Шаршебаев А.Ч., көптөгөн эл аралык фестивалдын лауреаты, Билим берүүнүн отличники, Маданияттын мыкты кызматкери Жунушов Р.О., жаш адистер Касымова З., Марасулова Т., Казыева С.М,

Кадыркулова П.Ә, Самарбекова Н.М., концертмейстерлер Макаров А., Северина Э.В., Сейтахматова Б. үзүрлүү эмгектенип келишет.

Кафедра жогорку квалификациялуу адистерди калыптандырууда окуу-методикалык иштерине, тарбиялык жана чыгармачылык ишмердүүлүгүнө чоң көнүл бурат.

Кафедранын базасында жыл сайын эл аралык, шаардык жана университеттик деңгээлдеги конференциялар, илимий-практикалык конференциялар, семинарлар, төгерек столдор, ачык лекциялар жана ар кыл маданият ишмерлери менен чыгармачылык жолугушуулар уюштуруулуп келет.

Жылдан жылга сан жагынан өскөн кафедранын курамы усулдук, чыгармачылык жана илимий изилдөө иштеринин жалпы көлөмүнүн жана сапатынын кескин жогорулашына шарт түзүп келет.

Хор дирижёрлугу кафедрасы

Хор дирижёрлугу кафедрасы 1967-жылы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети (КММИУ), мурдагы (КМИИ) ачылгандан баштап түзүлгөн. Кафедра жогорку квалификациялуу академиялык хор коллективинин жетекчилерин даярдайт. Студенттер окуу процессинде хормейстердин ишмердүүлүгү үчүн зарыл болгон теориялык жана практикалык билимге ээ болушат.

Кафедранын түптөлүшүнө жана өнүгүшүнө чоң салымдарын кошуп, үзүрлүү эмгектенгендөр: КРнын эл артисттери Юсупов С.Ю., Алиев К.А.; профессорлор Абдылдаев Ө., доценттер Мамбеталиев Б.С., Мамбеталиева М.И., Сатиев Т.С., Укурчинов А.У.

Кафедранын азыркы курамында 40 жылдан ашуун иштеген КРнын билим берүүнүн отличниктери, маданияттын мыкты кызматкерлери наамына ээ болгон окутуучулар, кафедранын доценттери Нурматов К.Н., Бруг Л.П., Хохлова Н.И., улук окутуучу

48

Бадина Я.И. жана жаш мугалимдер Усеинова Г.У., Каримов Э.М.,
Кубанычев Д.К.

Хор дирижёрлугу кафедрасын КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери, доцент Нурматов К.Н. жетектейт. Кафедранын окутуучулары өздөрүнүн билим деңгээлин аспирантурада, ассистентурада жогорулатышат. Окутуучулук ишмердиктеринен сырткары хор үчүн элдик жана автордук (Нурматов К.Н.) ырларды аранжировкалашат. Бруг Л.П. хормейстерлердин чыгармачылыгы боюнча жазган 10 монография жана үч окуу куралынын эсси.

Хор дирижёрлугу кафедрасы Кыргызстан, Россия, жана башка КМШ өлкөлөрү менен чыгармачылык байланыштарын Үзбөй, үзгүлтүксүз иш алып барып келет.

Кафедранын окутуучулары дүйнөлүк педагогиканын өнүгүүсүнүн маселелери жана тенденциялары боюнча докладдар менен конференцияларга катышып турушат.

Кафедранын бүтүрүүчүлөрү маданий мекемелерде, кесиптик орто окуу жайларында окутуучулук ишти аркалап, хор коллективин жетектөө менен бирге республиканын хор искусствоосунун өнүгүүсүнө зор салымдарын кошуп келишет.

Салттык музыка жана фольклор кафедрасы

Эгемендиктин алгачкы жылдарында оозеки салттагы адистик Музыка өнөрүн окутуу, таанып билүү зарылчылыгы, бул бағыттагы адистерге болгон муктаждык алдыңкы орунга чыгып, 1993-жылы Бұбұсара Бейшеналиева атындагы искусство институтунун ичинде салттык музыка жана фольклор кафедрасы негизделип, ошондон тартып бул кафедра элибиздин эзелтен келе жаткан оозеки салттагы музыка өнөрүн кесип кылууну эңсеген таланттуу жаштарды даярдап келе жатат. Аталган кафедрада оозеки салттагы профессионал өнөрдүн бардык жанрларын өзүнө камтыган дастанчылык, акындык, ырчылык жана аспапчылык класстары бар.

Кафедраны эң алгач белгилүү кыякчы Кадырбай Тагаев, кийинчөрээк искусство илимдеринин кандидаты, фольклорист Сагынаалы Субаналиев жетектеген болсо, андан кийин КРнын эмгек сицирген артисти Көчөрбаев Самат Батыркулович жетектеген болсо, учурда Бектурганов Калыс Сагынбаевич жетектеп келет.

Кафедра уюшулган жылдардан тартып, алгачкы он жылдыкта КРнын эл артисттери Давлесов Н., Тентимишов А., Усөнбаев З., Жумабаев Э., Табалдиева Н., Полотов У., Султанмамытов Ж., Жумалиев С., Жумакунов Р., Аманова Р. өндүү улуу устарттар кафедранын түптөлүшүнө чоң салым кошушту. Бул ысымдарды кафедранын тарыхынан бөлүп кароо мүмкүн эмес.

Учурда кафедрада жыйырма беш мугалим эмгектенип, күндүзгү жана сырттан окуу бөлүмдөрү боюнча иш алып барышат. Мугалимдердин көпчүлүгү жаштар экенине карабастан, профессионал өнөрпоздор жана адис окутуучулар. Алар: КРнын эл артисти, доцент Жумалиев С., и.и.д., профессор Дүйшалиев К., КРнын эмгек сицирген артисттери Көчөрбаев С., Кулакматов Б., Качкыналиев У., маданияттын мыкты кызматкерлери Султанбеков К., Өскөнбаева Э., Карыпова М., Таштаналиева К., Түмөнбаева Н., Кыштообаев М., Усөнбек уулу Э., Отунчиев А., Бекишов К., окутуучулар Алагушов Б., Кыдыралиев Н., Жайылов М., Бектурганов К., Жумадилов С., Акматова А., Кемелова П., концермейстрлер Жецинский А., Октябрров А. Жогорудагы бардык окутуучулук жамааты өз ишинин адистери деп сыймыктануу менен айтсак болот.

Кафедра өзүнүн отуз жылга жакын тарыхында, көптөгөн өнөр адамдарын, маданият ишмерлерин окутууп чыгарды. Алардын бир нечеси учурда Т. Сатылганов атындагы Кыргыз улуттук филармонияда, музыкалык окуу жайларда, маданият үйлөрүндө, ансамблдерде, мектептерде аспапчылык, дастанчылык, ырчылык кызматтарда иштеп жатышат.

Эстрада кафедрасы

Эстрада кафедрасынын (Эстрадалык-үйлөмө аспаптарынын менеджери) күндүзгү жана сырттан окуу бөлүмдерү 1993-жылы ачылган. 1996-жылы кошумча эстрада ансамблиниң менеджери жана солисти квалификациясы кошулат. Кафедраны КРның билим берүүнүн отличники, маданияттын мыкты кызматкери Токтогулов А.К. жетектейт.

Бекитилген программалар боюнча төмөнкү окутуучулар сабак етүшөт: Токтогулов А., Эрматов Ш., Корпобаев М., Айтбай уулу Алай, Эсенбай уулу Бекзат, Анаrbай уулу Талант, Кочкорбаева В., Жеенбаев Мырзали.

Учурда окуу процесси үчүн бүт шарттар түзүлгөн: ансамбль классы, үн жазуу студиясы жана аппаратуралар менен жаңыланган, концерттик аткаруу үчүн шарттар, эстрадалык музиканы аранжировкалоо жана даяр фонограммаларды алууга мүмкүнчүлүк түзүлдү.

Сахна кыймылы, актёрдук чеберчилик, техникалык каражаттардын жана үн режиссурасынын негиздери, электромузыкалык аспаптарды техникалык эксплуатациялоо жана программалоо, жарык музика жана үндүк жасалгалоо, эстрададагы режиссура сыйктуу маанилүү дисциплиналар атайын жабдылган класстарда өтүлөт.

Студенттер ар түрдүү иш-чараларга, жалпы шаардык, республикалык конкурстарга, маанилүү окуяларга арналган фестивалдарга активдүү катышышат.

Кафедраның бүтүрүүчүлөрү чет элде, республиканың бүт аймактарында жана борбордогу маданий мекемелерде педагог жана солист болуп эмгектенип келишет.

51 Музыка жана ырдоо кафедрасы

Музыка жана ырдоо кафедрасынын тарыхы 1996-жылдан башталат. Кафедра дүйнө таанымы кенири, музыканы, балдарды сүйгөн жогорку квалификациялуу адистерди даярдайт. Кафедранын ачылышина жана өнүгүшүнө КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмер, профессор Θ.А. Абылдаевдин салымы чоң. Окуу жайда 1968 жылдан тарта көп жылдар бою иштеп, өзүнүн үзүрлүү эмгеги менен кафедранын түптөлүп өнүгүүсүнө дээрлик салымын кошкон. Анын жетекчилиги менен кафедрада илимий-изилдөө иштери жүргүзүлүп, изилдөөнүн жыйынтыктары боюнча монографиялар, окуу куралдары, хрестоматиялар басылып, жарык көргөн. 2021-жылдан тарта кафедраны улук окутуучу Асылбек Арстанбек уулу жетектейт.

Жогорку квалификациялуу адистерди даярдоого Кыргызстандагы көрүнүктүү педагогдор өзүлөрүнүн баа жеткис салымын кошушкан. КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмер, профессор Абылдаев Θ.А., КРнын эл артисти, профессор Тиленчиев К.А., педагогика илимдеринин кандидаты, профессор Абышев К.Н., КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмер, доцент Урмамбетов Д.У., доценттер Алымбаева А.К., Валиев Ф.Г. Кафедрада педагогикалык чоң стажга ээ тажрыйбалуу улук окутуучулар эмгектенишет: Жапаров О., Егимкулова Ж.А., Тоялиева Г., Арстанбек уулу Асылбек, Казакова Г., окутуучулар Орунбаева Н., Талгартбек уулу Эрмек. Кафедра түптөлгөн жылдан бери республиканын жалпы билим берүү мектептери учун көптөгөн музыка мугалимдерин даярдап чыгарды.

Кафедранын окутуучулары педагогикалык ишмердүүлүк менен бирге илимий-изилдөөчүлүк, окуу-методикалык иштердин үстүндө иштешет. Алар студенттер учун окуу китептерди, репертуардык жыйнактарды, хрестоматияларды, усулдук окуу куралдарды түзүп, басмадан чыгарып, пайдаланууга берди.

Кафедранын окутуучулары квалификациясын жогорулаттуу
Учун атайын курсук окуудан өтүп, сертификаттарга ээ болуп
турушат.

Мугалимдер студенттер менен орто билим берүү окуу
жайларына барып музыка багытында лекцияларды өтүп, мастер
класс жана чакан концерттик программаларды тартуулап турушат.
Мындай иш-чаралар мектеп окуучуларынын, студенттердин жана
abituriyentlerdin окууга болгон кызыгуусун терең арттырат.

Кафедранын окутуучулары өз студенттери менен эл аралык,
шаардык жана университеттик денгээлдеги конференцияларга,
семинарларга, тегерек столдорго, илимий-практикалык
конференцияларга, ачык лекцияларга активдүү катышып турушат.

Жалпы фортепиано кафедрасы

Жалпы фортепиано сабагы 1967-жылы институт уюшулган
кезде эле киргизилген. Алгач ал атайы фортепиано кафедрасына
карапштуу секция катары ачылган. Ал учурда ага аз студент кабыл
алынгандыктан, мугалимдер жалпы фортепиано боюнча да сабак
берген. Секцияны Орловская Н.А. жетектеген. Бара бара
студенттердин саны көбөйүп, өзүнчө кафедра түзүү зарыл болгон.
1971-жылдын март айында секция жалпы фортепиано кафедрасына
чейин жетилип, анын биринчи жетекчиси Желобков В.А. болгон.
Андан кийинки жылдарда кафедраны Кузнецов Ю.Б., Жеенбаева
Г.А., Арзыкулова А.Т., Шергалиева Э.К., Токомбаева Г.А., Лелош
Г.Б. жектеген. 2004-2020-жылдар аралыгында кафедраны Жакиева
Г.Б. жетектеп, 2020-жылдан тарта кафедранын башчысы болуп
Алымкулова Г.Б. дайындалды.

Жылдан жылга кафедранын иши калыптанып барат. Жекече
сабак өтүүнүн натыйжасында студенттер арасында конкурстар,
концерттер, аттестациалык угуулар дайыма өтүп турат.

Жалпы фортепиано кафедрасы жогорку окуу жайдын
кафедралар аралык тутуму болуп эсептелет. Кафедра студенттерди

төмөнкү адистиктер боюнча тарбиялап чыгарат: Хор дирижёрлугу; Оркестр дирижёрлугу; Музыка жана ырдоо; Салттуу музыка жана фольклор; Эстрада ырчылыгы; Хореография; Ун режиссёру.

Жалпы фортепиано кафедрасында искусство изилдөө илиминин кандидаты, Кыргызстан композиторлор союзунун мучөсү Надыршина К.Л. узак жылдар бою эмгектенген.

Азыркы учурда жалпы фортепиано кафедрасынын профессорлук-окутуучулук курамы төмөндөгүдөй: Алымкулова Г. Б., Жакиева Г.Б., Северина Е.В., Нусупова Ч. Т., Нагаева З.Ш. жана Попова М.Г.

Окутуу иштерин уюштурууда студенттер менен жекече сабак өткөрүү ыкмасына артыкча маани берилип, адистердин окуу пландарына, мугалимдердин түзгөн окуу жүгүртмөсүнө жараша фортепиано боюнча программа ылайыкталат.

Кафедранын мугалимдери студенттерди кыргыз, орус, дүйнөлүк классикалык жана азыркы музыкалык чыгармалар менен тааныштырып турат. Ошондой эле студенттерди мүмкүн болушунча көбүрөөк музыкалык аспаптарда үйрөтүүгө багыттайт.

Кафедранын окутуучулары илимий-изилдөөчүлүк, методикалык иштерди, окуу курсунун методикалык ыкмаларын өздөштүрүү менен чыгармаларды кылдат тандап, жалпы фортепиано курсун өтүшүүдө.

Кафедранын базасында музыканы пропагандалоо максатында жыл сайын конкурстар, фестивалдар, семинарлар, тегерек столдор, ачык лекциялар уюштуруулуп келет.

Музыкалык-теориялык дисциплиналар кафедрасы

Музыкалык-теориялык дисциплиналар кафедрасы 1993-жылы сентябрь айында түптөгөн. Бул кафедра университетте факультеттер аралык кафедра болуп эсептелет, бүтүрүүчүлөрдү даярдабайт. Кафедранын башкы милдети болуп университетте окуп жаткан студенттердин музыкалык-эстетикалык билим

сабаттуулугун жогорулатуу болуп саналат. Музыкалык-теориялык дисциплиналар кафедрасы иштин багытын жана формасын университеттин бекитилген окуу программасына ылайык аныктайт.

Кафедра хор жана оркестр дирижёрлугу, музыка мугалими, эстрада, фольклор, хореография, телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссёрлугу, драма режиссёру, драмалык театр жана кино актёру адистиктеринин музыкалык сабаттуулугун өркүндөтөт.

Кафедранын алгачкы башчысы, КР маданиятына эмгек сицирген ишмер, профессор В.М. Романдын кафедранын түптөлүшүнө салымы чоң. Аны менен катар КРнын композиторлор союзунун мүчөлөрү: КРнын эл артисти, профессор Осмонов С., КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмерлери, профессор Асанбаев К.М., Мурзабаев А., искусство илимдеринин доктору, профессор Дүйшалиев К.Ш., искусство илимдеринин кандидаты, доцент Жещинский А.Н., искусство илимдеринин кандидаты, профессор Субаналиев С.С., композитор Айтикеев С.К. кафедрада көптөгөн студенттердин музыкалык билимин жогорулатууга өз салымдарын кошуп эмгектенип келишкен.

Учурда кафедраны билим берүүнүн отличниги жана маданияттын мыкты кызматкари Корпобаева М.К. жетектейт. Кафедранын окутуучулар курамы төмөндөгүдөй: билим берүүнүн отличниги, маданияттын мыкты кызматкари Алсаитова Д.А., КРнын эмгек сицирген артисти, доцент Жеенбаев М.Т., КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери, доцент Саламатов Т.С., маданияттын мыкты кызматкари, улук окутуучу Осмонов К.А., КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери Чокиев Т.А., улук окутуучулар Тоялиев Н.С., Дооранов Т.С.

Акыркы жылдардын ичинде эле кафедранын окутуучулары ар түрдүү университеттик, республикалык жана эл аралык деңгээлдеги илимий иш-чараларды уюштурууга жана өткөрүүгө жетишти.

Режиссура жана актёрдук чеберчилик кафедрасы

Режиссура жана актёрдук чеберчилик кафедрасы 1993-жылдын 1-декабрында ачылгандан тартып, жогорку квалификациядагы режиссёрлорду, актёрлорду даярдоо боюнча иш алып барат. Кафедраны алгачкы жолу искусство таануу илиминин кандидаты, КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери, профессор Молдобаев Ж.А., андан соң КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмери, профессор Исабеков А.Ж. жетектеген болсо, кийин Эсеналиев К.Э. башкарған.

Кафедра уюштурулгандан тартып, анын окутуучулук курамы жогорку квалификациялуу адистер менен толукталган. Алар: КРнын баатыры, кыргыз эл жазуучусу, профессор Жакиев Б.Ж., КРнын эл артисттери, профессорлор Дулатова Г.И., Далбаев С., Байдөбөтов Д.О., Сооронбаев З., Мамбетов А., Сарлықбеков А.Ч., Абылкасымов А., Набиева А., Сманбеков Т.К., КРнын эмгек сицирген артисти Сазаев С.А., ошондой эле КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмерлери, профессор, доценттер Шаршенбаев М.С., Абылдаев Бекеш, Абылдаев Бектен, Бегалиев А., Жапаров А.Д., КРнын искусствосуна эмгек сицирген ишмерлери, профессорлор Абылкадыров Ж., Асанбеков С., Токтогулов Э., Эркимбаева О. сыйктуу көрүнүктүү ишмерлер иштешкен. Жогоруда аталган инсандардын кадр даярдоодо улуттук маданиятка кошкон салымдары баа жеткис.

Азыркы күндө режиссура жана актёрдук чеберчилик кафедрасын маданияттын мыкты кызматкери, доценттин м.а. Искендерова Ж.И. жетектейт. Кафедранын окутуучулар курамы төмөндөгүдөй: КРнын эл артисттери, профессорлору, доценттери Бообекова Т., Бекболиев Э.Ж., Сейдалиева К.О., Чалабаев Э.В., Сариева К. (ф.и.д.), Асанкулова Э.К., КРнын эмгек сицирген артисттери, доценттери Мамбетов М.А., Турдалиева А.А., Карабаев С.Б., Мендебаиров Н.К., Калмуратов И.Ж., КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмерлери, доценттер Текешов А.А., Кулмамбетов

Ж.О. (маданият таануу илимдеринин кандидаты), маданияттын мыкты кызматкерлери, доценттери, улук окутуучулары Интина С.К., Искендерова Ж.И., Макеева К.Т., Дыйканбаев Ш.А., Эгембердиев Э.Ү., Садыркулова С.К., Маженова З.Т., Сатыбалдиева К.А., Чалабаева Э.Э., Масылбекова Т.М., Акылбек кызы Айнур, Рахман кызы Ажар, Жанжигитов Д.Т., окутуучулар Тариэл кызы Гүлайым, Ниязбеков К.М., Кыдырмаева З.Н., Дурсункулова А.А., Жолдошбеков Р.Ж., Нуримбетова С.Ж., Замирбеков Ч., Замирбек уулу Чыңгыз, Анарбек уулу Бек, Максат уулу Даниэл сыйктуу жаш окутуучулар иштешет. Кафедранын курамы сан жагынан өсүп, жыл сайын көнөйүүде.

Кафедранын окутуучулары илимий-изилдөө иштери менен активдүү алектенишет, көпчүлүгү илимий изилденүүчүлөр жана аспиранттар. Кафедранын курамы усулдук жана илимий изилдөө иштеринин жалпы көлөмүнүн жана сапатынын кескин жогорулашына шарт түзүп келет.

Кафедра өзүнүн ишин тастыктаган программанын негизинде окуу-методикалык, илимий-изилдөөчүлүк, тарбиялык жана чыгармачылык иштерин жүзөгө ашыруу менен төмөнкү адистиктерди даярдап чыгарат:

- Драмалык театр жана кино актёру, педагог;
- Драмалык театр режиссёру, педагог;
- Куурчак театрынын актёру, педагог;
- Театр таануучу, педагог.

Куурчак театрынын актёру адистиги 2016-жылы, ал эми театр таануучу адистиги 2020-жылы ачылды.

Кафедрада окуу маалында эң маанилүү басым – спектакль коюу, актёрдун өзү менен өзү жана роль үстүндө иштөөсүнө чоң басым жасалат. Студенттен адабий материалды тандоодон баштап адистик чеберчиликти бойго сицируүнүн жана мыктылоонун үстүндө иштөөгө чейин демилгелүүлүк жана өз алдынчалык талап кылышат. Алгачкы күндөн, алгачкы кадамдан баштап эле

кафедрадагы окутуучулар студенттерден чеберчиликті, чыдамкайлыкты жана убакытты талап кылат.

Жыл сайын кафедранын профессордук-окутуучулук курамы максаттуу түрдө окуу-методикалык жактан камсыздоонун үстүндө иштейт. Студенттин өз алдынча иштөөсү учун методикалык көрсөтмөлөргө өзгөчө көнүл буруп, теориялык жана практикалык иштерди жүзөгө ашырууда окуу-усулдук комплекстерин түзүүнүн үстүндө дыкат иштешет.

Кафедранын студенттери маданий иш-чараларга, республиканык жана эл аралык конкурс, фестивалдарга, активдүү катышып, алдыңкы орундарга жетип, сертификат жана дипломдорго ээ болуп келишүүдө. Кафедранын бүтүрүүчүлөрү республикабыздагы театр, кино, телерадио, билим берүү жана маданий тармагында ийгиликтүү эмгектенишүүдө.

Кино кафедрасы

Кино кафедрасы 1993-жылы түзүлгөн. Режиссура, актёрдук чеберчилик, үн режиссерасы, операторлук чеберчилик адистиктери боюнча биринчи окутуучулар болуп Акматалиев К. С., Петренко З. М., Такаев М. Н., Ахмадеев А. А., Алиев М. А. саналат.

Кафедранын ачылышында жана өнүгүшүндө 14 жыл кафедраны жетектеген Кыргыз Республикасынын маданиятына эмгек сицирген ишмер, профессор К.С.Акматалиевдин эмгеги зор. 2011-жылдан тарта Минибаев Т. М. башкарған. Ал эми 2012-жылдын 1-ноябрьнан баштап Абыкадырова А. жетектеп келет.

Кинонун көптөгөн чеберлери кино өндүрүшүнөн окутуучулук ишмердүүлүккө тартылышты, алсак, КРнын эл артисттери Карагулов Б.Н., Марат Сарулу, Жапаров Ш., КРнын эмгек сицирген артисти Карабаев С.Б.. кафедранын мыкты окутуучулары Рысмендеева А.К., Борончиев Э.З.,Крайнов В.М. Азыркы учурда педагогикалык ишке жаш адистер, КММИУнун бүтүрүүчүлөрү Н.Б. Карагулов, А. Молдобеков ж.б..

Акыркы 10 жылда кино кафедрасы кино, телевидение жана медиа чөйрө үчүн чыгармачыл кадрларды даярдоо боюнча зор тажрыйба топтой алды.

Кино кафедрасы Иран жана Түштүк Корея элчиликтери менен тыгыз байланыштарды ишке ашыра алды. Иран элчилигинин каржылоосу менен кафедрада жарым-жартылай ремонт жүргүзүлүп, бир монтаждуу компьютер сатылып алынып, курсук жана дипломдук фильмдерди монтаждоого мүмкүнчүлүк түзүлдү. Кафедранын ишине Кино департаменти да өзгөчө көмөк көрсөтүп келет. Алар эки монтаждык компьютер жана уч фотоаппарат сатып берип, дипломдук иштерди тартууга материалдык жактан колдоп келишет. Ошол тартылган иштер «Ак илбирс» жана «Үмүт» фестивалдарына катышып, байгелүү орундарды алтууга жетиши.

Кино кафедрасынын бардык окутуучулары өз адистиктери боюнча (кинережиссер, кинооператор, продюссердик иш, кино Экономика, дүйнөлүк кино тарыхы, кыргыз киносунун тарыхы, тележурналистика ж.б.) окуу-методикалык комплекстерди иштеп чыкты.

Телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссерлугу кафедрасы

2006-жылы телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссерлугу кафедрасы түзүлгөн. Кафедранын түзүлүшүнө биринчи кафедра башчысы Кыргыз Республикасынын эл артисти, профессор Молдосейит Мамбетакуновдун эмгеги чон. Телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссерлугу кафедрасы окуу жайдагы эң жаш кафедралардын бири. Кыска убакыттын ичинде республиканын бардык аймактарындагы телерадиокомпаниялар үчүн режиссёр, үн режиссёру, монтаждоочу, дизайнер өндүү адистерди даярдалып чыгууга жетиши.

Кафедра ичине төмөнкү адистиктерди камтыйт:

1. Телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссёру;
2. Үн режиссёру

Кафедра түзүлгөн алгачкы күндөрдөн тарта бул тармакта кесипкөй адистерди тарбиялаган Кыргыз Республикасынын эл артисттери Мамбетакунов М., Борбиеv Н., Абылдаев Б., Мусаев М.Г., Алыкулов Ш., Маматюсупов Т.А. педагогикалык ишмердүүлүгүн жүргүзүшкөн. Башында кафедранын окуу программысын так ишке ашырууга техникалык каражаттын жетишсиздиги көп кыйынчылыктарды жаратты. Бирок, ошол кыйынчылыктарга карабастан, мугалимдердин жамааты кафедранын түптөлүшүнө колдон келген жардамын аяган жок. Өзгөчө КРнын эл артисти, профессор Молдосейит Мамбетакунов КТРКдан видеокамераларды жана жарык берүүчү шаймандарды алып келип сабактарды өтүп жүргөндүгү өзгөчө баса белгилесек болот. КРнын эл артисти Турсун Уралиев, КРнын эмгек синирген артисти Сагынбек Сапарбеков, КРнын маданиятына эмгек синирген ишмерлер Бекеш Абылдаев, Али Ахмадеев, Ракия Шершенова да өз салымдарын кошту. Кийин Ваныкин В., Газиева Ф., Абыкадырова А., Рысмендеева А., Токмергенова Г., Маматюсупов Т., Уралиев Т., Өмүрзаков М., Хамзамулина А., Валиева Т. өндүү өз ишин мыкты билген окутуучулар кафедранын педагогдук жамаатын толукташты.

2012-жылдан баштап кафедранын бүтүрүүчүлөрү Мамадалиев А., Кудайбергенова Н., Бугучиев Т.Н. окутуучулук курамга тартылып, окуу жайда иштей баштashты.

2012-2014-жыл аралыгында телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссёрлугу кафедрасын Бугучиев Т.Н. жетектеди. Бүгүнкү күндө кафедраны маданияттын мыкты кызматкери, кыргыз киносунун отличниги Шейшеналиев Э. Ш. жетектейт.

Эл аралык кинофестивалдарда кафедранын студенттери байгелүү орундарды ээлеп, кийинки муунга үлгү боло алышты. Республикалык жана эл аралык кинофестивалдарга студенттер жараткан тасмалары менен байма-бай катышып турушат.

Окуу жайдагы маданий жана спорт иш-чараларына кафедранын студенттери активдүү катышып, жыл сайын

өткөрүлүүчү факультет аралык футболдук мелдеште биринчиликти бербей келе жатышат.

Телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссёрлугу кафедрасынын бүтүрүүчүлөрү телекөрсөтүү жаатында гана эмес, кино чөйрөсүндө дагы эмгектенгендери арбын.

Кинооператорлугу кафедрасы

Кинооператорлугу кафедрасы 2014-жылы Телекоммуникация факультетинин түзүлгөндүгүнө байланыштуу өз алдынча кафедра болуп түзүлгөн. «Кинооператорлук» адистиги боюнча алгач 1993-жылдан тарта Кино кафедрасында билим алышкан. Андан соң, 2006-жылдан бери телекөрсөтүү жана радио уктуруу кафедрасында студенттер билим алып келишкен. Анда студенттерди кабыл алуу аз болгон жана бара-бара студенттердин агымы көбөйүп, аны өз алдынча кафедрага бөлүү зарылчылыгы бышып жетилген. 2014-жылы ачылғандан бери Кинооператорлук кафедрасын Бугучиев Тынчтыкбек Нургушаевич жетектеп келет.

«Кинооператорлук» адистиги боюнча алгачкы окутуучулар: Кыргыз Республикасынын эл артисти, Т.Сатылганов атындагы Мамлекеттик сыйлыктын лауреаты Борбиев Н., КР маданиятына Эмгек сицирген ишмерлери Мураталиев М.А., Маматюсупов Т.А. Жогорку квалификациялуу адистерди даярдоого баа жеткис салым кошушкан. Айрыкча, «Кыргызфильм» киностудиясынан жетишпеген фотоаппараттарды, оптиканын түрлөрүн алып келип сабак өткөн Нуртай Борбиевдин эмгегин өзгөчө белгилей кетүү керек.

2012-жылдан тарта окуутучулук курам жаңыдан бүткөн бүтүрүүчүлөр менен толукталды. Алар: Садыков Р., Асанакунов К., Имеров М., Мамбетисаев Н., Касманбетов Ф., Мамадалиев А., Сыдыгалиев З., Касмалиев К., Бекбаев Ж.Б.

Учурда кинооператорлук кафедрасынын профессордук-окуутучулук курамында: КР маданиятына Эмгек сицирген

Kypriprisckinъ rocyjapctrehhini yhnbepcentr kyjitypsi n
nckyccrb nm. B. Benjuhejnebon gbi otkprt rak kypriprisckinъ
rocyjapctrehhini nchintyt nckyccrb 1967 rojy, ero otkprtne
abnjocb lipohpm fyjhjamethom bricuero lipofecnoshajphoro
06pa3oahna kypriprisckon Pecny6jnikn, 06echniehnaa henepeprhyio
thajrotoreky n pocr rojnechteha haujnoajphix ka/jpho a o6jactri
kyjitypsi n nckyccrb.
Uahha knhra, nocekuehha 55 - netno nepyoro b pecny6jnik
bicuero yheghoro 3abejehna my3pijkajpho - tropheckoro
hamparjehna, oxbatpbaer bce cbejehna ni citojon co3ajahn
Qogoe mecto yjeneho jkunshi nepyori kipriprisckon cobetckon
Bp/iahoumeñca gajepnhai, hapo/jhon apnictki CCP Bngnacpri
Benjuhejnebon, xyjokectrehho - nchintyepcokе tropheckoro
kotopon grito jnupoko n3bectho 3a npejehna hanueñ ctphari.
Uajee, otpakehni cbejehna o nepyori perkopax bo3tjabnirumx
yheghoe 3abejehne, o nepyori npejehna o perkopax bo3tjabnirumx
Brimyckrhax yhnbepcentr, o ctpykrtye yhnbepcentr, jahti
cbejehna o fakjyptera, kafjejphax, rotoppe c nepyori jheneñ cboero
cbejehna c hecpho bphmohjan mincino mojtobrn
haujnoajphix ka/jpho, a tarkke xyjokectrehho - 3ctreneckor
bochnitahna jnuporknx MacC, n3 rojja a roj abrakc ojhnim n3 hanjoge
abtopnptehpix n novyjajphix lehtpob xyjokectrehho-tropheckon
jknshn pecny6jnikn.

numejepen Matatocynoe T.A., Ulepuehoba P., Zapjikor B.,
majahant rathy nimjepehinh kahjintjatbi kyimahgetob K.,
funjorina nimjepehinh kahjintjatbi Chatamineba I., KP smek
chinpere aptnici Kharanee A.M., Ulenuehajneb E.II., yjyr
oktyyyay Kehkecaneb K.C., oktyyyayap Achaakyob K.K.,
Cimparinneb 3.I., Omon Y.II., Mamgertincare H., Cottygkeob K.,
Kahgeniobe M., Berkabe A., Acaggekora I.C., Hypcentor K.,
Mamgertakyhoba E.

Kafejaphin krajinfinkaznayy oktyyyayh
omepatopiykih Gapjik texhoholnajapin: kajapjik
komotionsnacpibah, kapirkatjipyyayh typiayh, trapyy
prikmaijapinhan trapin, knho trapyy, napktyy, trapyy
tejicepnajajapinhan trapin, knho trapyy, napktyy, trapyy
oktyyyayjapin trapyyra henin oktyyy, typiay, trapyy
cagakrapri Gohoha oktyyy-Metrojinkajapik komunjekcepjan nutein
kafefjaphin ctyjachetepen oky kaniupin majahnn kaha
chopptyk niu-4apajapinhan artnbally kartipumiaut. Ctyjachetep es
smrekrepn meneh yjitytyk kaha es apajik knofectnajajapin
yryjitykcy kartipumiaut.

Kafejaphin ctyjachetepen oky kaniupin majahnn kaha
Gapjik terjekahajajapinhan nuremet. Ajap pirlapmabipir koyih
yjashpin, ai apajik knofectnajajapin, japekty tacmajaip, jumtepjan kaha
gapkem, kicke metpajay, japekty tacmajaip, jumtepjan kaha
gaumka npojykrundnajapit raptryjja.

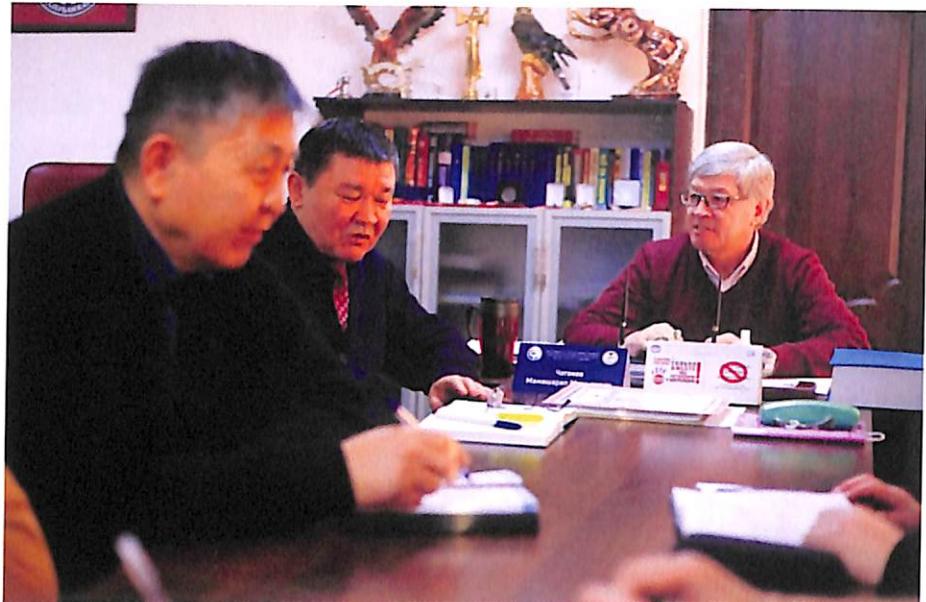
С самого начала функционирования, как в статусе института, так и в статусе университета Кыргызский государственный университет культуры и искусств им. Б. Бейшеналиевой является высшим учебным заведением, которое стало в Кыргызстане первым центром творческой исследовательской мысли, успешное развитие которой способствовало и способствует научной разработке и пропаганде достижений профессиональной музыки, изучению сокровищ национального фольклора, истории и теории театра, кино и телевидения, хореографии и социально-культурной деятельности.

Освещены виды работ, касающиеся связи с выпускниками, сотрудничество с организациями и учреждениями, международные связи вуза. Все разделы подкреплены фотографиями, порою редкими и ценными по своей значимости.

Кузница подготовки кадров в области культуры и искусства Кыргызский государственный университет культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой - один из престижных ВУЗов страны, выпускники которого с честью несут звание музыкантов-исполнителей, актеров, режиссеров театра и кино, специалистов широкого профиля в сфере социально-культурной деятельности, активно способствуя развитию и широкой пропаганде кыргызской культуры.

Б.Бейшеналиева атындағы КММИУнун ректору, экономика илимдеринин
доктору, профессор Чотонов Мамашарип Мамытович
Ректор КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой, доктор экономических
наук, профессор Чотонов Мамашарип Мамытович

Университеттин ректоратынын жыйыны
Заседание ректората университета

Окуу бөлүмдүн башчысы, доцент Д.А.Алсаитова
университеттин методисттери менен

Начальник учебной части, доцент Алсаитова Д.А. с методистами университета

Окуу иштери боюнча проректору, КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмер, педагогика илимдеринин кандидаты, профессор К.К.Түлөбердиев, Маданияттын мыкты кызматкерleri администривдик чарба боюнча проректору Т.Ө.Жумашев, чыгармачылык жана тарбия иштери боюнча проректору К.Т.Макеева иш пландарын талкулоо

Проректор по учебной работе, заслуженный деятель культуры КР, кандидат педагогических наук, профессор Тулобердиев К.К., отличники культуры КР проректор по административно-хозяйственной части Жумашев Т.О., проректор по воспитательной и творческой работе Макеева К.Т. во время обсуждения планов работ

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университетинин жалпы эмгек жамааты
Коллектив Кыргызского государственного университета культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой

6+

Адистер жана кенсе бөлүмдөрү иш үстүнде
Специалисты отдела кадров и канцелярии во время работы

Университеттин административдик чарба бөлүмү
ишембиликти талкулоо учурунда
Специалисты административно-хозяйственной части университета
во время обсуждения итогов субботника

Университеттин китеңкана кызметкерлери
Работники библиотеки университета

Университеттин эсеп-кысап бөлүмүнүн башчысы
Т.Өмүрбекова кызметкерлери менен
Главный бухгалтер университета Омурбекова Т. с сотрудниками

Социалдык-маданий ишмердиги факультетинин жалпы
профессордук-октууучулук жамааты
Профессорско-преподавательский состав факультета
социально-культурной деятельности

Социалдык-маданий ишмердиги кафедрасынын окутууучулары
мамлекеттик сынктан кийин
Преподаватели кафедры социально-культурной деятельности
после государственного экзамена

70

Хореография кафедрасынын окутуучулары
Преподаватели кафедры хореографии

Социалдык-гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын отуруму
Заседание кафедры социально-гуманитарных наук

Дене тарбия кафедрасынын окутуучулары
Преподаватели кафедры физвоспитания

Тил жана адабият кафедрасынын окутуучулары Калый Молдобасановдун
90-жылдыгына арналган иш-чарада

Преподаватели кафедры языков и литературы на мероприятиях,
посвященных 90-летию Калыя Молдобасанова

Музыка факультетинин деканы, КРнын эмгек сицирген артисти
С.Б. Көчөрбаев кафедра башчылары менен жыйын учурунда
Декан факультета музыки, заслуженный артист КР Кочорбаев С.Б.
во время встречи с заведующими кафедрами

Хор дирижерлугу кафедрасынын башчысы, КРнын маданиятына
эмгек сицирген ишмер, доцент К.Нурматов кафедранын окутуучулары менен
Заведующий кафедрой хорового дирижирования, заслуженный деятель
культуры КР, доцент Нурматов К. с преподавателями кафедры

Оркестр дирижерлугу кафедрасынын башчысы, КРнын маданиятына
эмгек сицирген ишмер, доцент Ч.М.Турумбаева кафедранын окутуучулары менен

Заведующий кафедрой оркестрового дирижирования, заслуженный
деятель культуры КР, доцент Турумбаева Ч.М. с преподавателями кафедры

Эстрада кафедрасынын башчысы, КРнын маданиятынын
мыкты кызматкері, доцент А.М.Токтоголов кафедранын отурумунда

Заведующий кафедрой эстрады, отличник культуры КР,
доцент Токтоголов А.М. на заседании кафедры

Салттык музыка жана фольклор кафедрасынын отуруму
Заседание кафедры традиционной музыки и фольклора

Музыка жана ырдоо кафедрасынын окутуучулары кафедранын жыйынында
Преподаватели кафедры музыки и пения на заседании кафедры

Музыкалық-теориялық дисциплиналар кафедрасынын башчысы, КРнын маданиятынын мыкты кызметкери, доцент М.К.Көрпөбаева жана кафедраның окутуучулары окуу куралын талкулоо учуру

Заведующий кафедрой музыкально-теоретических дисциплин, отличник культуры КР, доцент Корпобаева М.К. с преподавателями кафедры во время обсуждения учебного пособия

КРнын маданиятына эмгек сицирген ишмер, профессор

Ө.Абылдаевдин окуу китебин талкулоо учуру

Во время обсуждения учебника заслуженного деятеля культуры КР, профессора Абылдаева О.

Режиссура жана актердук чеберчилик кафедрасынын
окутуучулары бүтүрүүчүлөр менен

Преподаватели кафедры режиссуры и актерского
мастерства с выпускниками

Режиссура жана актердук чеберчилик кафедрасынын
профессордук-окутуучулук жамааты

Профессорско-преподавательский состав кафедры
режиссуры и актерского мастерства

КРнын маданиятынын мыкты кызметкерлері, театр факультетинин деканы С.К. Интина жана режиссуралык актёрдук чеберчилик кафедрасынын башчысы Ж.Искендерова

Отличники культуры КР, декан факультета театра Интина С.К. и заведующая кафедрой режиссуры и актерского мастерства Искендерова Ж.

Кино кафедрасынын отуруму
Заседание кафедры

Кино жана телекөрсөтүү факультетинин окутуучулары.
Мамлекеттик экзаменден кийинки көз ирмем
Преподаватели факультета кино и телевидения.
Момент после государственного экзамена

КРнын маданиятынын мыкты кызметкерлери, кино жана телекөрсөтүү факультетинин деканы Т.Н.Бугучиев жана кафедра башчылары А.Абдықадырова жана Э.Ш.Шейшеналиев менен дипломдук иштерди талкуулоодо
Отличники культуры КР, декан факультета кино и телевидения Бугучиев Т.Н. и заведующие кафедры Абдықадырова А. и Шейшеналиев Э.Ш.

во время обсуждения дипломных работ

Телеоператордук кафедрасынын окутуучулары. Ачык сабактан кийин
Преподаватели кафедры телеоператорства. После открытого урока

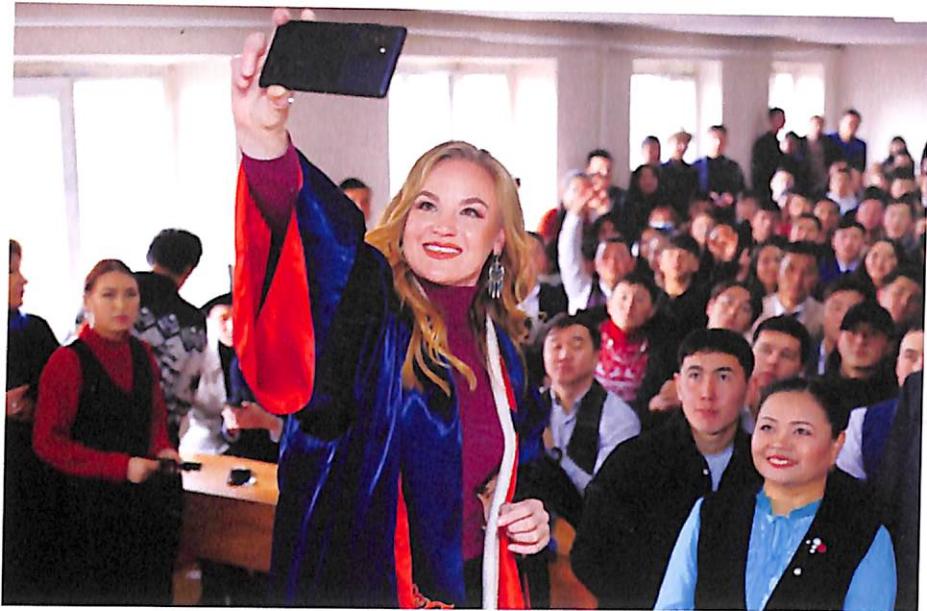
Телекөрсөтүү жана радио уктуруу кафедрасынын окутуучулар курамы
Преподавательский состав кафедры телевидения и радиовещания

Сырттан окуу, квалификацияны жогорулаттуу жана кадрларды кайра даярдоо факультетинин деканы, КРнын эмгек синирген артисти, доцент А.А.Турдалиева методисттер менен жумуш учурунда
Декан факультета заочного обучения, повышения квалификации и переподготовки кадров, заслуженная артистка КР, доцент Турдалиева А.А. во время работы с методистами

Эл аралык кызматташуу келишимге кол коюу учуру
Во время подписания международного договора о сотрудничестве

Университеттин бүтүрүүчүсү, ардактуу профессор, дүйнө чемпиону
В.Шевченко студенттер менен жолугушуу учуру
Выпускница университета, почетный профессор,
чемпион мира Шевченко В. во время встречи со студентами

Илимий жана эл аралык байланыштар боюнча проректору, педагогика
илимдеринин кандидаты, профессор С.Жолдошбекова уоштурган
Б.Бейшеналиеванын 90 жылдыгына арналган эл аралык
илимий-практикалык конференциядан кийин

После международной научно-практической конференции, посвященной
90-летию со дня рождения Б.Бейшеналиевой, организованной проректором
по науке и международным связям, кандидатом педагогических наук,
профессором Джолдошбековой С.

Окуу жайдын студенттери Дүйнөлүк көчмөндөр оюндарында
Студенты университета во время Всемирных игр кочевников

Кино жана телекөрсөтүү факультетинин студенттери
Эл аралык кино фестивалынын сыйлоо аземинде
Студенты факультета кино и телевидения на церемонии
награждения международного кинофестиваля

Режиссура жана актердук чеберчилик кафедрасынын окутуучулары
жана студенттери КМШ өлкөлөрүнүн "ГИТИС-мастер-класс"
театралдык фестивалында

Преподаватели и студенты кафедры режиссуры и актерского
мастерства на театральном фестивале стран СНГ "ГИТИС-мастер-класс"

Социалдык-маданий ишмердиги факультети тарабынан "Нооруз"
майрамына карата өткөрүлгөн "Кут толгон Нооруз майрамы"

Во время празднования «Кут толгон Нооруз», организованный факультетом
социально-культурной деятельности по случаю праздника «Нооруз»

Эне тилине арналган иш-чарадан
С мероприятия, посвященного кыргызскому языку

Маданият ишмерлеринин арасындагы футбол боюнча турнирден кийин
После футбольного турнира среди деятелей культуры

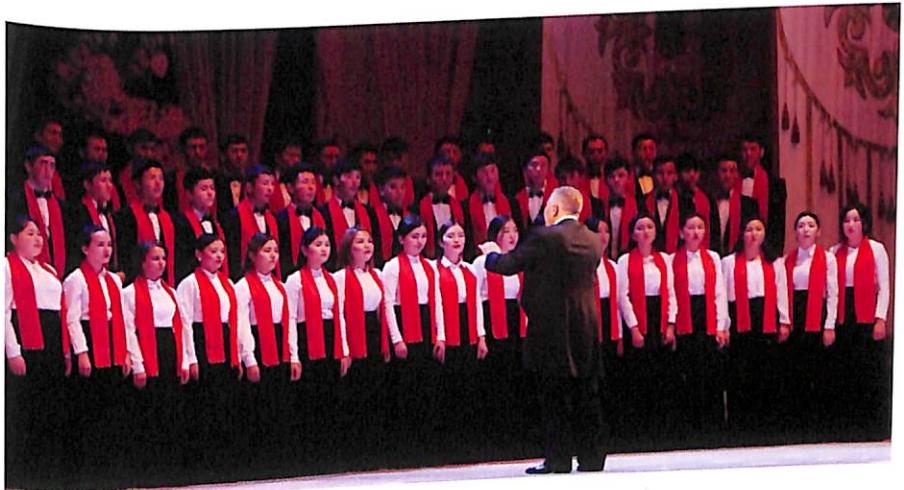
Сырттан окуу факультетинин Б.Бейшеналиеванын
90 жылдыгына арналган түштүк жергесиндеги концертинен
С концерта, посвященного 90-летию Б.Бейшеналиевой, организованный
факультетом заочного обучения в южном регионе республики

Бұбусара Бейшеналиеванын 90 жылдыгына арналған иш-чарадан
С мероприятия, посвященного 90-летию со дня рождения
Бюбусары Бейшеналиевой

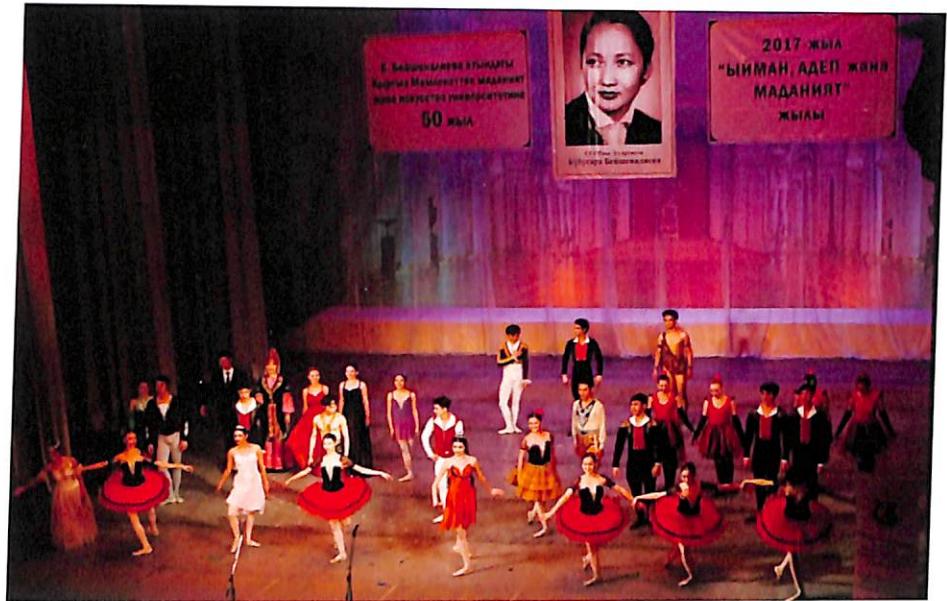
Салттык музика жана фольклор кафедрасынын отчеттук концерти
Отчетный концерт кафедры традиционной музыки и фольклора

Университеттин бириккен хору. Дирижер КРнын маданиятына
эмгек сицирген ишмер, доцент К.Нурматов
Сводный хор университета. Дирижер заслуженный
деятель КР, доцент Нурматов К.

Оркестр кафедрасынын башчысы Ч.М.Турумбаев дирижерлук пультта
За дирижерским пультом заведующий кафедрой оркестрового
дирижирования Турумбаев Ч. М.

Хореография кафедрасынын студенттери концерт учурунда
Студенты кафедры хореографии во время концерта

88

КРнын эл артисти, профессор Т.Бообекова бүтүрүүчүлөрдүн
дипломдук спектаклиinde
Народная артистка КР, профессор Т.Бообекова в дипломном
спектакле выпускников

Режиссура жана актердүк чеберчилик кафедрасынын студенттери
дипломдук спектаклге даярдануу учурунда
Студенты кафедры режиссуры и актерского мастерства
во время подготовки к дипломному спектаклю

Куурчак театрынын актеру белүмүнүн окутуучусу, курстун жетекчиси
А.А.Турдалиева студенттери менен сабак учурунда
Преподаватель по актерскому мастерству театра кукол, руководитель
курса Турдалиева А.А. во время урока со студентами

Эстрадалык ансамблинин репетиция мезгили
Во время репетиции эстрадного ансамбля

Тасманы монтаждоо учуру
Во время монтажа фильма

Оператордун табигый жарыкты туура пайдалануу сабагынан
Из урока по операторскому мастерству по правильному
использованию естественного света

Жасалма жарык берүү ықмаларын үйрөнүү
Изучение приемов искусственного освещения

Улуу Ата-Мекендиң согуштун 75 жылдыгына арналган тасма тартуу учуру
Во время съемок фильма, посвященного к 75 летию
Великой Отечественной войны

КЫРГЫЗСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВ им. Б. БЕЙШЕНАЛИЕВОЙ

Кыргызский государственный университет культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой - первое музыкально-творческое учебное заведение в республике, ставшее ведущим центром подготовки высококвалифицированных и разносторонне образованных специалистов для учреждений культуры и искусства республики. Имеется свидетельство юридического лица, зарегистрированное в Министерстве юстиции КР (регистрационный №13310- 3301-У-е, код ОКПО 02246840, номер 0065533 серия ГРП). Форма собственности государственная, организационно-правовая форма – учреждение, местонахождение 720005 г. Бишкек, ул. Джантожева 113.

История Кыргызского государственного университета культуры и искусств начинается с 1967 года, когда было принято Постановление Совета Министров Киргизской ССР №482 от 30.08.1967 г. «Об организации Кыргызского государственного института искусств». В открытии и становлении института искусств большую роль сыграла деятельность видного государственного деятеля, экс министра культуры республики Кулуйпы Кондуchalовой.

С 1974 года учебное заведение носит имя выдающейся кыргызской балерины, народной артистки СССР Б.Бейшеналиевой.

Народная артистка СССР Бибисара Бейшеналиева входит в плеяду ведущих мастеров балета. В ее творчестве, отразился история становления искусства балета Кыргызстана. Она была одной из первых танцовщиц, которая закладывала основы национальной хореографии, своей деятельностью во многом определила пути развития кыргызского классического танца.

Признание искусства Бибисары Бейшеналиевой всенародно. Путь к нему – долгие, напряженные годы работы, замечательные образы, созданные на кыргызской балетной сцене, словом, вся

жизнь артистки, отданная прекраснейшему из искусств – искусству балета.

Воспитание юной балерины, формирование ее танцевального и актерского мастерства проходили по определенным этапам. Уроки классического, народно – характерного и исторического танцев, занятия по музыке, гриму, мастерству актера – все это закономерно подводило к главному в творчестве – к созданию яркого хореографического образа. Особое волнение Бибисара испытывала тогда, когда она вместе с учениками своего класса была занята в спектаклях театра имени С.М. Кирова. Танцевать в одном спектакле с прославленными Г. Улановой, О. Иордан, Т. Вечесловой, Н. Дудинской, Ф. Балабиной, быть свидетельницей рождения таких этапных спектаклей советского балета, как “Пламя Парижа”, “Сердце гор”, “Бахчисарайский фонтан”, “Лауренсия”, “Ромео и Джульетта”, многократно участвовать в балетах “Лебединое озеро”, “Спящая красавица”, “Жизель” – такое счастье выпадает далеко не каждому артисту. За эти годы выработался и отточился исполнительский стиль театра - новаторски смелый, основанный на поисках большой идейной темы и на продуманно и оправданно экспериментальных формах ее воплощения - в балете, поэтому можно представить, какой огромной силы “эстетический заряд” получила Бибисара в годы своей учебы в Ленинграде.

Дебют Бибисары Бейшеналиевой на сцене Кыргызского театра оперы и балета состоялся в 1941 году. Она танцевала мазурку в только что поставленном кыргызским театром балета “Коппелия”. Этот день можно считать началом творческой биографии кыргызской балерины Б.Бейшеналиевой.

Бибисара танцевала легко и как-то по особенному привлекательно. И не даром все больше зрителей обращало внимание на эту прелестную танцовщицу с задумчивыми, чуть – чуть печальными глазами. Балетмейстеры Кыргызского театра

стали все чаще доверять способной танцовщице ответственные партии в балетных спектаклях.

Первой ведущей ролью для Бейшеналиевой стала партия скромной кыргызской девушки Зайнуры в одноактном балете “Селькинчек”. Юной исполнительнице предстояло решить актерскую задачу.

Отмечая целый ряд интересных исполнителей в кыргызском балете того времени, рецензент спектакля А. Александров указывал, что “в первую очередь следует отметить совсем еще юную танцовщицу Бибисару Бейшеналиеву. Ее внешние данные, большой артистический темперамент и хорошая школа дают ей богатейшие возможности проявить себя и в пластическом национальном танце, и в характерной пляске, и в классике. Большая музыкальность, столь необходимая в балете, помогает всем ее движениям органично сливаться с оркестром, тем самым создается прекрасная гармония, стильность музыки и танца. Без сомнения, при дальнейшей упорной работе Б. Бейшеналиева вырастет в настоящую первоклассную танцовщицу” (Александров А. “Молодые кадры киргизского балета”. “Советская Киргизия”, 1943, 12 февраля). Исполнение труднейших партий классического и советского балетного репертуара определило характер самобытной артистической индивидуальности Бейшеналиевой, основные черты которой – яркость и своеобразие танца, драматический темперамент, чувство стиля, умение тонко анализировать роль и лепить многогранный образ.

Искусству танца Б. Бейшеналиевой подвластны лирика и героика, страстная патетика и лукавый юмор.

Классический танец распахнул перед артисткой широчайшие творческие горизонты, дал ей возможность вскрывать человеческую сущность и пламень небывалых страстей, выявлять жизнь “человеческого духа”.

И это принесло всеобщее признание выдающимся работам балерины – современнице Асель в одноименном балете и

классической волшебнице Айдай из балета “Чолпон”, в роли Марии из балета Б. Асафьева “Бахчисарайский фонтан”, Одетта – Одилия в “Лебединой озере” П. Чайковского, Джуллетта в спектакле “Ромео и Джуллетта” С. Прокофьева.

Основные даты жизни и творчества Б. Бейшеналиевой.

1926 г. 17 мая – Родилась в селе Таш – Тюбе, Кантского района Киргизской ССР.

1936 г. – Поступила в Ленинградское государственное хореографическое училище.

1939 г. май, июнь – Участница 1- й декады кыргызской литературы и искусства в г.Москве.

1941 г. – В связи с началом Великой Отечественной войны эвакуирована во Фрунзе.

1941 г.23 августа – Зачислена в учебно – вспомогательную группу балета Кыргызского музыкального театра.

1943 г. 6 февраля – Зайнура. “Селкинчек” В. Власов, В. Фере.

1943 г.15 сентября – Переведена в труппу театра оперы и балета в качестве артистки балета.

1944 г. 30 декабря – Чолпон. “Чолпон” М. Раухвергера.

1946 г. – Награждена медалью “За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941 – 1945 гг.”.

1947г. 15 февраля – Раймонда. “Раймонда”. А. Глазунова. Указом президиума Верховного Совета Киргизской ССР от 18 апреля присвоено звание заслуженной артистки Киргизской ССР.

1947 г. 20 декабря – Лиза. “Волшебная флейта” Р. Дриго.

1948 – 1949 гг. – Учеба в классе усовершенствования А.Я. Вагановой в

Ленинградском хореографическом училище.

1949 г. 15 декабря – Мария. “Бахчисарайский фонтан” Б.В. Асафьева.

1950 г. 5 января – Одетта – Одилия. “Лебединое озеро” П.И. Чайковского.

1950 г. 10 февраля – Зарема. “Бахчисарайский фонтан” Б.В. Асафьева.

1950 г. 1 марта – Тао – Хао. “Красный мак” Р.М.Глиэра.

1950 г. 9 апреля – Лиса. “Доктор Айболит” И. Морозова.

1950 г. 31 декабря – Анар. “Анар” В.Власова, Ф.Фере (балетмейстеры В.Козлов, Н.Тугелов).

1951 г. 28 сентября – Вакхана. “Вальпургиева ночь” Ш. Гуно.

1953 г. 10 марта – Героиня. “Весна идет” С.Рахманинова (балетмейстер И.Ковтунов).

И.Ковтунов).

1953 г. – Участие в IV Всемирном фестивале молодежи и студентов в

Бухаресте.

1953 г. 5 декабря – Айдай. «Чолпон» М. Раухвергера.

1954 г. 25 февраля – Лючия. «Под небом Италии» В. Юровского.

1954 г. – Избрана депутатом в Верховный Совет Киргизской ССР.

1954 г. – Указом Президиума Верховного Совета Киргизской ССР от 23 марта присвоено звание народной артистки Киргизской ССР.

1955 г. 25 июня – Эсмеральда. «Эсмеральда» Р. Глиэра, С. Василенко, Ц. Пуни.

1955 г. сентябрь – Участие в месячнике советско – китайской дружбы в КНР в составе бригады мастеров искусств Средней Азии и Казахстана.

1955 г. 13 декабря – Сайра. «Весна Ала – Тоо» В. Власова, В. Фере.

1956 г. 10 ноября – Аврора. «Спящая красавица» П.И. Чайковского.

1957 г. 31 марта – Анар. «Анар» В. Власова, В. Фере (балетмейстер Н.Холфин).

1957 г. – Участие в VI Всемирном фестивале молодежи и студентов в г. Москве.

1957 г. – Награждена значком «За отличную работу» Министерства культуры СССР.

1958 г. 1 марта – Айдай. «Чолпон» М. Раухвергера (новая редакция).

1958 г. октябрь – Участница второй декады кыргызского искусства и литературы.

1958 г. – Избрана депутатом в Верховный Совет Киргизской ССР.

1958 г. – Указом Президиума Верховного Совета СССР от 1 ноября

присвоено почетное звание народной артистки СССР.

1959 г. май-сентябрь – Фильм – балет «Чолпон» М. Раухвергера.

1960 г. март – Участие в кинофестивале советских фильмов в Каире.

1960 г. 8 марта – Награждена орденом «Трудового Красного Знамени».

1960 г. 19 июня – Зейнеп. «Куйручук» К. Молдобасанова, Г. Окунева.

1961 г. 12 февраля – Фанни. «Большой вальс» И. Штрауса.

1961 г. 17 декабря – Медора. «Корсар» А. Адана, Л. Делиба.

1962 г. 11 мая – Джульетта. «Ромео и Джульетта» С. Прокофьева.

1962 г. – Избрана депутатом Верховного Совета Союза ССР.

1963 г. 24 января – Лауренсия. «Лауренсия» А. Крейна.

1963 г. 18 августа – Франческа да Риммини» П.И. Чайковского.

1963 г. – Фильм «Балерина Б. Бейшеналиева», «Киргизфильм».

1964 г. – Награждена медалью «За трудовую доблесть».

1966 г. 24 мая – Сильфида. «Шопениана» Ф. Шопена.

1966 г. ноябрь-декабрь – Участница творческого отчета кыргызской литературы и искусства в гг. Москве и Ленинграде.

1966 г. 9 апреля – Китри. «Дон Кихот» Л. Минкуса.

1967 г. июль – Участница недели кыргызского искусства в г. Москве в честь

50 –летия Великой Октябрьской социалистической революции.

1967 г. май – Участница партийно – правительственной делегации СССР в ЧССР.

1967 г. 28 октября – Асель. «Асель» В. Власова.

1969 г. сентябрь-октябрь – Участница Дней культуры Киргизии в Узбекистане и Латвии.

1970 г. январь – Участница Дней культуры Киргизской ССР в Сирии.

1970 г. 6 марта – Солистка. «Болеро» М. Равеля.

1970 г. 5 апреля – Присуждена Государственная премия Киргизской ССР в области литературы и искусства им. Токтогула за исполнение роли Асель в балете «Асель» в Киргизском государственном ордена Ленина академическом театре оперы и балета.

1970 г. – Награждена Почетной Юбилейной медалью в честь 100 – летия со дня рождения В.И. Ленина.

1970 г. июнь – июль – Участница гастрольных выступлений Кыргызского государственного театра оперы и балета в г. Москве.

1973 г. 10 мая – Ее не стало.

Университет подготовил свыше 5-ти тысяч специалистов высшей квалификации для сферы культуры и искусства Кыргызстана. Среди них народные артисты СССР и Кыргызской Республики, лауреаты государственных премий – СССР и Кыргызской Республики им. Токтогула, а также заслуженные артисты и деятели культуры республики. Отдельные выпускники

были удостоены высших наград – стали Героями Социалистического труда, кавалерами орденов «Манас» и других. Среди выпускников менеджеры среднего звена, которые руководят большинством учреждений культуры и искусства регионов республики, а также возглавляют театрально – зрелищные учреждения республики.

Переломным для ВУЗа стал год 1993, когда произошло разделение на два учебных заведения – Кыргызский государственный институт искусств им. Б.Бейшеналиевой и Кыргызскую государственную консерваторию, два факультета КГИИ стали основой организованной консерватории, а в институте появились новые факультеты и новые специальности, такие как менеджер социально – культурной деятельности, руководитель фольклорно – этнографического ансамбля. Была открыта кафедра хореографического искусства. Институт начал выпускать актеров и режиссеров драмы и кино, кинорежиссеров, экономистов кино, теле и кинооператоров, звукорежиссеров, киносценаристов, театроведов, затем режиссеров телевидения и радио.

С первых дней основания ВУЗа здесь работали заведующий кафедрой композиции, народный артист КР, лауреат Государственной премии им. Токтогула профессор М. Абдраев, заведующая кафедрой сольного пения и оперной подготовки, народная артистка СССР, профессор С. Кийизбаева. Профессоры Т.Б. Мусулманкулов, народный артист Кыргызской ССР Н. Давлесов, народный артист КР, лауреат государственной премии СССР Сарбагишев У.О., народные артисты КР, хормейстеры С.Ю. Юсупов, К.И. Алиев, народные артисты КР А.А. Асакеев, Т.М. Мураталиев, заслуженные деятели культуры КР О. Абдылдаев, А. Укурчинов, Б. Мамбеталиев, заслуженные деятели искусств КР, режиссеры, профессор Ж.А. Молдобаев, Э. Токтогулов, Ж. Абдыкадыров, Б. Абдылдаев.

Постановлением Правительства Кыргызской Республики от 28 августа 2013 года №470 в целях дальнейшего укрепления материально - технической базы учебного заведения, повышения качества подготовки специалистов для учреждений культуры, искусства, кинематографии, информации, телевидения, Кыргызский государственный институт искусств им. Б.Бейшеналиевой преобразован в Кыргызский Государственный Университет культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой (далее КГУКИ).

Конечная цель этих изменений и преобразований – формирование новой генерации менеджеров в сфере культуры и искусства, способных формировать свежие идеи и задачи, планировать деятельность и управлять ею. Вся деятельность университета направлена на подготовку специалистов, которым предстоит работать как в государственном, так и негосударственном секторах культуры и искусства в качестве аналитиков, консультантов, советников руководителей различных уровней, разработчиков, экспертов и менеджеров комплексных социально-культурных проектов и инвестиционных программ.

Кыргызский государственный университет культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой все годы существования руководствуется государственным образовательными стандартами в проведении учебной, учебно-методической, научно-исследовательской и художественно-творческой деятельности по подготовке высококвалифицированных специалистов в сфере культуры и искусства, к своему 55 – летнему юбилею достиг определенных результатов.

Исходя из специфики ВУЗа – главная миссия КГУКИ им. Б.Бейшеналиевой – готовить интеллектуальную элиту, высококвалифицированных специалистов с творческим мышлением, способных к эффективной деятельности в сфере культуры и искусства, развитие системы образования, фундаментальной и прикладной науки как источника новых знаний

и технологий в сфере культуры и искусства, укрепление международных связей во благо развития регионов Кыргызской Республики. КГУКИ им. Б. Бейшеналиевой - крупный и единственный университет Кыргызстана в сфере культуры и искусства, на базе которого возможно объединение образовательных и научно творческих потенциалов гарантирующее кыргызстанским и иностранным студентам высокое качество образования, совместную разработку и внедрение современных научкоемких технологий для развития культуры и искусства, экономики и решения социально-культурных, образовательных задач регионов.

Главная цель - повышение творческой активности формирование художественно – творческой инициативы, формирование самостоятельного мышления. Весь профессорско-преподавательский коллектив университета помимо учебных занятий регулярно проводит соответствующие научно – творческие, научно – практические конференции, семинары, симпозиумы, как для профессорско-преподавательского коллектива, так и для студентов.

Главные стратегические цели университета

- университет - современный образовательный центр, разрабатывающий и использующий новейшие образовательные технологии в подготовке конкурентоспособных специалистов в сфере культуры и искусства;
- университет - творческий, научно-исследовательский и методический центр, создающий новые творческие знания и внедряющий в практику высокие технологии современного творческого искусства;
- университет - инновационный центр, осуществляющий в сфере культуры и искусства трансферт технологий от стадии научно творческой разработки до их технологического

оформления.

В настоящее время КГУКИ им. Б.Бейшеналиевой осуществляет образовательную деятельность в сфере высшего и дополнительного профессионального образования по следующим направлениям и специальностям:

- 10 специальностям высшего профессионального образования: «Социально – культурная деятельность», «Актерское искусство», «Режиссура» (по областям применения), «Кинооператорство», «Звукорежиссура» (по областям применения), «Художественное образование», «Педагогика хореографии», «Театроведение», «Киноведение», «Литературное творчество».
- дополнительное профессиональное образование: курсы повышения квалификации работников культуры и искусства по направлению "Социально-культурная деятельность" и в Кыргызской Киношколе на базе кафедры «Кино», с выдачей документа собственного образца.

Последние годы университет уделяет особое внимание в направлении усиления научно – исследовательской, творчески – теоретической деятельности и укреплении материально – технической базы. В настоящее время 21 преподаватель работают над своими кандидатскими диссертациями в области разных направлений сферы культуры и искусства.

К настоящему времени полностью отремонтировано фойе учебного корпуса, обновлено его оформление. Также в студенческом общежитии на первом этаже бывший красный уголок переоборудован под концертный зал на 100 посадочных мест и оснащен необходимой аппаратурой. За последние 40 лет впервые оснащена необходимой аппаратурой студенческий оркестр кыргызских народных инструментов (домра, кыл кыяк 4-х струнный, контрабас, комуз, ударных инструментов), приобретены аккордеоны, оснащены необходимой аппаратурой студенческий оркестр кыргызских народных инструментов (домра, кыл кыяк 4-х струнный, контрабас, комуз, ударных инструментов), приобретены аккордеоны, оснащены необходимой аппаратурой

мебелью учебные классы, полностью оснащены соответствующим оборудованием учебные классы (аудитории) для музыкально – теоретических дисциплин, истории музыки, кабинет фольклора и традиционной музыки, сценического мастерства, эстрадного исполнения, монтажа кино и телефильмов, классы для хореографического цикла.

Состоялось торжественное открытие памятника выдающейся балерине, народной артистке СССР Б.Бейшеналиевой.

Произошли изменения в структуре Университета. Открыты новые факультеты, специальности, факультет заочного обучения получил лицензию на 2 программы курсов повышения квалификации и переподготовки кадров в сфере культуры и искусства.

Кроме этого открыто небольшое издательство, которое также оснащено современной необходимой техникой. Вышел в свет первый номер студенческого творческого журнала «Жаш талант» («Молодой талант»). Последние годы выходят в свет ежеквартальные номера журнала «Вестник культуры и искусства», отражающие основные актуальные проблемы в сфере научно – творческой деятельности, а также в направлении современной экономики и менеджмента в сфере социально – культурной деятельности.

Ректоры

1. Турсун Байзакович Мусурманкулов 1967 – 1971 гг.
2. Насыр Давлесович Давлесов 1971- 1983 гг.
3. Калый Молдобасанович Молдобасанов 1983-1986 гг.
4. Кайыргул Сартбаева 1986 – 1988 гг.
5. Асанбек Асакеевич Асакеев -1988 – 2006 гг.
6. Сагыналы Субаналиевич Субаналиев – 2006- 2014 гг.
7. Чотонов Мамашарип Мамытович – 2014 - по настоящее время

Первые преподаватели

1. Валентина Михайловна Озмитель – преподаватель русского языка и литературы – 1967;
2. Салима Бекмуратова - преподаватель оперной подготовки - 1967;
3. Марлен Болаталиевич Темирбеков - преподаватель оперной подготовки -1967;
4. Галина Николаевна Ахунбаева - преподаватель оперной подготовки –1967;
5. Владимир Викторович Янковский – преподаватель по теории музыки – 1967;
6. Мукаш Абдраев – преподаватель по композиции – 1967;
7. Асанхан Жумахматов – преподаватель оркестрового дирижирования – 1967;
8. Алтынбек Жаныбеков – преподаватель по композиции – 1967;
9. Сайра Кийизбаева – преподаватель оперной подготовки - 1967;
10. Владимир Матвеевич Шахрай – преподаватель оперной подготовки - 1967;
11. Султан Юсупов – преподаватель хорового дирижирования - 1967;
12. Владимир Матвеевич Фолковский - преподаватель по фортепиано – 1967;
13. Вячеслава Петрович Алябьев – преподаватель по классу альт скрипка - 1967;
14. Зарлык Мамбеталиев - преподаватель по классу тромbon - 1967;
15. Жакшылык Сарпекова – преподаватель по немецкому языку – 1967;
16. Кенеш Алиев – преподаватель хорового дирижирования - 1968;

17. Михаил Григорьевич Бурштин – преподаватель по фортепиано – 1968;
18. Өзбек Абылдаев – преподаватель хорового дирижирования -1968;
19. Валерий Дмитриевич Гумбин - преподаватель хорового дирижирования-1968;
20. Борис Григорьевич Глухов – преподаватель по композиции - 1970;
21. Кубанычбек Арзиев – преподаватель оперной подготовки - 1970;
22. Алим Усманович Укурчинов – преподаватель хорового дирижирования -1970;
23. Насыр Давлесов – преподаватель оркестрового дирижирования -1971;
24. Болот Минжылкиев – преподаватель оперной подготовки - 1971;
25. Владимир Михайлович Роман - преподаватель по теории музыки -1972;
26. Борис Веньяминович Феферман – преподаватель оркестрового дирижирования - 1972;
27. Иманкулова Нуржан Солтоновна–преподаватель русского языка и литературы– 1972;
28. Лира Кийизбаева - преподаватель по фортепиано - 1973;
29. Таштан Эрматов – преподаватель по композиции - 1973;
30. Кирал Владимир Вильгельмович – преподаватель по физвоспитанию -1973.

Почетные выпускники университета

Народные артисты СССР

1. Калый Молдобасанов – специальность «Композиция» – 1973;

2. Токтакунова Самара – КПР, оркестровое дирижирование – 1988;
3. Чолпонбек Базарбаев – Культурно-досуговая деятельность –1997.

Народные артисты Кыргызской Республики

1. Баяков Фахирдин – специальность «Хоровое дирижирование» – 1971;
2. Жумабаев Эсенгул – композиция – 1972;
3. Молдокулова Эсенбубу – вокал – 1972;
4. Исабаев Чалагыз – КПР, оркестровое дирижирование – 1972;
5. Полотов Улукмырза – вокал – 1973;
6. Казаков Түгөлбай – КПР, оркестровое дирижирование – 1973;
7. Керимбаев Асанкалый – КПР, оркестровое дирижирование – 1974;
8. Тағаев Калыйбек – композиция –1974;
9. Набиева Асылкул – КПР- режиссура (актер) – 1976;
10. Мойдунов Эрмек – вокал – 1977;
11. Мамбетакунов Молдосеит –КПР- режиссура – 1977;
12. Чоткараева Сайракүл – вокал – 1978;
13. Атагелдиев Мунарбек – струнное – 1978;
14. Шалтакбаев Чоробек – духовые инструменты – 1978;
15. Мааданбеков Эсенбек –композиция –1978;
16. Атабаев Аксубай – КПР, оркестровое дирижирование – 1979;
17. Ибраев Анарбек – вокал –1979;
18. Муратов Исабек – духовые инструменты – 1979;
19. Мамашева Күлсүнбұ – КПР – 1980;
20. Каниметов Жумакадыр - народные инструменты – 1981;
21. Касымов Эркин - вокал -1981;
22. Бактыгулов Сталбек – композиция– 1981;

23. Шакеева Зейнеп – КПР, организатор-методист –1982;
24. Джолдошбеков Таштан – КПР, организатор-методист – 1982;
25. Эралиева Каныкей – композиция – 1983;
26. Жумалиев Сардарбек – КПР, оркестровое дирижирование – 1984;
27. Нурманбетова Эсенбюю – вокал– 1984;
28. Тилегенов Бактыбек – духовые инструменты – 1984;
29. Бодошов Атайбек – КПР, оркестровое дирижирование – 1985;
30. Матиев Сайдрахман – КПР, оркестровое дирижирование – 1985;
31. Серкебаев Акылбек – народные инструменты – 1986;
32. Турапов Керим – вокал – 1987;
33. Акулова Динара – КПР, оркестровое дирижирование – 1988;
34. Жайнаков Апаз – КПР, хоровое дирижирование – 1989;
35. Ниязов Келдибек – КПР, организатор-методист –1989;
36. Шатенов Бактыбек – народные инструменты – 1989;
37. Джумакунов Рысбек – духовые инструменты – 1989;
38. Сатылганова Гульнур – КПР, хоровое дирижирование – 1991;
39. Тиленчиев Карагул – хоровое дирижирование – 1991;
40. Аманбаев Исирадин – композиция – 1991;
41. Жумашев Садыр – вокал – 1991;
42. Кускаков Каимбек – вокал –1991;
43. Бобков Юрий – КПР, организатор-методист – 1992;
44. Азыкбаев Курмангазы – духовые инструменты -1992;
45. Мавлянова Замира – вокал –1992;
46. Асанкулова Эльвира – вокал – 1993;
47. Жакшылыков Талгар – вокал- 1993;
48. Думанаев Чоробек – актер -1994;
49. Бекболиев Эгемберди – актер -1994;

- 10
50. Дүйшөкеева Майрам – фольклор -1997;
  51. Асылбашев Мелис – режиссер-балетмейстер – 2001;
  52. Сыдыков Кубан – режиссер-балетмейстер – 2001;
  53. Акматова (Тумакова) Айзада – педагог- хореограф –2004;
  54. Иманалиев Элмирбек – фольклор – 2004;
  55. Акматалиев Сагынбек – КПР, оркестровое дирижирование – 2006;
  56. Борбиев Берадор – менеджер СКД – 2007;
  57. Каримов Султан – эстрада –2007;
  58. Иманалиева Айчурок – менеджер СКД -2010;
  59. Борбиев Нуртай – режиссер ТВ и РВ – 2011;
  60. Чалабаев Эгемберди – режиссер – 2016;
  61. Мамбетов Мурат – режиссер драмы – 2022.

Народные поэты Кыргызской Республики

1. Козукеев Раҳматилла – специальность «КПР, организатор-методист» – 1984;
2. Болгонбаев Азамат – фольклор – 2004;
3. Туткучев Аалы - фольклор – 2007.

Заслуженные артисты Кыргызской Республики

1. Баяков Фахридин – специальность «Хоровое дирижирование» –1971;
2. Касьянов Лев – струнные инструменты – 1972;
3. Бегентаева Раиса – вокал – 1972;
4. Ярош Любовь – вокал –1972;
5. Жээнбаева Гульмира – фортепиано – 1974;
6. Исмаилов Сапар – вокал – 1974;
7. Кайыпов Жолдубай – вокал – 1974;
8. Рыскулбеков Мukan - КПР – 1982;
9. Кулакматов Боромбай – народные инструменты- 1979;
10. Арунов Бакытбек – КПР – 1980;
11. Исманалиев Сайнбек – КПР – 1980;

12. Букалаев Камчыбек – КПР, оркестровое дирижирование – 1980;
13. Райимканов Анарвай – КПР, хоровое дирижирование – 1981;
14. Чокиев Турдубек – композиция – 1982;
15. Нургазиева Медергул – струнные инструменты – 1984;
16. Молдобаев Дуйшонбек – народные инструменты – 1985;
17. Эсенгулова Гульмира – хоровое дирижирование – 1985;
18. Байзакова Гульзат – КПР, хоровое дирижирование – 1989;
19. Рысалиев Шерик – народные инструменты – 1989;
20. Адракаев Совет – духовые инструменты – 1989;
21. Муратова Джамиля – хоровое дирижирование – 1992;
22. Кайыпов Өмурзак – фольклор – 1996;
23. Качкыналиев Улан – фольклор – 1998;
24. Назаренко Светлана – эстрада – 2001;
25. Бобкова Жанета – эстрада – 2001;
26. Мухаметшина Зарина – педагог-хореограф – 2003;
27. Овчинникова Елена – педагог-хореограф – 2003;
28. Мендебаиров Назым – режиссер драмы – 2003;
29. Агафонова (Кетова) Галина – актер театра и кино – 2005;
30. Кочорбаев Самат – фольклор – 2006;
31. Тукбулатова Светлана – педагог-хореограф – 2006;
32. Садыркулов Досмат – педагог-хореограф – 2007;
33. Сардарбеков Анарбек – менеджер СКД – 2012;
34. Тентимишов Болот – актер – 2017;
35. Тойгонбаева Гульнара – менеджер СКД – 2017;
36. Турдалиева Асель – режиссер ТВ и РВ – 2019;
37. Асаналиев Токтобек – менеджер СКД – 2020;
38. Кудайбергенов Борончу – менеджер СКД – 2022;

Заслуженные деятели культуры Кыргызской Республики

1. Малдыбаева Жылдыз – специальность «Композиция» - 1972;
2. Мырзабаев Асаналы – композиция – 1972;
3. Томотоев Төлөгөн – теория музыки – 1972;
4. Асанбаев Кенжегазы – композитор музыкoved – 1974;
5. Исаева Курмангазы – оркестровое дирижирование – 1974;
6. Орунтаев Табылды – народные инструменты – 1975;
7. Назарматов Даниял – музыкoved – 1976;
8. Тургунбаев Келдибек – режиссура – 1976;
9. Жекшенов Калыбек – народные инструменты – 1976;
10. Сарлыков Рафаэл – КПР, оркестровое дирижирование – 1976;
11. Асанкулов Осмонкул – вокал – 1976;
12. Чомоева Антонина – хоровое дирижирование – 1977;
13. Рагозин Геннадий – хоровое дирижирование – 1978;
14. Лузанова Екатерина – теория музыки – 1979;
15. Роменская Валентина – спец. фортепиано – 1979;
16. Урмамбетов Догдурбай – КПР, оркестровое дирижирование – 1979;
17. Абдуллаев Адылжан – композиция – 1980;
18. Алымкулов Бактыбек – народные инструменты – 1980;
19. Турсунязов Орозбек – композиция – 1981;
20. Тулобердиев Калыбек – КПР, организатор-методист – 1981;
21. Зарлыков Бактыбек – КПР, организатор-методист – 1982;
22. Джапаров Аманбек – режиссер театра – 1983;
23. Ниязалиева Сагынбұбұ – режиссер – 1987;
24. Бухман (Васильев) Леонид – КПР, организатор-методист – 1988;
25. Кунакунов Марис – КПР, организатор-методист – 1989;
26. Саламатов Тимур – композиция – 1989;
27. Турумбаева Чолпон – народные инструменты- 1991;

28. Латыпова Сырга – рук. хореографич. коллектива – 1997;
29. Зайнидин уулу Улан – актер – 2000;
30. Касымова Мария – педагог-хореограф – 2001;
31. Оросулбаева Асылбубу – педагог – хореограф – 2001;
32. Латыпов Эрик – рук. хореографического коллектива – 1997, педагог- хореограф – 2008.

Доктора наук

1. Орозалиев Эрик Садыкович – специальность «Народные инструменты» - 1971 – доктор философских наук;
2. Чотонов Мамашарип Мамытович – КПР, организатор-методист - 1992 – доктор экономических наук.

Кандидаты наук

1. Жутанова Малика – 1971 – специальность «Хоровое дирижирование» – кандидат педагогических наук;
2. Надыршина Клара – 1973– спец. фортепиано – кандидат искусствоведения;
3. Крестьянов Анатолий – 1974 – КПР, оркестровое дирижирование – кандидат педагогических наук;
4. Жецинский Александр – 1976 – теория музыки – кандидат искусствоведения;
5. Арзыкулова Анара – 1976 – спец. фортепиано – кандидат педагогических наук;
6. Субаналиев Сагынаалы –1977 – теория музыки – кандидат искусствоведения;
7. Лузанова Екатерина – 1979 – теория музыки – кандидат искусствоведения;
8. Тулобердиев Калыбек – 1981 – КПР, организатор-методист – кандидат педагогических наук;
9. Хожамуратов Айдарбек – 1981 – КПР, организатор-методист – кандидат педагогических наук;

10. Иманбаева Чолпон –1983 – спец. фортепиано – кандидат педагогических наук;
11. Муратбек Касей – 1988 – народные инструменты – кандидат культурологических наук;
12. Жакыпов Кубатбек – 1990 – КПР, оркестровое дирижирование – кандидат педагогических наук;
13. Сарбашев Эркинбай – 1993 – народные инструменты – кандидат юридических наук;
14. Челпакова Сабийра – 2006 – СКД, менеджер – кандидат педагогических наук.

СТРУКТУРА КГУКИ

- Ученый совет, Ректорат, проректоры, учебная часть, факультеты, учебно вспомогательный состав (УМО, ОМК, студенческий совет, библиотека, читальный зал, студия звукозаписи, компьютерный класс).
- Административно – управленческий состав: бухгалтерия, отдел кадров, канцелярия.
- Общественные организации: профсоюз, попечительский Совет.

Факультет Социально – культурной деятельности

Кафедры:

- Социально – культурная деятельность
- Социально – гуманитарные дисциплины
- Хореография
- Язык и литература
- Физическая культура

Факультет Музыки:

Кафедры:

- Хоровое дирижирование
- Оркестровое дирижирование
- Музыка и пение
- Эстрада
- Фольклор и традиционная музыка
- Музыкально – теоретические дисциплины
- Общее фортепиано

Факультет Театра

Кафедры:

- Режиссура и актерское мастерство

Факультет Кино и телевидения

Кафедры:

- Кино
- Режиссура ТВ и РВ
- Кинооператорство

Факультет заочного обучения, повышения квалификации и переподготовки кадров

Являясь государственным высшим учебным заведением КР; университет осуществляет подготовку специалистов с высшим образованием и реализует профессиональные образовательные программы послевузовского и дополнительного обучения по следующим направлениям и специальностям:

- Актерское искусство (актер драмы, кино, кукольного театра);
- Режиссура (по областям применения – режиссер драмы, ~~кино~~ телевидения и радио);
- Педагогика хореографии;
- Звукорежиссура (по областям применения);
- Кинооператорство (кинооператор, телеоператор);
- Художественное образование;
- Театроведение;
- Киноведение;
- Литературное творчество;
- Социально – культурная деятельность.

Специальность «Социально культурная деятельность» подразделяется на следующие специализации:

- Менеджер хореографического коллектива;
- Менеджер социально – культурной деятельности;
- Менеджер хорового коллектива;
- Менеджер оркестра народных инструментов;

- Менеджер эстрадного ансамбля, солист;
- Менеджер эстрадно – духового оркестра;
- Менеджер фольклорно-этнографического ансамбля.

На факультете осуществляется дополнительное профессиональное образование: а) курсы повышения квалификации работников культуры и искусства по направлению "Социально-культурная деятельность" и б) курсы повышения квалификации в Высшей школе киноискусства и телевидения на базе кафедры «Кино», с выдачей документа собственного образца.

Учебно – методическая и научно – исследовательская деятельность

Учебно – методическая работа преподавателей КГУКИ им. Б.Байшеналиевой охватывает несколько направлений: подготовка учебников, учебно-методических пособий, разработка и утверждение рабочих программ, Государственных образовательных стандартов, которые были утверждены Ученым советом КГУКИ и МОН КР по специальностям: «Социально – культурная деятельность», «Актерское искусство», «Режиссура» (по областям применения), «Кинооператорство», «Звукорежиссура» (по областям применения), «Художественное образование», «Педагогика хореографии», «Театроведение», «Киноведение», «Литературное творчество», разработка и внедрение рекомендаций по оптимизации самостоятельной работы студентов, составление программ и учебно-методических комплексов (УМК) по дисциплинам, рецензирование учебников, статей и другой продукции.

В рамках реализации стратегии развития КГУКИ в 2020 и 2021 гг. участвовал в рейтинге вузов Кыргызской Республики, проводимом Независимым Агентством аккредитации и рейтинга (НААР) г. Нур-Султан, Казахстан. Цель участия КГУКИ в независимом рейтинге вузов Кыргызской Республики - оценить конкурентоспособность образовательных услуг, расширить привлекательность для работодателей, повысить имидж и эффективность деятельности КГУКИ, привлечь большое количество обучающихся, демонстрировать динамику роста качества образовательных программ.

В этом рейтинге КГУКИ занял первое место среди вузов КР, реализующих программы в области культуры и искусства. Так же первое место заняли программы КГУКИ «Социально-культурная деятельность», «Актерское искусство», о чём получены соответствующие сертификаты. В 2020 году 20 преподавателей

КГУКИ вошли в ТОП-30 рейтинга ППС, входящего в рейтинг вузов КР (НААР).

Профессорско-преподавательский состав КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой сформирован в соответствии с требованиями МОиН КР и располагает компетентным персоналом, имеющим профессиональный опыт для работы с обучающимися. Преподаватели обладают полноценными знаниями и пониманием преподаваемого предмета, необходимыми умениями и опытом для эффективной передачи знаний в рамках учебного процесса, а также для организации обратной связи по поводу качества их преподавания.

В 2020-2021 учебном году КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой успешно прошел независимую программную аккредитацию по 7 осуществляемым направлениям и специальностям.

Обеспечение и повышение уровня научно-исследовательской деятельности является стратегической задачей развития КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой на современном этапе. В соответствии с профилем вуза, а также с планом НИР университета, большинство научных исследований в КГУКИ выполняются в области искусства и культурологических наук. Спектр исследований, которые проводятся сегодня в КГУКИ, широк – от истории искусства и культуры, экономики культуры, формирования и развития искусства и культуры до социально-культурных и гуманитарных наук Кыргызстана. Научно – исследовательская работа ведется преподавателями на кафедрах университета, объединенных единой тематикой исследования: «Кыргызская музыкальная культура», «Театральное искусство», «Социально – культурная деятельность» «Этнофилософия и искусство».

Сегодня в университете успешно работают 5 докторов наук, 11 кандидатов наук. Ученые КГУКИ участвуют в международных, республиканских конференциях, публикуются в ведущих научных изданиях, входящих в РИНЦ, SCOPUS и др.

Каждый преподаватель вносит вклад в развитие научного потенциала кафедры, проходя различные курсы повышения квалификации, выпуская научные статьи, учебные пособия, участвуя в конференциях и круглых столах, посвященных проблемам культуры и искусства. 21 преподаватель университета, являются аспирантами, соискателями и активно занимаются работой над диссертацией.

В КГУКИ издается научный журнал «Вестник культуры и искусства». Все изданные номера журнала доступны в архиве на сайте КГУКИ.

Студенты КГУКИ им. Б.Бейшеналиевой активно участвуют в научно-исследовательской работе. Каждый год под руководством профессорско-преподавательского состава кафедр проводятся научно-практические конференции для студентов факультетов по различной тематике. Студенты часто выступают на международных и республиканских фестивалях, конкурсах, симпозиумах, по итогам их многие стали победителями, лауреатами и дипломантами.

Так как Кыргызский государственный университет культуры и искусств им. Б.Бейшеналиевой, является творческим учебным заведением, научная деятельность студентов обязательно связана с творчеством, поэтому творчество студентов можно назвать самостоятельной научно-творческой деятельностью.

Каждый год, чтобы поднять научный и профессиональный уровень преподавателей и студентов в университете, с целью улучшения интеграции научных исследований – проводятся теоретические, научно – практические конференции, семинары, круглые столы, научно – исследовательские работы.

Научно – исследовательская работа ведется преподавателями на кафедрах университета, объединенных единой тематикой исследования: «Кыргызская музыкальная культура», «Театральное искусство», «Социально – культурная деятельность», «Этнофилософия и искусство».

Воспитательная работа

Воспитательная работа в университете построена с учетом его профиля. Поэтому основными механизмами воспитательного воздействия на сознание студенческой молодежи являются культурно - массовые мероприятия, приобщение ее к этническим ценностям, патриотизм, нравственное совершенство личности молодого человека, сохранение и развитие национальной культуры, толерантность, уважительное отношение к культурам других народов.

Деканаты и кафедры обеспечивают профессиональным и социальным опытом, в дополнение к качественному образованию, практические навыки и управление. Также совместно с комитетом молодежи, с помощью процессов самоорганизации и самоуправления содействуют их развитию, способствуют образовательному процессу, развитию новых навыков.

КГУКИ выполняет для развития студентов как гармоничной личности, призыв к патриотизму, и оттачивание профессионализма для развития важных социальных функций.

Присоединение учебного заведения в инновационную сферу деятельности в университете:

- разработана практико – ориентированная система обучения;
- совместные научно – исследовательские и учебные мероприятия преподавателей и студентов кафедры;
- принимают участие в конкурсах на получение грантов;
- в целях улучшения условий жизни студентов в общежитиях, обеспечивают жильем в комнатах, оказывают материально – техническую помощь;
- открыта страничка на Facebook сети;

- открыта Сайт университета; каждую неделю студенты показывают и анализируют свои фильмы;
- для творческого стимула преподавателям и студентам ежегодно вручаются призы по номинациям «Лучший режиссер», «Лучший звукорежиссер», «Лучший оператор», «Лучший дебют», «Лучший сценарий», «Лучший продюсер», «Лучший фильм»;
- ежегодно проводятся студенческие научно – практические конференции на тему «Актуальные вопросы социально – культурной деятельности»;
- успешно работает клуб «Жаш калемгер», объединяющий творчески одаренных студентов.

Воспитательная работа КГУКИ, связанная с изменением состояния образования молодежи, считается особенно важной в развитии стратегического ресурса, основанного на принятом Ученым совете «Этического кодекса преподавателей, сотрудников и обучающихся». Непосредственная цель его укрепление и развитие духовно-нравственных основ учебно-педагогической, научной, воспитательной и организационной деятельности Университета, содействующей повышению уровня мотивации преподавателей, работников и студентов, обеспечению ими сознательной поддержки реализации основных программ развития и деятельности университета, направленных на улучшение качества подготовки специалистов, повышение престижа и конкурентоспособности КГУКИ в образовательном пространстве.

Сотрудничество с организациями и учреждениями, производственно - педагогическая практика студентов

Задача подготовки кадров культуры и искусства в современных условиях требует особого внимания не только к анализу социальных процессов, но и совершенствованию самой системы обучения: учета новых факторов при разработке государственных образовательных стандартов, модели

специалистов, методического обеспечения учебно – воспитательного процесса.

Главная цель - повышение творческой активности студентов, воспитание у них инициативы, самостоятельного мышления, повышение их заинтересованности в добросовестном усвоении знаний и навыков.

В КГУКИ им. Б.Бейшеналиевой осуществляется связь с производством в нескольких направлениях:

- Сотрудничество с организациями и учреждениями;
- Организация производственной практики студентов в учреждениях культуры и искусства.

Осуществляется творческое сотрудничество с театрами, телевидением, киностудией, филармонией, а также со средними специальными и общеобразовательными учебными заведениями.

Прием на режиссерские и актерские курсы осуществляется по заявкам театров республики с учетом их кадровых потребностей. После окончания университета выпускникам гарантирована работа в этих театрах. Выпускниками университета укомплектованы творческий состав областных и городских театров: гг. Каракол, Талас, Нарын, ТЮЗ, кукольный театр, «Учур», кыргызский и русский драматические театры.

Дипломные спектакли выносятся на суд зрителей и включаются в репертуар данного театра. Практика показывает, что такое сотрудничество взаимовыгодно и театрам, и университету, и студентам.

Студенты музыкальных специальностей имеют непосредственные связи с деятельностью фольклорно – этнографического ансамбля «Камбаркан», оркестром кыргызских народных инструментов им. К. Орозова Кыргосфилармонии им. Т.Сатылганова, хором Кыргызского Национального театра оперы и балета им. А.Малдыбаева. Кыргызской телерадиокорпорацией и киностудией «Кыргызфильм», предоставляют студентам, обучающимся кинорежиссуре, звукорежиссуре, кинооператорству

свои материально – технические базы для их профессионального обучения.

Производственно - педагогическая практика студентов осуществляется на 3-5 курсах на основании Положения «О порядке проведения практик КГУКИ им. Б.Бейшеналиевой», отделом практики и карьеры разработаны программы учебно-ознакомительной, производственной и преддипломной практики, утвержденные на Ученом Совете. Студенты проходят практику в учреждениях культуры, в театрах, в киностудиях, общеобразовательных школах, дошкольных учреждениях, в центрах культуры и досуга, в центрах защиты детей и реабилитационных учреждениях и др.

Связь с выпускниками

Особое значение университет уделяет вопросу трудоустройства и оказанию методической, практической помощи выпускникам. После окончания университета на торжественном выпускном вечере вместе с напутствиями и пожеланиями, каждому выпускнику вручается карточка обратной связи. В карточке обратной связи выпускник после трудоустройства указывает адрес, место работы и занимаемую должность и высыпает ее в адрес деканата.

Каждые пять лет проводятся встречи выпускников. На этих встречах выпускники рассказывают и делятся впечатлениями о своей работе.

В рамках "Клуба интересных встреч" приглашаются выпускники разных лет, где они в неформальной дружеской обстановке беседуют со студентами об успехах, достижениях, проблемах в своей профессии. Делятся секретами профессиональной деятельности, на что нужно обратить внимание в ходе учебного процесса. Эти встречи выпускников со студентами дают большой толчок в качественном освоении своей будущей

профессии.

В процессе выезда преподавателей университета в различные регионы республики по вопросу профориентации молодежи организуются встречи с выпускниками на местах. В отделах культуры преподавателями также собирается информация о выпускниках университета, работающих в данном регионе.

Для осуществления качественной подготовки выпускников, интеграции обучения с профессиональной сферой деятельности будущих специалистов, содействия трудоустройству выпускников и отслеживанию их карьеры в КГУКИ функционирует отдел практики и карьеры.

Трудоустройство рассматривается в КГУКИ как один из критериев качества образования, как обратная связь с рынком труда. Анализ производится каждый год, результаты используются для оценки программы.

Для организации работы с выпускниками действует Ассоциация выпускников КГУКИ.

Международное сотрудничество

КГУКИ им. Б.Бейшеналиевой осуществляет творческие контакты с рядом высших учебных заведений зарубежных стран, среди которых – Корейский национальный университет искусств, Ланкаширский университет (Британия), Таджикский институт искусств, Казахская национальная консерватория им. М.Ашрафи, Узбекский государственный институт искусствознания им. Хамзы, Российская академия театрального искусства (ГИТИС им. А.В.Луначарского), Московский государственный университет культуры, Санкт – Петербургский государственный университет культуры им. Н.К.Крупской, Российская музыкальная академия им. Гнесиных, Казахский государственный женский педагогический университет, Уфимский Государственный университет экономики и сервиса, Университет “Туран” г. Алматы, Уфимская

государственная академия искусств им. З. Исмагиловой, Чувашский государственный институт культуры и искусства, Университет искусств (Тегеран, Иран), Исследовательский центр «Манас» Ассоциации художников-литературоведов Китайской Народной Республики, Синьцзян, Алтайский государственный университет, Екатеринбургский государственный театральный институт, Красноярский государственный институт искусств, Университет культуры г. Стамбул (Турецкая Республика), Кемеровский государственный институт культуры, Хабаровский государственный институт культуры, Казанский государственный институт культуры, Восточно-Сибирский государственный институт культуры им. Д. Хворостовского, Российский научно-исследовательский институт культурного и природного наследия имени Д.С.Лихачева, Казахский национальный педагогический университет им. Абая”, Таразский региональный университет им. М.Х. Дулати (Казахская Республика).

В 2017 году КГУКИ им. Б. Бейшеналиевой вошел в состав Содружества азиатских учреждений образования в сфере культуры.

Эти контакты имеют разнообразные формы. Стремясь к углублению двустороннего сотрудничества в области образования, стороны осуществляют сотрудничество в следующих направлениях:

1. Между ВУЗами проходит обмен информацией и документацией по системе высшего профессионального образования в области культуры и искусства, о реформах и новых образовательных технологиях, учебно – методическими материалами;

- организация и совместное проведение семинаров, конференций и других мероприятий.

2. Осуществляется сотрудничество в форме эквивалентного обмена студентами на полный и неполный курс обучения;

- профессорско – преподавательским составом для чтения лекций в соответствии с договоренностью между сторонами.

3. В рамках обмена научно – педагогическими работниками для проведения совместных исследований, представляющих взаимный интерес.

Преподаватели КГУКИ систематически повышают свой профессиональный уровень участвуя в работе и подготовке семинаров, конференций, круглых столов, жюри, различного рода региональных смотрах – конкурсах, а также в качестве председателей Государственных аттестационных комиссий в ВУЗах культуры и искусства Центральной Азии и Казахстана, а также ближнего зарубежья.

Кафедра социально – культурной деятельности

Кафедра социально-культурной деятельности (заведующая Бейшеналиева М.И.), является ведущим на факультете социально-культурной деятельности и готовит высококвалифицированных менеджеров социально-культурной деятельности. Кафедра всегда решала общие задачи подготовки специалистов, способных руководить процессом формирования культурной среды, вовлекать людей в мир культуры, формировать повседневную культуру различных групп населения.

Подготовка по направлению «Социально-культурная деятельность» – одно из самых востребованных направлений. Согласно научным прогнозам, потребность в специалистах в социокультурной сфере будет постоянно расти.

Кафедра социально-культурной деятельности (далее СКД) является первой кафедрой университета. Была организована в 1967 году в структуре факультета культурно-просветительской работы и подготавливали специалистов «Организатор-методист культурно-просветительской работы».

Первым заведующим кафедрой был народный артист КР, композитор Жаныбеков А. В то время кафедра включала в себя не только специализацию по культурно- просветительной работе, но и руководство самодеятельными хоровыми и оркестровыми коллективами. С организацией факультета из состава кафедры выделяются самостоятельные вузовские подразделения - кафедры хорового дирижирования и народных инструментов. Затем, в 1985 году с открытием кафедры «Режиссуры и актерского мастерства» подготовка руководителей театральных коллективов и режиссеров массовых представлений стали осуществляться на этой кафедре.

В развитии кафедры внесли свой вклад и вложили много труда, сил, энергии профессора и доценты Будайчиев Б.Д.,

Эшимбеков К.Э., Баякунов О.Б., Жунусова С.П., Молдобаев Ж.А.,
Степанов А.Н., Газин В.А., Курманова Н. К., Тулобердиев К.К.

За годы работы название кафедры, направление работы и квалификация выпускников претерпели несколько изменений. С 2001 года кафедра готовит выпускников «Менеджер социально-культурной деятельности» на основе государственного образовательного стандарта в рамках новой специальности «Социально-культурная деятельность».

За годы работы кафедра выпустила более 1000 специалистов, работающих не только в нашей республике, но и за ее пределами.

Выпускники кафедры социально-культурной деятельности отличаются: организаторскими, психолого-педагогическими, ораторскими, коммуникативными и сценарно - режиссерскими способностями, знанием правовых основ и экономики деятельности учреждений культуры в рыночных условиях, навыками работы с людьми, стимулированием их творческой активности, разработкой и внедрением эффективных технологий социально-культурного творчества.

В условиях значительных социальных изменений усиливается потребность общества в привлечении менеджеров социально-культурной деятельности. Большую роль в деятельности профессиональных и самодеятельных творческих организаций и учреждений играет менеджер социально-культурной деятельности. При этом он действует в двух аспектах: организатор творческой деятельности в культуре и создатель ее ценностей. В этой связи кардинально меняется его общее направление, при этом особое значение приобретает управленческая, социологическая и экономическая подготовка.

Специализация менеджера социально-культурной деятельности заключается в осуществлении следующих функционально-должностных видов деятельности: заведующий отделами культуры, менеджера администратора всех уровней, менеджера клубных

учреждений, парков культуры и отдыха, кинотеатров, центров досуга, народного творчества, туристических и молодежных центров,

центров социальной реабилитации, театрально-зрелищных учреждений, государственных, частных и коммерческих учреждений социокультурного типа. Большое значение в подготовке специалистов такого уровня отводится профессиональной компетентности членов кафедры, кафедра социально-культурной деятельности на сегодняшний день укомплектована лучшими выпускниками разных годов.

За годы деятельности кафедры социально-культурной деятельности была создана признанная научная школа, которая в течение длительного времени проводит на должном уровне научно-исследовательскую деятельность. На смену бывшим ученым пришли новые доктора и кандидаты в области экономических, социальных и педагогических наук. Преподаватели кафедры активно занимаются научно-исследовательской работой, большинство из них - научные соискатели и аспиранты. На базе кафедры ежегодно организуются конференции, научно-практические конференции, семинары, круглые столы, открытые лекции и творческие встречи с различными деятелями культуры на международном, городском и университетском уровнях. В

настоящее время кафедра СКД располагает профессорско-преподавательским составом с большим опытом учебной, научно-исследовательской и художественно-творческой работы. В лучших педагогических традициях, сложившихся за 55-летний период, успешно работают и передают свои знания студенческой молодежи такие талантливые преподаватели, как Бейшеналиева М.И., Чотонов М.М., Тулобердиев К.К., Джолдошбекова С.А., Касымалиева Г.М., Турдалиева А.А., Мендебаиров Н.К., Жумашов Т.О., Асангазиева М.Б., Келдибекова Н.К., Тулобердиева А.К., Алмазбекова А.Ж., Айдарбеков А.А., Жээнбекова А.Ж., Майжанова Б.Дж., Касеинов Ж.А. Их научно-исследовательская и научно-методическая

деятельность направлена прежде всего на повышение эффективности подготовки высококвалифицированных специалистов, разработку актуальных проблем культуры и социально-культурной деятельности.

Кафедра хореографии

Кафедра хореографии была открыта в соответствии с постановлением коллегии Министерства культуры Кыргызской Республики от 18 мая 1992 года с очным и заочным обучением по трем специальностям: «Режиссер-балетмейстер», «Педагог-хореограф» («бальный танец») и «Руководитель танцевального коллектива» («Менеджер хореографического коллектива»). В начале кафедру руководил академик общественной академии КР, доктор искусствоведения, профессор Уразгильдеев Р.Х.

С момента основания кафедры, ее преподавательский состав пополнился высококвалифицированными специалистами. В числе первых преподавателей были народные артисты КР, профессора - Левченко И.Е., Сарбагышов У.О., заслуженный деятель культуры КР Абдужалилов С.Д., плодотворно работавшие в свое время. На протяжении многих лет свою деятельность на кафедре осуществляли видные деятели, лауреаты всесоюзных фестивалей, дипломанты международных конкурсов - Литовская Т., Борбиеva Л., К. Синюкова К., Малышева И., Аксенова Н. Первые выпускники кафедры хореографии-народные артисты КР, лауреат международных премий - Асылбашев М., Садыков К., Тукбулатова С., заслуженные артисты КР Тумакова А. и Д. Садыркулов.

В настоящее время кафедрой хореографии руководит Сатыбалдиев Э.К.. В состав высококвалифицированного преподавательского коллектива входят: Овчинникова Е., Апарина Ю., Садыркулова С., Маженова З., Садыбакасова Ж. Основными задачами кафедры являются предоставление студентам качественного образования, улучшение и сохранение материальной

базы кафедры, обеспечение кафедры методическими материалами. Особое внимание кафедра уделяет повышению качества образования студентов. Педагогами созданы специальные учебные программы по каждому специальному предмету, преподаваемому на кафедре хореографии. Например, «Композиция и танцевальная постановка», «Теория и методика обучения классическим танцам», «Теория и методика обучения сценическим танцам», «Теория и методика обучения танцам, отражающие историю и быт», «Этнография и фольклор кыргызского народа», «Сценическое оформление танца и костюма», «Теория и методика преподавания дуэтно-классического танца», «Образцы хореографических танцев», «Образцы хореографического наследия», «Танцевальный репертуар», «Теория и методика работы с хореографическим коллективом», «Режиссура и актерское мастерство», «История хореографического искусства», «История театра», «Грим», «Теория и методика преподавания кыргызского танца» и др.

Все вышеперечисленные программы адаптированы для студентов очных и заочных отделений с учетом особенностей специальностей: «Менеджер хореографического коллектива», «Педагог – хореограф».

Выпускники кафедры трудятся в Кыргызстане, Казахстане, России, Таджикистане, Мексике, Канаде и других странах.

Кафедра социально-гуманитарных дисциплин

Кафедра социально-гуманитарных дисциплин начала работать в 1967 году как общеобразовательная теоретико-гуманитарная база для подготовки наиболее востребованных в системе культуры республики высококвалифицированных кадров. Значительно окрепла и выросла кафедра за период, когда заведующими работали профессора Асанкулов К.А., Омурзаков С.О., Садыков А.Ж., Иваков А.Н., Саркеев Ж.С. и Жапаров Д.С. В числе первых

педагогов кафедры были известные в республике люди с большим педагогическим и методическим опытом: доценты Вольтер Г.А., Поляков И., которые имели высокий авторитет среди студентов.

Кафедра возглавляемая в период работы кандидата философских наук, профессора Д.С. Жапарова неустанно работала для обеспечения научно-методической литературой и организации научно-исследовательской работы преподавателей и студентов. Преподаватели кафедры проводят научно-исследовательскую работу, относящуюся к специальностям вуза. Поэтому основной целью кафедры является организация проведения учебно-методической и научно-исследовательской работы в области социально-гуманитарных дисциплин. В настоящее время кафедру социально-гуманитарных дисциплин возглавляет отличник культуры, и.о. доцента Жумалиева Ч.К. В настоящее время она работает над кандидатской диссертацией «Политические утопии и антиутопии в национально-государственном строительстве Кыргызстана». Другой старший преподаватель кафедры Сейталиева Н.Т. работает над кандидатской диссертацией «Философские темы в творчестве Арстанбека Буйлаша уулу».

Преподаватели кафедры социально-гуманитарных дисциплин наравне с проведением учебно-педагогической деятельности, в целях повышения педагогического мастерства активно участвуют на конференциях, семинарах, тренингах и других мероприятиях, имеют сертификаты.

Кафедра языка и литературы

Кафедра существует со дня открытия университета. Проводит активную и многогранную деятельность по воспитанию и обучению молодежи. Кафедрой руководит Чекеева Б.С.

В становлении и развитии кафедры языка и литературы большой вклад внесли лучшие специалисты, любящие свою профессию - доцент Озмитель В.И. (первый заведующий кафедрой),

профессоры Касымова Б.К. (кандидат филологических наук), Эмих К.Н. (доктор педагогических наук), отличники образования и культуры КР, доценты Алтымышбаева С.Дж., Иманкулова Н.С., старшие преподаватели Сарпекова С.Н., Мелихова Л.П., Иващенко Н.И.

Преподаватели кафедры языка и литературы проводят следующие уроки: кыргызский язык, русский язык, английский язык, кыргызская литература, русская литература, мировая литература.

Кафедра была создана при открытии учебного заведения. В связи с провозглашением суверенитета Кыргызской Республики, появилось необходимость более серьезного обучения языкам (kyргызский, русский, английский). Особое внимание при обучении языкам уделяется познавательно-практическим заданиям: словарные, творческие, письменные, объяснительные, по истории языка, индивидуальные и групповые и т.д. Задача кыргызской и мировой литературы состоит в том, чтобы познакомить студентов с основными этапами истории развития кыргызской и мировой литературы, дать представление о творчестве выдающихся писателей, их наиболее значимых произведениях.

На протяжении многих лет в развитие кафедры языков и литературы внесла свой вклад Иманкулова Н.С., кроме своей преподавательской деятельности, она активно принимает участие в республиканских, международных научно-практических конференциях, тренингах, семинарах и совещаниях. Помимо этого, сделаны лингвистические исследования кыргызского и русского языков, выпущен в свет ряд учебных пособий.

На кафедре ведёт свою преподавательскую и научную деятельность преподавательский состав. Это доценты кафедры Н.С. Иманкулова, Н. Чудобаева; старшие преподаватели Г.А. Анарбаева, Б.С. Чекеева, кандидат филологических наук М.М. Расулова; преподаватель С.А. Аманова.

Наряду с осуществлением учебно-педагогической деятельности, преподаватели кафедры занимаются просветительской деятельностью, участвуют в различных конференциях, семинарах с целью повышения своего педагогического мастерства. Все преподаватели ежегодно посещают курсы повышения квалификации и после завершения получают сертификаты о повышении квалификации.

В настоящее время преподаватели кафедры проводят научно-исследовательские работы по вопросам трилингвистического языка в фонетико-фонологической, грамматической и лексической аспектах. Преподаватели кафедры готовят свои учебно-методические работы по кыргызскому языку, русскому языку и английскому языку.

Кафедра физической культуры

Кафедра физического воспитания функционирует со дня открытия института искусств 1967 года, а ее первым заведующим был мастер спорта СССР по вольной борьбе, кандидат биологических наук, профессор Абакаров А.М.. Он проработал много лет и своей плодотворной работой способствовал коренному развитию кафедры. Под его руководством на кафедре велась научно-исследовательская работа, по результатам исследований были напечатаны и изданы монографии.

Со дня основания кафедры вели свою плодотворную преподавательскую деятельность высококвалифицированные специалисты Кирал В.В., Арямкина И.С., Иващенко Ю.Т. Много лет на кафедре проработали Шнайдер А.А. (канд. пед. наук), Исаков В.И., Дюжев А.С., Сивой В.В .

В настоящее время кафедрой физического воспитания руководит и.о. доцента Маматкулов А.А. На кафедре работают опытные преподаватели с большим педагогическим стажем: Кирал В.В. (С 1973 года по настоящее время), Алсайтов О.О. (мастер

спорта СССР по самбо), а также доктор педагогических наук, профессор Анаркулов Х. Ф., кандидат педагогических наук, доцент Айбалаев А. Дж. и Балтабаев О. С.

Студенты университета, помимо активного участия в занятиях по физической культуре, занимают призовые места в республиканских и городских соревнованиях по футболу, волейболу, шахматам, национальным играм и соревнованиям.

Для студентов созданы условия для посещения занятий, построена спортивная площадка и оборудована необходимыми спортивными тренажерами. В процессе обучения студенты успешно осваивают несколько видов спорта.

Преподаватели кафедры активно участвуют в различных семинарах, тренингах, круглых столах и конференциях, организуемых в общественной, культурной и спортивной сферах.

Преподаватели кафедры прилагают много усилий для привлечения к занятиям физической культурой не только студентов, но и преподавателей и сотрудников. Например, на первенство университета, которое проводится ежегодно весной и осенью, проводится марафон, в котором активно участвуют руководство, преподаватели и студенты, завоевывая призовые места.

Кафедра оркестрового дирижирования

Кафедра народных инструментов была одной из первых кафедр открытого в 1967 году Кыргызского государственного института искусств. С целью подготовки высококвалифицированных специалистов, обладающих музыкально-исполнительским искусством, в 1971 году при кафедре было создано специальное отделение для дирижеров, исполнителей и педагогов-солистов народных оркестров.

С момента открытия кафедры ее возглавляли известные деятели кыргызского искусства и культуры Лопченко Н.А. (1967-

1971), Феферман Б.В. (1971-1986), Фебенчук Ю.И. (1986-1988), Федоров С.В. (1988-1992), Токтоналиев Ш.Т. (1992-1993), Асакеев А.А. (1993-2007).

Неоценимый вклад в подготовку высококвалифицированных специалистов внесли видные педагоги Кыргызстана: Феферман Б.В., Давлесов Н., Асакеев А.А., Тагаев К., Исабаев Ч., Токтоналиев Ш.Т., Сурцуков В.В., Логиненко А.Л., Гаврилов С.А., Халин В.В., Мураталиев Т., Султанмамытов Ж.С., Томотоев Т., Гуцал Л.С., Агваньянц Л.М., Сыдыкова А.А.

В настоящее время кафедрой руководит заслуженный деятель культуры КР, доцент Турумбаева Ч.М.. В преподавательский состав кафедры оркестрового дирижирования входят: доценты кафедры – Турумбаева Ч.М., Жихарев В.В., Алымкулов Б.Т.; народные и заслуженные артисты КР -Жумакунов Р., Кулакматов Б.Ж., Рысалиев Ш., Мурат Касей (кандидат культурологических наук); старшие преподаватели - Дудников А.Б., Шаршебаев А.Ч., лауреат международного фестиваля, отличник образования и культуры Жунушов Р.О., молодые специалисты - Касымова З., Марасулова Т. Казыева С.М, Кадыркулова П.О., Самарбекова Н.М., концертмейстеры - Макаров А., Северина Э.В. Сейтахматова Б.

Кафедра уделяет большое внимание учебно-методической работе, воспитательной и творческой деятельности, формированию высоко квалифицированных специалистов.

На базе кафедры ежегодно организуются научно-практические конференции, семинары, круглые столы, открытые лекции и творческие встречи с различными деятелями культуры на международном, городском и университетском уровнях.

Количественно растущий состав кафедры из года в год способствует повышению общего объема и качества методической, творческой и научно-исследовательской работы.

Кафедра хорового дирижирования

Кафедра хорового дирижирования была создана в 1967 году при открытии Кыргызского государственного университета культуры и искусств (КГУКИ), ранее (КГИИ). Кафедра готовит высококвалифицированных руководителей академического хорового коллектива. Студенты в процессе обучения приобретают теоретические и практические знания, необходимые для деятельности хормейстера.

В становление и развитие кафедры внесли большой вклад и плодотворно работали: народные артисты Кыргызской Республики Юсупов С.Ю., Алиев К.А.; профессора Абдылдаев О., доценты Мамбеталиев Б.С., Мамбеталиева М.И., Сатиев Т.С., Укурчинов А.У.

В нынешнем составе кафедры более сорока лет работают отличники образования и культуры КР, доценты кафедры К. Нурматов.Н., Бруг Л.П., Хохлова Н.И., старший преподаватель Бадина Я.И. и молодые преподаватели Усеинова Г.У., Каримов Э.М., Кубанычев Д.К.

Кафедрой хорового дирижирования руководит заслуженный деятель культуры КР, доцент Нурматов К.Н. На кафедре работают преподаватели-аспиранты, повышающие свой профессиональный уровень. Помимо учебно-методической деятельности, педагоги занимаются и научно-исследовательской работой. Бругом Л.П. выпущено 10 монографий и три учебных пособий, написанных хормейстерами по их творчеству. Кафедра хорового дирижирования поддерживает постоянные творческие связи с другими музыкальными учреждениями Кыргызстана, России и другими странами СНГ.

Преподаватели кафедры повышают свой уровень образования в аспирантуре и ассистентурах. Помимо преподавательской деятельности, занимается обработкой народных

и авторских песен (Нурматов К.Н.) для хора. Бруг Л.П. автор 10 монографий по творчеству хормейстеров и трех учебных пособий.

Кафедра хорового дирижирования поддерживает постоянные творческие связи с Кыргызстаном, Россией и другими странами СНГ.

Преподаватели кафедры принимают участие в конференциях с докладами по вопросам и тенденциям развития мировой педагогики.

Выпускники кафедры осуществляют преподавательскую деятельность в учреждениях культуры, средних профессиональных учебных заведениях, руководят хорами, вносят большой вклад в развитие хорового искусства республики.

Кафедра традиционной музыки и фольклора

В первые годы независимости на первый план вышла необходимость обучения, познания традиционных музыкальных искусств, потребность в специалистах в этих областях, в 1993 году в институте искусств им. Бюбусары Бейшеналиевой была основана кафедра традиционной музыки и фольклора, с тех пор она готовит талантливых молодых людей, которые хотят заниматься традиционным музыкальным искусством нашего народа. На данной кафедре имеются классы дастанства, акынского творчества, пения и инструмента, которые охватывают все жанры устного профессионального искусства.

Сначала кафедрой руководил известный кыякист Кадыrbай Тагаев, позже кандидат искусствоведения, фольклорист Сагынаалы Субаналиев, затем заслуженный артист КР Кочорбаев Самат Батыркулович, а сейчас ее возглавляет Бектурганов Калыс Сагынбаевич.

С момента создания кафедры, в первые десятилетия в становление кафедры внесли большой вклад такие мастера как: народные артисты КР Давлесов Н. Тентимишов А., Усенбаев З.

Джумабаев Э. Табалдиева Н. Полотов У. Султанмамытов Ж. Джумалиев С. Джумакунов Р., Аманова Р. Эти имена неотделимы от истории кафедры.

В настоящее время на кафедре работают двадцать пять опытных профессиональных мастеров и молодых преподавателей: народный артист КР, доцент Джумалиев С., доктор искусствоведения, профессор Дуйшалиев К.Ш., заслуженные артисты КР Кочорбаев С.Б., Кулакматов Б.Ж., Качкыналиев У., отличники культуры – Султанбеков К., Осконбаева Э., Карыпова М., Таштаниалиева К., Тумонбаева Н., Кыштобаев М., Усенбек уулу Э., Отунчиев А., Бекишов К., преподаватели Алагушов Б., Кыдыралиев Н., Жайилов М., Бектурганов К., Джумадилов С., Акматова А., Кемелова П., концертмейстеры Жецинский А., Октябрьов А. Можно с гордостью сказать, что все вышеперечисленные преподаватели являются специалистами своего дела.

За свою почти тридцатилетнюю историю кафедра подготовила многих деятелей культуры и искусства. Некоторые из них в настоящее время работают в Кыргызской национальной филармонии имени Т. Сатылганова, музыкальных школах, домах культуры, ансамблях, школах как инструменталисты, дастанчы, певцы.

Кафедра эстрады

В 1993 году были открыты очные и заочные отделения кафедры эстрады (менеджер эстрадно-духовых инструментов). В 1996 году была добавлена дополнительная квалификация - менеджер эстрадного ансамбля и солист. Кафедру возглавляет отличник образования и культуры КР Токтогулов А.К.

По утвержденным учебным программам проводят занятия преподаватели: Токтогулов А.К., Эрматов Ш., Корпобаев М.,

Айтбай уулу Алай, Эсенбай уулу Бекзат, Анаrbай уулу Талант, Кочкорбаева В., Жеенбаев Мырзали.

В данный момент созданы все условия для учебного процесса: ансамблевый класс, студия звукозаписи обновлена новой аппаратурой, созданы условия для концертного исполнения, аранжировки эстрадной музыки и доступа к готовым фонограммам.

Такие важные дисциплины, как сценическое движение, актерское мастерство, основы технических средств и звукорежиссуры, техническая эксплуатация и программирование электромузикальных инструментов, световое, музыкальное и звуковое оформление, эстрадная режиссура проходят в специально оборудованных классах.

Студенты активно участвуют в различных мероприятиях, республиканских, общегородских конкурсах, фестивалях, посвященных важным событиям.

Выпускники кафедры работают педагогами и солистами за рубежом, во всех регионах республики и в учреждениях культуры столицы.

Кафедра музыки и пения

История кафедры музыки и пения начинается с 1996 года. Кафедра готовит высококвалифицированных специалистов с широким кругозором, любящих музыку и детей. В открытии и развитии кафедры большая заслуга заслуженного деятеля культуры КР, профессора Абылдаева О. А. Проработав в учебном заведении много лет, начиная с 1968 года, своим плодотворным трудом внес весомый вклад в становление и развитие кафедры. Под его руководством кафедра проводила научно-исследовательскую работу, по результатам исследования издавались монографии, учебные пособия, хрестоматии. С 2021 года кафедрой руководит старший преподаватель Арстанбек уулу Асылбек.

В подготовку высококвалифицированных специалистов неоценимый вклад внесли видные педагоги Кыргызстана: заслуженный деятель культуры КР, профессор Абылдаев О.А., народный артист КР, профессор Тиленчиев К.А., кандидат педагогических наук, профессор Абышев К.Н., заслуженный деятель культуры КР, доцент Урмамбетов Д.У, доценты Алымбаева А.К., Валиев Ф.Г. На кафедре работают опытные старшие преподаватели с большим педагогическим стажем: Жапаров О., Егимкулова Ж.А., Тоялиева Г., Арстанбек уулу Асылбек, Казакова Г., преподаватели: Орунбаева Н. С., Талгартбек уулу Эрмек. С момента основания кафедры подготовлено много профессиональных специалистов музыки для общеобразовательных школ республики.

Преподаватели кафедры совместно с педагогической деятельностью работают над научно-исследовательской, учебно-методической работой. Ими созданы и изданы учебники, репертуарные сборники, хрестоматии, методические пособия для студентов.

Преподаватели кафедры проходят ежегодные специальные курсы повышения квалификации и имеют сертификаты.

Преподаватели со студентами посещают средние учебные заведения для проведения музыкальных лекций, мастер классов и мини-концертов. Подобные мероприятия повышают глубокую заинтересованность учащихся, абитуриентов, студентов, к обучению.

Преподаватели кафедры активно участвуют со своими студентами в конференциях, семинарах, круглых столах, научно-практических конференциях, на публичных лекциях и международного, республиканского, городского и университетского уровней.

· Кафедра общего фортепиано

Предмет «Общее фортепиано» был введён со дня открытия института в 1967 году. Он существовал сначала в виде секции при кафедре спец. фортепиано. Набор студентов тогда был небольшой и поэтому преподаватели спец. фортепиано параллельно вели занятия и по общему фортепиано. Этой секцией заведовала Орловская Н.А. Постепенно поток студентов увеличивался и назревала необходимость отделить её в самостоятельную кафедру. С марта 1971 года секция переросла в кафедру общего фортепиано и первым её заведующим стал Желобков В.А. Затем заведовали кафедрой общего фортепиано Кузнецов Ю.Б., Жеенбаева Г.А., Арзыкулова А.Т., Шергалиева Э.К., Токомбаева Г.А., Лелюш Г.Б. С 2004 года по 2020 год заведывала кафедрой и.о.доцента Жакиева Г.Б.. С 2020 года заведует кафедрой старший преподаватель Алымкулова Г.Б.

С каждым годом усовершенствуется работа кафедры. Наряду с индивидуальными занятиями, регулярно проводятся конкурсы, концерты, аттестационные слушания среди студентов.

Кафедра общего фортепиано является межкафедральным звеном ВУЗа. Кафедра обучает студентов по следующим специальностям: Хоровое дирижирование; Оркестровое дирижирование; Учитель музыки и пения; Традиционная музыка и фольклор; Эстрадное пение; Хореография; Звукорежиссер.

Много лет на кафедре проработала Надыршина К.Л. - кандидат искусствоведения, член Союза композиторов Кыргызстана.

В настоящее время на кафедре общего фортепиано ведут свою профессиональную деятельность: Алымкулова Г.Б., Жакиева Г.Б., Северина Е.В., Нусупова Ч. Т., Нагаева З.Ш. и Попова М.Г.

В организации педагогической деятельности приоритет отдается методике проведения индивидуальных занятий со студентами, а фортепианская программа корректируется в

соответствии с учебным планом специалистов и составленным преподавателями расписанием.

Преподаватели кафедры знакомят студентов с кыргызскими, русскими, мировыми классическими и современными музыкальными произведениями. Он также направлен на обучение студентов как можно большему количеству музыкальных инструментов.

Преподаватели кафедры ведут научно-исследовательскую, методическую работу, методические приемы учебного курса, тщательно отбирают произведения, ведут общий курс фортепиано.

В целях пропаганды музыки ежегодно на базе кафедры организуются конкурсы, фестивали, семинары, круглые столы, открытые лекции.

Кафедра музыкально - теоретических дисциплин

Кафедра музыкально-теоретических дисциплин была основана в сентябре 1993 года. Данная кафедра считается межфакультетской в университете, она не готовит выпускников. Основной задачей кафедры является повышение музыкально-эстетической образовательной грамотности студентов, обучающихся в университете. Кафедра музыкально-теоретических дисциплин определяет направление и форму деятельности в соответствии с утвержденной учебной программой университета.

Кафедра занимается повышением музыкальной грамотности по специальностям дирижирование хора и оркестра, учитель музыки, эстрада, фольклор, хореография, режиссура телевидения и радио, режиссер драмы, актер драматического театра и кино.

Первый заведующий кафедрой, заслуженный деятель культуры КР, профессор В.М. Роман внес большой вклад в создание кафедры. Вместе с ним члены Союза композиторов КР: народный артист КР, профессор Осмонов С., заслуженные работники культуры КР, профессора Асанбаев К.М., Мурзабаев А., доктор профессора

искусствоведения, профессор Дуйшалиев К. .Ш., кандидат искусствоведения, доцент Жещинский А.Н., кандидат искусствоведения, профессор Субаналиев С.С., композитор Айтикеев С.К. кандидат искусствоведения, профессор Субаналиев С.С., композитор Айтикеев С.К. внесли свой вклад в повышение музыкального образования многих студентов.

В настоящее время кафедрой руководит отличник образования и культуры Корпобаева М.К. Преподавательский состав кафедры следующий: отличник образования и культуры Алсайтова Д.А., заслуженный артист КР, доцент Жеенбаев М.Т., заслуженный деятель культуры КР, доцент Саламатов Т.С., отличник культуры, старший преподаватель Осмонов К.А., заслуженный деятель культуры КР Чокиев т.А., старшие преподаватели Тоялиев Н.С., Дооранов Т.С.

Только за последние годы преподавателям кафедры удалось организовать и провести научные мероприятия на различных университетских, республиканских и международных уровнях.

Кафедра режиссуры и актерского мастерства

С момента открытия 1 декабря 1993 года кафедра режиссуры и актерского мастерства ведет подготовку высококвалифицированных режиссеров и актеров.

В начале кафедру возглавлял кандидат искусствоведения, заслуженный деятель культуры КР, профессор Молдobaев Ж., затем заслуженный деятель культуры КР, профессор Исабеков А.Ж., позже Эсеналиев К.Э.

С момента создания кафедры ее преподавательский состав пополнился высококвалифицированными специалистами. Это такие видные деятели как: Герой Кыргызской Республики, народный писатель КР, профессор Жакиев Б.Ж., народные артисты Кыргызской Республики, профессоры Дулатова Г.И., Далбаев С., Байдоботов Д.О., Сооронбаев З., Мамбетов А., Сарлыкбеков А.Ч.,

На международных кинофестивалях студенты кафедры заняли призовые места и стали примером для следующего поколения. Студенты регулярно принимают участие в республиканских и международных кинофестивалях со своими фильмами.

Студенты кафедры принимают активное участие в культурных и спортивных мероприятиях учебного заведения и не дают первенство по межфакультетским футбольным соревнованиям, которые проводятся ежегодно.

Многие выпускники кафедры режиссуры телевидения и радиовещания работают не только в сфере телевидения, но и в сфере кино.

Кафедра Кинооператорства

Кафедра кинооператорства была образована в самостоятельную кафедру в 2014 году, в связи созданием факультета телекоммуникации. По специальности “Кинооператорство” сначала обучались на кафедре Кино с 1993 года. Затем, с 2006 года студенты получают образование на кафедре телевидения и радио. Набор студентов тогда был небольшой и постепенно поток студентов увеличивался и назревала необходимость отделить её в самостоятельную кафедру. С момента открытия в 2014 году кафедру кинооператорства возглавляет Бугучиев Тынчтыкбек Нуругушаевич.

Первыми преподавателями по специальности «Кинооператорство» были: народный артист КР, лауреат государственной премии имени Т. Сатылганова Борбиев Н., заслуженные деятели культуры КР Мураталиев М.А., Маматюсупов Т.А., которые внесли неоценимый вклад в подготовку высококвалифицированных специалистов. В частности, следует особо отметить Нуртая Борбиева, который для занятий привозил с киностудии «Кыргызфильм» недостающие кинокамеры и виды оптики.

С 2012 года преподавательский состав пополнился своими выпускниками. Они: Садыков Р., Асанакунов К.Ж., Имеров М., Мамбетисаев Н., Касманбетов Ф., Мамадалиев А., Сыдыгалиев З.Т., Касмалиев К.С., Бекбаев Дж.Б.

В настоящее время в профессорско-преподавательский состав кафедры кинооператорства входят: заслуженные деятели культуры КР Маматюсупов Т.А., Шершенова Р., Зарлыков Б., кандидат культурологических наук Кулманбетов Ж., кандидат филологических наук Станалиева Г., заслуженный артист КР Жангазиев А.М., Шейшеналиев Э.Ш., старший преподаватель Кенжесариев К.С., преподаватели Асанакунов К.Ж., Сыдыгалиев З.Т., Омош у. Д., Мамбетисаев Н., Сопубеков К., Жанбеишов М., Бекбаев А., Асанбекова Г.С., Нурсеитов К., Мамбетакунова Э.

Квалифицированные преподаватели кафедры преподают и обучают студентов всем технологиям операторского мастерства: от композиции кадра, видов освещения, способов съемки, до кинопроизводства, документальных фильмов, телефильмов, телевидения, телесериалов. Преподаватели кафедры, в целях качественного обучения студентов, разработали учебно-методические комплексы по своим дисциплинам.

Студенты кафедры принимают активное участие в культурных и спортивных мероприятиях учебного заведения. Студенты регулярно принимают участие в республиканских и международных кинофестивалях собствими работами.

Выпускники кафедры кинооператорства работают во всех телеканалах республики. Продолжают свою карьеру, завоевывая главные призы на международных кинофестивалях, снимая художественные, короткометражные, документальные фильмы, клипы и др. продукции.

Многие мастера кино от кинопроизводства привлеклись к преподавательской деятельности: так, народные артисты КР Карагулов Б.Н., Марат Саруулу, Жапаров Ш., заслуженный артист КР Карабаев С.Б., лучшие преподаватели кафедры Рысмендеева А.К., Борончиев Э.З., Крайнов В.М. В настоящее время на педагогическую работу привлечены молодые специалисты, выпускники КГУКИ Карагулов Н.Б., Молдобеков А.

За последние 10 лет кафедре кино удалось накопить большой опыт подготовки творческих кадров для кино, телевидения и СМИ.

Кафедру кино удалось установить тесные отношения с посольствами Ирана и Южной Кореи. При финансировании посольства Ирана на кафедре был проведен частичный ремонт, был приобретен один монтажный компьютер, позволяющий монтировать курсовые и дипломные фильмы. Особую помощь в работе кафедры оказывает Департамент Кино. Они закупили два монтажных компьютера и три фотоаппарата и оказали материальную поддержку съемке дипломных работ. Эти работы привели к участию в фестивалях «Ак Илбирс» и «Үмүт» и завоеванию призовых мест.

Все преподаватели кафедры кино разработали учебно-методические комплексы по своим специальностям (кинорежиссёр, оператор-постановщик, кинопроизводство, киноэкономика, история мирового кино, история кыргызского кино, тележурналистика и др.).

Кафедра Режиссуры телевидения и радиовещания

Кафедра телевидения и радиовещания была образована в 2006 году. Большой вклад в создание кафедры внес первый заведующий кафедрой, народный артист Кыргызской Республики, профессор Молдосеит Мамбетакунов. Кафедра режиссуры телевидения и радиовещания – одна из самых молодых кафедр в университете. За короткий срок удалось подготовить режиссеров, звукорежиссеров,

монтажеров, дизайнеров для телерадиокомпаний всех регионов республики.

Кафедра включает в себя следующие специальности:

1. Режиссер телевидения и радио;
2. Звукорежиссер

С первых дней существования кафедры вели свою педагогическую деятельность народные артисты КР Мамбетакунов М., Борбиев Н., Абылдаев Б., Мусаев М. Г., Алыкулов Ш., Маматюсупов Т.А. воспитавшие профессионалов в этой сфере. В начале для реализации учебной программы кафедры нехватка технических средств создавала немало трудностей. Однако, несмотря на эти трудности, педагогический коллектив не жалело помощи в создании кафедры. Особо следует выделить народного артиста КР, профессора Молдосеита Мамбетакуна, который привозил с КТРК видеокамеры и осветительные приборы и проводил занятия. Свой вклад внесли также народный артист КР Турсун Уралиев, заслуженный артист КР Сагынбек Сапарбеков, заслуженные деятели культуры КР Бекеш Абылдаев, Али Ахмадеев, Ракия Шершенова. Позже, хорошо знающие свое дело Ваныкин В., Газиева Ф., Абыкадырова А., Рысмендеева А., Токмергенова Г., Маматюсупов Т.А., Уралиев Т., Омурзаков М., Хамзамулина А., Валиева Т. пополнили профессорско-преподавательский состав кафедры.

Особо следует отметить, что народный артист Кыргызстана, профессор Молдосейит Мамбетакунов привозил с ОТРК видеокамеры и осветительные приборы и проводил занятия.

С 2012 года в преподавательский состав были привлечены выпускники кафедры Мамадалиев А., Кудайбергенова Н., Бугучиев и начали работать в учебном заведении.

В период с 2012 по 2014 годы кафедрой режиссуры телевидения и радиовещания руководил Бугучиев Т.Н. В настоящее время кафедру возглавляет отличник культуры КР, отличник кыргызского кино Шейшеналиев Э. Ш.

Абдыкалыков А., Набиева А., Сманбеков Т.К., заслуженный артист КР Сазаев С.А., а также заслуженные деятели культуры КР, профессоры, доценты Шаршенбаев М.С., Абылдаев Бекеш, Абылдаев Бектен, Бегалиев А., Жапаров А.Д., заслуженные деятели искусств КР, профессоры Абыкадыров Ж.А., Асанбеков С.А., Токтогулов Э., Эркимбаева О. Вклад вышеназванных личностей в национальную культуру в подготовке кадров бесценен.

В настоящее время кафедрой режиссуры и актерского мастерства руководит отличник культуры Искендерова Ж.И. Профессорско-преподавательский состав кафедры: народные артисты КР, профессора, доценты Бообекова Т., Бекболиев Э.Ж., Сейдалиева К.О., Чалабаев Е.В., Сариева К. (ф.и.д.), Асанкулова Э.К., заслуженные артисты КР и доценты Мамбетов М.А., Турдалиева А.А., Карабаев С.Б., Мендебаиров Н.К., Калмуратов И.Ж., заслуженные деятели культуры КР, доценты Текешов А.А., Кулмамбетов Ж.О. (кандидат культурологических наук), отличники культуры, доценты, старшие преподаватели Интина С.К., Искендерова Ж.И., Макеева К.Т., Дыйканбаев Ш.А., Эгембердиев Э.Ю., Садыркулова С.К., Маженова З.Т., Сатыбалдиева К.А., Чалабаева Е.Е., Масылбекова Т.М., Акылбек кызы Айнур, Раҳман кызы Ажар, Жанжигитов Д.Т., педагоги Тариел кызы Гулайым, Ниязбеков К.М., Кыдырмаева З.Н., Дурсункулова А.А., Жолдошбеков Р.Ж., Нуримбетова С.Ж., Замирбеков Ч., Замирбек уулу Чынгыз, Анарбек уулу Бек, Максат уулу Даниэл. Состав кафедры с каждым годом численно увеличивается и расширяется.

Преподаватели кафедры активно занимаются научно-исследовательской работой, большинство из них являются научными соискателями и аспирантами. Состав кафедры способствует повышению общего объема и качества методической и научно-исследовательской работы.

Кафедра на основе программы, подтверждающей ее деятельность, осуществляет учебно-методическую, научно-

исследовательскую, воспитательную и творческую деятельность по следующим специальностям:

- Актёр драматического театра и кино, педагог;
- Режиссер драматического театра, педагог;
- Актёр кукольного театра, педагог;
- Театровед, педагог.

В 2016 году открыта специальность актер театра кукол, в 2020 году открыта специальность театроревед.

Важной составной частью учебного процесса кафедры являются постановка спектаклей и работа актера над собой, над ролью. Особое внимание уделяют методическим указаниям для самостоятельной работы студента, тщательно работают над созданием учебно-методических комплексов при выполнении теоретической и практической работы.

Студенты кафедры активно участвуют в культурно-массовых мероприятиях, республиканских и международных конкурсах, фестивалях, занимают лидирующие позиции, получают сертификаты и дипломы. Выпускники кафедры успешно работают в театрах, кино, телевидения и радио, в сфере образования и культуры нашей республики.

Кафедра кино

Кафедра кино создана в 1993 году. Первыми преподавателями по специальностям режиссура, актерское мастерство, звукорежиссура, операторское мастерство были Акматалиев К.С., Петренко З.М., Такаев М.Н., Ахмадеев А.А., Алиев М.А.

В открытии и развитии кафедры большая заслуга заслуженного деятеля культуры КР, профессора Акматалиева К.С, который возглавлял кафедру в течении 14 лет, с 2011 года руководил Минибаев Т.М.. А с 1 ноября 2012 года возглавляет Абдыкадырова А.

